

**ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ**

ՏԱՐԲԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԻԿԱ

**ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ
ՄԱՍՆԱԳԻՐ**

1. Ծրագրի անվանումը և մասնագիտության թվանիշը	Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա 011301.00.6
2. Բուհը	«Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղ
3. Ծրագիրը հավատարմագրված է	–
4. Շնորհվող որակավորումը	Մանկավարժության բակալավր
5. Ծրագրի մեկնարկի ուսումնական տարին	2024-2025
6. Ուսումնառության լեզուն	Գրական հայերեն
7. Ուսուցման ձևը	Առկա

8. Ծրագրի ընդունելության չափանիշները/պահանջները
 Ծրագրի դիմորդը պետք է ունենա միջնակարգ կամ նախնական մասնագիտական կամ միջին մասնագիտական կրթության վկայական: Ընդունելությունը կատարվում է ըստ ՀՀ կառավարության հաստատած Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության կարգի:

9. Ծրագրի նպատակները և խնդիրները (ըստ մասնագիտական գործունեության տեսակների), ծրագրի առարկան (գրել համահունչ բուհի առաքելությանը և նպատակներին)
Ծրագրի նպատակն է.
 ՀՀ-ի հանրակրթական դպրոցների համար պատրաստել տարրական դասարանների որակյալ մանկավարժներ՝ ապագա մասնագետներին տրամադրելով մասնագիտական և գործնական գիտելիքներ, նրանց օժտելով անհրաժեշտ գործնական կարողություններով և հմտություններով, որոնք նորարական և ստեղծագործ մասնագիտական մեթոդների կիրառմամբ տարրական դպրոցի աշակերտների մոտ կապահովեն հանրակրթական չափորոշիչներով նախատեսված կրթական վերջնարդյունքների ձևավորումը:

10. Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները.

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն
 Ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

- ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,
- բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,
- սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,
- մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը.

Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ.
 Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

- պլանավորելու, կազմակերպելու, իրականացնելու, դեկավարելու, վերահսկելու, գնահատելու կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,
- լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորելու և իրականացնելու հետազոտություններ, կայացնելու որոշումներ,
- կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,

4. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորելու հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով,
5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորելու կայուն հետաքրքրություն,
6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:

Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:
2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությամբ:
3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
7. կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:
8. կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:
9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:

11. Ծրագրի ուսումնական պլանը
 Կցված է

12. Ուսումնական պլանի քարտեզը
 Կցված է

- 13. Գնահատման ձևերը**
- Լուսապատկերաշար
  - Բանավոր հարցում
  - Գործնական ածխատանք
  - Թեմատիկ աշխատանք
  - Կիսամյակային ամփոփիչ աշխատանք
  - Թղթապանակ
  - Հետազոտական աշխատանք /մասնագիտական գրականության վերաբերյալ
  - Ինքնագնահատում, փոխգնահատում
  - Ռեֆերատ
  - Էսսե
  - Խմբային ներկայացում
  - Ձեկուցումներ
  - Ուսումնական նախագծեր
  - Գրավոր կարճ հաղորդագրություններ
  - Մտուզարքներ
  - Քննություններ
  - Ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն

14. Շրջանավարտների ապագա կարիերայի հնարավորությունները

Բուհն ավարտելուց հետո շրջանավարտները կարող են աշխատանքի անցել դպրոցներում, կրթական կառավարչական, արտադրարտարական, արտաստուսմանական հաստատություններում, զբաղեցնելով հետևյալ պաշտոնները՝

- տարրական դպրոցի դասատուներ.
- դասվարներ.
- մեթոդիստներ.
- ուսումնական հաստատությունների ղեկավարման քաղաքացիական ծառայության պաշտոններ:

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են շարունակել իրենց ուսումը մագիստրատուրայում:

15. Ուսումնառության օժանդակության ռեսուրսները և ձևերը.

Ուսումնառության գործընթացում օգտագործվում են գրադարան և գրականության էլեկտրոնային ռեսուրսներ, լաբորատորիաներ, տեխնիկական ժամանակակից միջոցներ:

16. Կրթական չափորոշիչները կամ ծրագրային կողմնորոշիչները, որոնք օգտագործվել են ծրագիրը մշակելիս.

ԻՆ. Աբովյանի անվ. պետական մանկավարժական համալսարանի «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» կրթական ծրագիր

Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարանի «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» կրթական ծրագիր

Աբայի անվան Ղազախստանի ազգային մանկավարժական համալսարանի «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա»

17. Լրացուցիչ տեղեկատվություն ծրագրի վերաբերյալ.

Պետք է նկատի ունենալ, որ ծրագրի մասնագիրը տալիս է ծրագրի հիմնական բնութագրերի համառոտ նկարագրությունը և այն կրթական վերջնարդյունքները, որոնք ենթադրվում է, որ ձեռք կբերի միջին բնութագրական ուսանողը, եթե նա լիարժեք կերպով օգտվի ծրագրի ընձեռած ուսումնառության հնարավորություններից: Ծրագրի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվություն կարելի է գտնել ԵՊՀ ԻՍ դասընթացների տեղեկագրքում:

18. Պրոֆեսորադասախոսական համակազմին ներկայացվող պահանջներ

1.Ընդհանրական կարողություններ

Դասավանդման/մանկավարժական

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ներկայացնելու դասընթացի նպատակները և խնդիրները, մեկնաբանելու և պարզաբանելու դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները և դրանց կապն ու համադրումը համապատասխան կրթական ծրագրի վերջնարդյունքների հետ,
- կիրառելու դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման ժամանակակից մեթոդներ և տեխնոլոգիաներ,
- կիրառելու ուսանողներին մոտիվացնող և նրանց ակտիվությունը խրախուսող մեխանիզմներ և մեթոդներ,
- սահմանելու կրթական ընդհանուր նպատակ և ջանքեր ներդնելու դրա իրականացման ուղղությամբ,
- զարգացնելու ուսանողների վերլուծական, փաստերն ու իրողությունները ընդհանրացնելու, երևույթները համակողմանիորեն գնահատելու, եզրակացություններ կատարելու և տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողությունները,
- կազմելու դասընթացի փաթեթ:

Հետազոտական

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- իրականացնելու գիտահետազոտական աշխատանքներ,
- վերլուծելու մանկավարժական սեփական գործունեության արդյունավետությունը,
- կիրառելու միջառարկայական և համալիր հետազոտությունների մեթոդաբանություններ,
- ճիշտ ընտրելու և համադրելու հետազոտությունների իրականացման և կիրառվող ուսուցման

մեթոդները:

Հաղորդակցման

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ուսանողի հետ հաստատելու միջանձնային և կառուցողական հարաբերություններ,
- արդյունավետ պլանավորելու դասընթացը և դասապրոցեսը, կառավարելու լսարանը, բոլոր ուսանողներին դարձնելու ուսումնական գործընթացի ակտիվ մասնակիցներ,
- հաղորդակցվելու որևէ օտար լեզվով,
- պահպանելու մանկավարժական և մասնագիտական էթիկայի կանոնները,
- պահպանելու բարձրագույն կրթության ոլորտի իրավական նորմերը:

SZS կիրառության

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ուսումնական գործընթացում ազատ կիրառելու համակարգչային հիմնական ծրագրերը (MS Office փաթեթ Word, Excel, Power-Point, Internet, e-mail),
- պատրաստելու և ներկայացնելու լուսացուցադրություններ,
- օգտագործելու առցանց ուսուցման տեխնոլոգիաներ,
- կիրառելու Moodle հարթակը դասապրոցեսը իրականացնելու համար:

1. Մասնագիտական կարողություններ

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ներկայացնելու և մեկնաբանելու դասավանդման ոլորտի հիմնախնդիրները և ուսումնասիրության ժամանակակից մեթոդաբանական հիմքերը,
- սահմանելու դասավանդվող դասընթաց(ներ)ի հիմնական հասկացությունները, ուսումնասիրության հայեցակարգային մոտեցումները,
- ուսուցման գործընթացում ստեղծելու միջառարկայական կապեր,
- ձևակերպելու դասավանդվող առարկայի ոլորտում խնդիրներ, ընտրելու անհրաժեշտ ուսումնական նյութեր և ուսուցման միջոցներ,
- կիրառելու ոլորտի խնդիրների ուսումնասիրման մեթոդական առաջավոր փորձը և դրսևորելու ստեղծագործական մոտեցումներ:

3. Ընդհանուր պահանջներ

Գիտական գործունեություն

- Որակավորման կամ գիտական աստիճանի առկայություն դասավանդվող դասընթացի/մոդուլի ոլորտում:
- Գիտական աստիճանի և կոչման առկայություն/ցանկալի է բակալավրատում, պարտադիր՝ մագիստրատուրայի համար / :
- Հետազոտական աշխատանքների առկայություն մանկավարժության կամ դասավանդվող դասընթացի /մոդուլի ոլորտում:
- Մասնակցություն հանրապետական և միջազգային գիտաժողովների:

Գիտամանկավարժական կամ պրակտիկ աշխատանքի փորձ

- Գիտական կամ մանկավարժական աշխատանքի փորձառություն՝ բացի «դասախոս» տարակարգի համար (նվազագույնը 3 տարի):
- Մասնակցություն որակավորման բարձրացման դասընթացներին վերջին 5 տարիների ընթացքում:
- Մասնագիտական պրակտիկ գործունեության փորձառություն /ցանկալի է/:

«ՏԱՐԲԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԻԿԱ» ԾՐԱԳՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐՑՈՒՆՔՆԵՐԸ

Ծրագրի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ	
Ա1	ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,	Բ1	պլանավորելու, կազմակերպելու, իրականացնելու, դեկավարելու, վերահսկելու, գնահատելու կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,
Ա2	բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,	Բ2	լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորելու և իրականացնելու հետազոտություններ, կայացնելու որոշումներ,
Ա3	սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,	Բ3	կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,
Ա4	մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը.	Բ4	վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորելու հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով,
Բ5	մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորելու կայուն հետաքրքրություն,	Բ6	տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:
Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ			
Գ1	կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:	Գ4	ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
Գ2	մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:	Գ5	կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
Գ3	պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:	Գ6	տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
Գ7	կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:	Գ8	կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

Գ9	վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:		

«ՏԱՐՐԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱԿԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԻԿԱ» ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՔԱՐՏԵԶԸ

Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Մոդուլի թվանիշը	Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները																		
		Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Բ6	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6	Գ7	Գ8	Գ9
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ																				
Պարտադիր դասընթացներ																				
Հայոց պատմություն -1	0304/B01											+	+	+	+					
Ռուսաց լեզու-1	0305/B02											+	+	+						
Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	0105/B03											+	+	+						
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B05, B09																		+	
Ֆիզդաստիարակություն	0001/ B10, B14																		+	
Հայոց պատմություն-2	0304/B06											+	+	+	+					
Ռուսաց լեզու-2	0305/B07											+	+	+						
Քաղ. պաշտպան. և արտակարգ իրավիճ. բնակչ. առաջին բուժօգն.	0001/ B08											+			+				+	
Փիլիսոփայություն	0304/B13											+	+	+	+					
Կամրնտրական դասընթացներ																				
Անգլերեն-1	0305/ B15											+	+	+						
Ֆրանսերեն-1	0305/ B15											+	+	+						
Վրացերեն -1	0305/ B15											+	+	+						
Անգլերեն-2	0305/ B16											+	+	+						
Ֆրանսերեն-2	0305/ B16											+	+	+						
Վրացերեն -2	0305/ B16											+	+	+						
Ընդհանուր կրթական կառուցամաս /Կամրնտրական /																				
Բարոյագիտության հիմունքներ	0303/B17											+	+	+						
Գործարարության հիմունքներ	0201/ B17											+	+	+						
Կրոնագիտության հիմունքներ	0304/ B17											+	+	+	+	+	+			
Մշակութաբանության հիմունքներ	0202/ B17											+	+	+	+	+				
Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	0303/ B17											+	+	+	+	+				
Տնտեսագիտության հիմունքներ	0201/ B17											+	+	+	+	+				
Տրամաբանության հիմունքներ	0304/ B17											+	+	+	+	+				+

Քաղաքագիտության հիմունքներ	0304/ B17														+	+	+	+	+								+
Իրավունքի հիմունքներ	0304/B12			+	+										+	+	+	+	+								+
Անգլերեն-3	0305/ B11				+										+	+	+	+	+								+
Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	0105/ B11														+	+	+	+	+								+
Կիրառական վիճակագրություն	0201/ B11				+										+	+	+	+	+								+
Հաղորդակցման հմտություններ	0305/ B11														+	+	+	+	+								+
Մաթեմատիկայի հիմունքներ	0105/ B11														+	+	+	+	+								
Մեդիագրագիտություն	0302/ B11				+										+	+	+	+	+								+
Ռուսաց լեզու-3	0305/ B11				+										+	+	+	+	+							+	
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման հիմունքներ	0104/ B11														+	+	+	+							+		
Քննական և ստեղծագործական մտածողություն	0304/ B11				+	+									+	+	+	+	+								+
Ներառական կրթություն	0303/ B44		+	+	+	+				+						+	+	+	+	+	+						
Գրականագիտության հիմունքներ	0302/ B44		+				+				+					+	+	+	+	+							
Կայուն զարգացման հիմնախնդիրներ	0303/ B44				+		+			+																	
Մանկական գրականություն	0302/ B44				+			+	+			+				+	+	+	+	+							
Գործնական հոգեբանություն	0303/ B43			+							+				+	+	+	+	+	+							
Գործնական մանկավարժություն	0303/ B43			+		+	+	+							+	+	+	+	+	+							
Հատուկ հոգեբանություն	0303/ B43		+				+	+								+	+	+	+	+							
Հատուկ մանկավարժություն	0303/ B43		+				+	+									+	+	+	+	+	+			+		
Առաջին բուժօգնություն և երեխայի առողջության պահպանման հիմունքներ	0303/ B45		+				+									+	+	+	+	+	+	+					
Երեխայի իրավունքները և երեխայի իրավունքների պաշտպանության սոցիալական ինստիտուտներ	0303/ B45				+	+				+									+	+							
Էթիկա և էթիկետ	0303/ B45				+					+								+	+								
Կիրառական սոցիոլոգիա	0303/ B45		+	+					+									+	+								
Կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական դաստիարակության մեթոդները	0303/ B45		+								+									+	+						
Կրտսեր դպրոցականի հոգեկանի զարգացման հիմնախնդիրները	0303/ B45		+	+							+									+	+						
Գործնական գրությունների ուսուցում	0303/ B46		+					+			+					+	+	+	+								
Մայրենիի ուսումնասիրման փոխգործուն մեթոդներ	0303/ B45		+				+	+			+					+	+	+	+								
Մխալների կանխարգելման և հաղթահարման ուղիները մաթեմատիկայի ուսուցման գործընթացում	0303/ B45		+	+				+			+					+	+	+	+								
Մասնագիտական կառուցմաս																											

Պարտադիր դասընթացներ																			
Մաթեմատիկա-1	0105/B18	+				+			+									+	
Մանկավարժության հիմունքներ	0303/B21	+	+	+		+		+		+					+		+		
Մայրենի լեզու-1	0302/B29	+					+		+	+				+	+	+	+	+	
Ընդհանուր հոգեբանություն	0303/B19	+	+	+			+	+		+									
Մաթեմատիկա-2	0105/B22		+				+			+								+	
Մայրենի լեզու-2	0302/B34	+															+		+
Տարիքային անատոմիա և ֆիզիոլոգիա	0105/B26		+			+	+												
Հետազոտության պլանավորում և մեթոդներ	0303/ B23			+	+	+		+						+	+	+	+	+	
Մայրենի լեզու-3	0302/B41	+					+			+	+			+	+	+	+	+	
Մաթեմատիկա-3	0105/B21	+	+				+			+						+	+		
Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա-1	0303/B35	+	+				+			+								+	
Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-1	0303/B36	+	+				+			+								+	
Տարրական կրթության մանկավարժություն	0303/B40	+	+		+		+	+			+			+	+	+	+	+	
Մանկավարժական հոգեբանություն	0303/B37	+	+	+			+	+			+							+	
Մայրենի լեզու-4	0302/B47	+					+				+	+			+	+	+	+	
Մաթեմատիկա-4	0302/B41	+	+				+			+	+				+	+	+	+	
„ՀԲ” Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա-2	0303/B42	+	+							+	+			+	+	+	+	+	
„ՀԲ” Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-2	0105/B27	+	+							+	+			+	+	+	+	+	
Կերպարվեստ և նրա դասավանդման մեթոդիկա	0303/B39	+					+	+						+					
Երաժշտություն և նրա դասավանդման մեթոդիկա	0303/B30			+	+		+	+						+	+	+	+	+	
„ՀԲ” Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա-3	0303/B49			+	+		+	+						+	+	+	+	+	
„ՀԲ” Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-3	0303/B50	+	+							+	+			+	+	+	+	+	
Տեխնոլոգիա և նրա դասավանդման մեթոդիկա	0303/B38	+						+			+								
Շախմատի տեսություն և պրակտիկա	0303/B27		+					+		+								+	
Ես և շրջակա աշխարհը	0105/B51		+	+			+			+				+	+	+	+	+	+
SZS կիրառումը ուսումնական գործընթացում	0104/ B52													+	+	+	+	+	+
Կրթական այլ մոդուլներ																			
Մանկավարժական/ պրակտիկա-1	0303/B63						+	+	+			+	+	+	+	+			
Մանկավարժական պրակտիկա-2	0303/B64						+	+	+	+		+	+	+	+				+
Մանկավարժական պրակտիկա -3	0303/B65						+	+	+	+		+	+	+	+				+
Ավարտական աշխատանք	0303/B66						+	+	+	+		+	+	+	+				+

**ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ**

**Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետ
«Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա»
ՕՐԱԳՐԻ ԴԱՄԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐ
Պարտադիր դասընթացներ**

1. 0304/B 01	2. Հայոց պատմություն -1	3.2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 15 /0/15	
6.1-ին կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ ծագումից մինչև 17-րդ դարն ընկած ժամանակահատվածը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք Հայկական լեռնաշխարհի պատմական աշխարհագրության, համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնաղբյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտական բարձր մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն ՀՀ քաղաքական լավագույն ապագայի կերտման նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ճանաչողական, թե՛ կիրառական նշանակություն: Դասընթացի խնդիրները 1. Ձևավորել հստակ պատկերացում հայոց հին և միջնադարյան պետականությունների առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին: 2. Ձևավորել պատմական փաստերը համադրելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու կարողություն: 3. Ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետագա դասընթացների հետ տրամաբանական կամ պատճառահետևանքային կապ ապահովելու համար:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը: 2. նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները: 3. ներկայացնելու համապատասխան ժամանակաշրջանում ստեղծված հոգևոր և նյութական մշակույթի արժեքները, լուսաբանել Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսության, ռազմական և այլ բնագավառներ ու նվաճումները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը: 2. արժևորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում 3. արժևորելու ինչպես նախաքրիստոնեական, այնպես էլ քրիստոնեական դարաշրջաններում ստեղծված մեր մշակութային արժեքները: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. տարբերակելու և գնահատելու մեր պատմության բնորոշ առանձնահատկությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա քաղաքական կողմնորոշում ունենալու ներկայում և ապագայում: 2. բանավիճելու:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրոշմները. Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. Դասախոսություն   2. Մեմինար   3. Ռեֆերատ   4. Անհատական և խմբային առաջադրանքներ
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Մտուգարք Նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր հարցում:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Հայաստանը հնագույն շրջանում: Թեմա 2. Հայաստանի հին շրջանի պատմությունը. Վանի թագավորությունը /Ք.ա. 9-6-րդ դդ/: Երվանդունիների թագավորությունը: Թեմա 3. Մեծ Հայքի թագավորության վերելքը Արտաշեսյան շրջանում: Թեմա 4. Արշակունիների թագավորությունը: Թեմա 5. Հայաստանը վաղ միջնադարում: Թեմա 6. Հայաստանը զարգացած միջնադարում: Թեմա 7. Հայաստանը ուշ միջնադարում:
14.Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Հայոց պատմություն, (Հր. Միմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2012:   2. Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախչյանի խմբագրությամբ), Երևան, 1975:   3. Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, (Հր. Միմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2000:   4. Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.), Երևան, 2009:

1.0304/B03	2.Հայոց պատմության-2	3.2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5.15/0/15	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Մտուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ 17-րդ դարից մինչև մեր օրերը ընկած ժամանակահատվածը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնաղբյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտության ամենավերջին ձեռքբերումների մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն մեր ապագայի կառուցման գործածելու նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ճանաչողական, թե՛ կիրառական նշանակություն: Հայոց պատմությունը դիտարկվում է համաշխարհային պատմության համատեքստում: Դասընթացի խնդիրները 1. Ձևավորել հստակ պատկերացում հայոց նոր և նորագույն պատմության առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին: 2. Ձևավորել պատմական փաստերը համադրելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու կարողություն: 3. Ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետագա դասընթացների ուսումնասիրման, քննարկման և ներկայացման համար:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը: 2. նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը: 2. արժևորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում գ. քննադատական/փոխանցելի կարողություններ 1. տարբերակելու և գնահատելու մեր պատմության որոշակի օրինաչափությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա ապագայում ճիշտ կողմնորոշվելու:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրույթները. Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:		

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրայթում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. Դասախոսություն   2. Մեմինար   3. Ռեֆերատ   4. Անհատական և խմբային առաջադրանքներ
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարք. Նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր հարցում:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Հայ ազատագրական շարժումները 16-18-րդ դարերում: Թեմա 2. Ռուսաստանի ներթափանցումը Անդրկովկաս 19-րդ դարի սկզբին: Թեմա 3. Հայկական հարցի միջազգայնացումը: Թեմա 4. Ազատագրական խմբակների, կազմակերպությունների ու քաղաքական-ազգային կուսակցությունների ձևավորումը: Թեմա 5. Ազգային-ազատագրական զինված պայքարի փուլը: Թեմա 6. Իրավիճակը Հայաստանը 20-րդ դարի սկզբին: Արևմտահայության Մեծ Եղեռնը և ինքնապաշտպանական մարտերը: Թեմա 7. Հայաստանը 1917թ. ռուսական հեղափոխությունների շրջանում: Թեմա 8. Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920թթ.: Թեմա 9. Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991թթ.: Թեմա 10. Հայաստանի Երրորդ Հանրապետությունը: Թեմա 11. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Հայոց պատմություն, (Հր. Միմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2012:   2. Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախշյանի խմբագրությամբ), Երևան, 1975:   3. Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, (Հր. Միմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2000:   4. Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.), Երևան, 2009:

1. 0305/ B04	2. Ռուսաց լեզու -1	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ, ելնելով հաղորդակցման հիմնական պահանջմունքներից: Դասընթացի խնդիրներն են. 1. Ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա: 2. Վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք: 3. Խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները: 4. Հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշարին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. Ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված քերականական նյութը: 2. Ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշար: 3. Կիրառելու ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. Կարդալու, պատմելու, մեկնաբանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ճանաչողական բնույթի տեքստեր գրքերից, թերթերից, ամսագրերից: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. Շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլնի մասին): 2. Հասկանալու և կարողանալ սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրայթում:		

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:	
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
1. քննարկում /բանավեճ 2. համագործակցային աշխատանք 3. էվրիստիկական մեթոդ 4. մտազրոհ 5. ինդուկտիվ մեթոդ 6. դեդուկտիվ մեթոդ 7. վերլուծական մեթոդ 8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 9. գրավոր մեթոդ 10. բացատրական մեթոդ:	
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են	
<i>Ստուգարքը</i> անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:	
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.	
Բաժին 1. Հնչյունաբանություն: Ձայնավորների և բաղաձայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: Բաժին 2. Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները: Հոմանիշներ, հականիշներ, համանուններ, հարանուններ: Դարձվածքներ: Բաժին 3. Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, ածանցներ, վերջավորություններ, նրանց ուղղագրությունը/: Բաժին 4. Ձևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական կարգերը, գոյականի ուղղագրությունը: Ածական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Թվական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Դերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:	
14. Հիմնական գրականության ցանկ.	
1. Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Ер., изд-во ЕГУ, 2004 2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация Речь., П. Б. Балаян, Л. А. Тер-Саркисян, Б. С. Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г. 3. Учебные пособия по специальности.	

1. 0305/ B05	2.Ռուսաց լեզու-2	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը: Դասընթացի խնդիրներն են. 1. Ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա: 2. Վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք: 3. Խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները: 4. Հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշարին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ <i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i> 1. գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը: 2. կառուցելու տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով: 3. գործածելու մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները: <i>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</i> 1. ընտրելու, վերլուծելու և ադապտացնելու տնտեսագիտության, բնագիտության և հումանիտար ոլորտներից ձեռք բերած հիմնարար միջգիտակարգային գիտելիքները անկանխատեսելի իրավիճակներում արդյունավետ միջմշակութային հաղորդակցման և թարգմանություններ կատարելու նպատակով: 2. կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները:		

3. վերարտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ: 4. թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից ռուսերեն և հակառակը: 5. գանազանելու մասնագիտական հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   1. գնահատելու, վերլուծելու և գուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը: 2. օգտվելու տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու տեղեկատվությունը:
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.   Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. քննարկում /բանավեճ   2. համագործակցային աշխատանք   3. էվրիստիկական մեթոդ   4. մտազրոհ   5. ինդուկտիվ մեթոդ   6. դեդուկտիվ մեթոդ   7. վերլուծական մեթոդ   8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ   9. գրավոր մեթոդ   10. բացատրական մեթոդ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.   Բաժին 1. Ձևաբանություն: Դերբայ, դերբայական դարձված, ուղղագրությունը: Մակբայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Կապեր, շաղկապներ, մասնիկներ, ձայնարկություններ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բաժին 2. Շարահյուսություն. շարահյուսության հիմնական միավորները /բառակապակցություն, նախադասություն, նախադասության անդամներ/: Պարզ նախադասություն, դասակարգումը, նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամները: Բարդ նախադասություն, դասակարգումը, տեսակները: Բաժին 3. Մասնագիտական տեքստ, կառուցվածքը, տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքները: Բաժին 4. Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները: Գիտական զեկույցների և մասնագիտական ռեֆերատների կառուցման հիմնական սկզբունքները:
14. Հիմնական գրականության ցանկ   1. Русский язык. Под общ. ред. Л. М. Мкртчяна. Ер., изд-во ЕГУ, 2004.   2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация. Речь. П. Б. Балаян, Л. А. Тер-Саркисян, Б. С. Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г.   3. Учебные пособия по специальности.

1.0105 /Բ06	2.Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել կենսոլորտի կառուցվածքի տեսական հիմնահարցերը և «մարդ-կենսոլորտ» համակարգում նրանց փոխազդեցությունը, ինչպես նաև պատրաստել որակյալ մասնագետներ, որոնք կարող են գնահատել շրջակա միջավայրի աղտոտման աստիճանը, որպես հասարակության գործունեության արդյունք և նախազգուշացնելու կամ կանխարգելելու անթրոպոգեն գործունեության ոչ ցանկալի հետևանքները: Նպատակ է հասկանալու էկոլոգիական հիմնախնդիրների էությունը և զարգացնել այդ խնդիրները լուծելու ունակությունը: Սովորողներին նախապատրաստել աշխարհայացքի ինքնուրույն ընտրության: Դասընթացի խնդիրները.		

1. Ուսանողների տալ հիմնարար գիտելիքներ՝ էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունների և օրենքների, էկոլոգիական համակարգերի և գործընթացների, շրջակա միջավայրի էկոլոգիական հնարավորությունների, բնական և տեխնոգեն միջավայրերի, ժամանակակից զարգացման տենդենցների, էկոլոգիական մշակույթի, որպես գործոնի ձևավորման, էկոլոգիական ճգնաժամերի, էկոլոգիայի բնագավառում միջազգային իրավական նորմերի, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող էկոլոգիական օրենսդրության մասին: 2. Ուսանողների մոտ զարգացնել հմտություններ բնագիտությունից, էկոլոգիայից, բնապահպանությունից՝ ձևավորելով դիտարկելու, ստեղծագործելու, հետազոտելու ունակությունները, տրամաբանական և գիտական լեզվամտածողությունները, եզրակացություն անելու կարողությունները: 3. Դաստիարակել քաղաքացիական դիրքորոշում և պատասխանատվություն՝ մարդկության և բնական միջավայրի նկատմամբ:
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն   1. սահմանելու էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունները, էկոլոգիական հիմնական և կարևոր օրենքները, սկզբունքները, օրինաչափությունները և կանոնները: 2. նշելու շրջակա միջավայրի զարգացման կոնցեպցիաները և թվարկելու մթնոլորտի, ջրոլորտի և հողոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցություն ունեցող աղտոտող նյութերը և ներկայացնելու նրանց վերլուծության մեթոդները: 3. բացատրելու, թե ի՞նչ ազդեցություն կարող է ունենալ բնակչության վրա շրջակա միջավայրի աղտոտման հետևանքները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ   1. էկոլոգիական գնահատական տալու շրջակա միջավայրի հիմնական գործոններին: 2. նախազգուշական միջոցառումներ ներկայացնելու՝ զերծ պահելու շրջակա միջավայրը էկոլոգիական աղետներից: 3. անցկացնելու մոնիտորինգ և գնահատելու տարածաշրջանի էկոլոգիական իրավիճակը, համապատասխան եզրակացություն տալ այն նպաստող գործոնների մասին, որոնք կբարելավեն տարածաշրջանի էկոլոգիան: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   1. ցուցաբերելու ինքնուրույն ուսումնասիրելու ունակություն: 2. հետազոտություններ անելու, ստացած տեղեկությունը արհեստավարժ օգտագործելու խնդիրների լուծման նպատակով: 3. տիրապետելու կանխատեսման մեթոդին, թե այս կամ այն գործոնը, ինչպիսի ազդեցություն կարող է ունենալ տվյալ էկոհամակարգի վրա:
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.   Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությամբ: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. Պասիվ դասախոսություն   2. Ակտիվ դասախոսություն   ✓ <i>հարց ու պատասխան</i>   ✓ <i>զրույց</i>   3.Ինտերակտիվ դասախոսություն   ✓ <i>«Power Point» համակարգչային ծրագրով դրվագների ցուցադրում</i>   ✓ <i>հարց ու պատասխան</i>   ✓ <i>բանավեճ</i>   ✓ <i>զրույց</i>
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   1. Բանավոր քննում ըստ նախապես ներկայացված հարցաշարի կամ դասախոսի կողմից առաջադրված թեմայով ռեֆերատի գեկուցում: 2. Այն ուսոնողները, որոնք ամբողջական դասընթացի մաս կազմող 5 և ավելի թեմաներից կամ ինքնուրույն աշխատանքների թեմաներից գնահատվել են «ստուգված», ապա ստանում են «Ստուգված»:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Էկոլոգիայի համառոտ պատմությունը: Էկոլոգիայի կառուցվածքը, առարկան և օբյեկտը: Լիբիխի, մինիմուլի, Վիլյամի գործունեության անկախության և Շելֆորդի տոլերանտության օրենքները: **Թեմա 2.** Էկոհամակարգի գործունեության սկզբունքները: Էկոհամակարգի կառուցվածքը: Պրոդուցենտներ, կոնսումենտներ, ռեդուցենտներ /ավտոտրոֆներ, հետերոտրոֆներ/: **Թեմա 3.** Օրգանիզմների գոյության միջավայրը և պայմանները: Կենսական, ոչ կենսական, մարդածին, սահմանափակող գործոններ: Օրգանիզմների հարմարվելը միջավայրի պայմաններին: **Թեմա 4.** Էներգիայի և նյութերի հոսքը Էկոհամակարգում: Էկոհամակարգերի էներգետիկական դասակարգումը: Էներգիայի և նյութերի փոխանցումը Էկոհամակարգերում, էներգիայի կորուստները սննդային շղթաներում: Ազոտի, ֆոսֆորի, ծծմբի, ածխածնի շրջանառությունը: **Թեմա 5.** Մարդու առողջության Էկոլոգիական ասպեկտները: Միջավայրի քիմիական, կենսաբանական աղտոտումը, միջավայրի աղտոտումը աղմուկով, սննդամթերքների աղտոտումը: Գյուղատնտեսական և ուրբանիստական համակարգեր: **Թեմա 6.** Անսպառ և սպառվող պաշարները: Մարդու ազդեցությունը կենսոլորտի վրա: Արդյունաբերության առաջընթացը և բնապահպանության հիմնախնդիրները: Արդյունաբերության Էկոլոգիացման սկզբունքները: **Թեմա 7.** Քարոլորտի կառուցվածքը: Մթնոլորտի կառուցվածքը, նշանակությունը: Ջուրը երկրի վրա և նրա հատկությունները: Կենսոլորտի կառուցվածքը: Հողը, նրա կառուցվածքը և նշանակությունը բնության մեջ: **Թեմա 8.** Պոպուլյացիայի բնութագիրը, ծնելիություն և մահացություն, պոպուլյացիայի սեռային կազմը, պոպուլյացիաների միջև գոյություն ունեցող փոխազդեցության ձևերը, գիշատիչ-զոհ փոխհարաբերությունը: **Թեմա 9.** Մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրները և դրա Էկոլոգիական հետևանքները: Ջրոլորտի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Քարոլորտի և բնահողի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Երկրի կլիմայի փոփոխության և անսպասարկելի հիմնախնդիրները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Գրիգորյան Կ., Եսայան Ա., Ժամհարյան Հ., Խոյեցյան Ա., Մովսեսյան Հ., Փիրումյան Գ., Էկոլոգիայի և բնության պահպանության հիմունքներ, 2010:
2. Գրիգորյան Ա., Աղայան Ա., ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների համակարգի ներկա վիճակը, Երևան, 2008:
3. Մելքումյան Լ., Գալստյան Մ., Բնապահպանության հիմունքներ: Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2010:
4. Շահինյան Մ., Թամրազյան Ն., Էկոլոգիա, Երևան, 2002:
5. Валова В.Д. Основы экологии: Учебное пособие.-5-е изд., Москва, 2005.

1. 0001/В 02	2. Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/15/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է սովորողների մոտ ձևավորել ԱԻ-ների մասին պատկերացում, ԱԻ-ներում գործելու հմտություններ, փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման վերաբերյալ հմտություններ և տարաբնույթ պատահարների ժամանակ հնարավոր վնասվածքների և այլ ախտահարումների դեպքում առաջին բուժօգնության ցուցաբերման անհրաժեշտ կարողություններ: 9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ <i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i> 1. ներկայացնելու տարաբնույթ ԱԻ-ների հետևանքով ստեղծված իրավիճակները և դրան դիմակայելու ուղիները: 2. ներկայացնելու տեղեկատվություն ԱԻ-ում և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից բնակչության պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների մասին: 3. մեկնաբանելու ՀՀ-ում հավանական ԱԻ-ներից բխող ռիսկերի գնահատման մեթոդները: 4. ներկայացնելու համաճարակային իրավիճակներում վարակի տարածման հնարավոր ուղիներն ու բացատրելու դրանցից պաշտպանության ձևերը: 5. ներկայացնելու առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելու հիմնահարցերը: <i>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</i> 1. գնահատելու տուժածի վիճակը (առաջնային և երկրորդային զննում), վնասվածքի տեսակն ու ծանրությունը և ցույց տալ առաջին բուժօգնություն: 2. դրսևորելու նախընտրելի վարքագիծ տարաբնույթ արտակարգ իրավիճակներում: 3. ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն տարաբնույթ վնասվածքների և ախտահարումների դեպքերում: 4. օգտագործելու ձեռք բերված կարողությունները ԱԻ և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից		

իրականացվող միջոցառումների ընթացքում: Գ ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ - կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում: - աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ: - վերլուծելու իրավիճակը և կատարելու անհրաժեշտ գործողություններ իր և շրջապատի համար:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքը. Գ7. Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. - դասախոսություն - սեմինար - հարցադրումներ և քննարկումներ, - լաբորատոր աշխատանքներ, - տնային, ինքնուրույն և ստուգողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր.		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները Դասընթացն ավարտվում է ստուգաքոլով: Ստուգաքոլն անցկացվում է բանավոր հարցման միջոցով: Հարցերի 50%-ին պատասխանելու դեպքում ստուգաքոլը համարվում է հանձնված:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Բաժին 1. Արտակարգ իրավիճակներ ու պատահարներ: Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակների նախարարության կառուցվածքն ու խնդիրները: Թեմա 2. Արտակարգ իրավիճակները, նրանց բնութագրերն ու կանխարգելման միջոցառումները: Բաժին 2. Քաղաքացիական պաշտպանություն: Թեմա 3. Բնակչության գործողությունները ահաբեկու-թյունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: Թեմա 4. Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: Թեմա 5. Բնակչության պաշտպանության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: Թեմա 6. Արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: Թեմա 7. Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը: Բաժին 3. ԱՌ-ում բնակչության առաջին բուժօգնություն: Թեմա 8. Առաջին բուժօգնությունն ու մինչբժշկական օգնությունն արտակարգ իրավիճակներում: Թեմա 9. Ախտահարվածների ու հիվանդների բժշկական տեսակավորումը արտակարգ իրավիճակների պայմաններում: Թեմա 10. Սուր հիվանդություններ և թունավորումներ: Թեմա 11. Հակահամաճարակային միջոցառումներն արտակարգ իրավիճակներում: Թեմա 12. Վնասվածքներ և սուր վիրաբուժական հիվանդություններ:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ. - Մարկարյան Ռ.Վ., Ջանջուղազյան Ն.Ա., Օհանջանյան Մ.Մ., Հարությունյան Ա.Ա., Հարությունյան Վ.Ս., Բաղդասարյան Լ.Լ., Հասրաթյան Ռ.Յ., Վարդանյան Ջ.Հ., «Քաղաքապաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր», Երևանի համալս. հրատ., 2006, 238 էջ: - Հեղինակների կոլլեկտիվ, «Մինչբժշկական օգնությունը բնակչությանը արտակարգ իրավիճակներում», ուսումնական ձեռնարկ, Երևանի համալս. հրատ., 2007, 224 էջ: - Կ.Ա. Մանասյան, «Սիրտ-թոքային վերակենդանացման մինչբժշկական մեթոդների ուսուցումը» (ուսումնամեթոդական աշխատանք), Եր., Երևանի համալս. հրատ., 2007, 44 էջ: - Մ.Խ.Ադամյան, «Փոխադրական անշարժացում», ուսումնամեթոդական աշխատանք, Եր., Երևանի համալս. հրատ., 2011, 36 էջ: 5. Ս.Ա.Մանուկյան, Գ.Հ.Ճաղարյան «Արտակարգ իրավիճակների և քաղաքացիական պաշտպանության հիմնահարցեր», ուսումնական ձեռնարկ, Եր., Երևանի համալս. հրատ., 2017		

1. 0304 /B07	2. Փիլիսոփայություն	3. 3 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Ստուգաքոլ	
8. Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները, որոնք թույլ են տալիս կերտել ազգային նկարագրով և գիտական աշխարհայացքով զինված մարդ, ձևավորել փիլիսոփայական մտածողության այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր կրթված և լավ մասնագետի համար: Դասընթացի խնդիրները. Բացահայտել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները:		

2. Բացատրել կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները:
3. Հիմնարար գիտությունների տվյալների փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աջակցել ուսանողի համակարգված աշխարհայացքի, քաղաքակրթական զարգացումների, արդի միտումներին և այդ համատեքստում ազգային մրցունակ համակարգի մասին պատկերացումների ձևավորմանը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու կեցության համընդհանուր օրենքները, կատեգորիաները, հիմնական ձևերն ու առանձնահատկությունները:
2. բացահայտելու ճանաչողության, գիտության էության առանձնահատկությունները:
3. ներկայացնելու աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի փիլիսոփայական հայեցակարգի ընդհանուր և տարբերակիչ առանձնահատկությունները, ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքների և հավատի, ռացիոնալ և իռացիոնալ սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. տարբերելու գիտական ոչ գիտականից, ճշմարիտը կեղծից, էականը ոչ էականից:
2. վերլուծելու հասարակական կյանքում տեղի ունեցող գործընթացները և դրանց պատճառահետևանքային կապերը:
3. կողմնորոշվելու մարդ-մարդ և մարդ-բնություն փոխհարաբերություններում:

գ. քննիչական/փոխանցելի կարողություններ

1. Տեղին և ժամանակին գործածելու փիլիսոփայական մտածողության կոնցեպտուալ ապարատը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. սեմինար
3. քննարկում
4. զեկուցում
5. ռեֆերատ

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաքք. Նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր հարցում:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Փիլիսոփայության առարկան: **Թեմա 2.** Կեցություն և մատերիա: **Թեմա 3.** Դիալեկտիկա: **Թեմա 4.** Բնություն: **Թեմա 5.** Մարդ և պրակտիկա: **Թեմա 6.** Գիտակցություն և ճանաչողություն: **Թեմա 7.** Գիտություն: **Թեմա 8.** Հասարակություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Դավիթ Անհաղթ, Երկեր, Երևան, 1980:
2. Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, Հ. 1, Երևան, 1987:
3. Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, Հ. 2, Երևան, 1987:
4. Գաբրիելյան Հ., Հայ փիլիսոփայության պատմություն, Երևան, 1980:
5. Կյուրեղյան Է., Փիլիսոփայություն, Երևան, 2004:
6. Փիլիսոփայության բառարան, Երևան, 1975:

1.0305/B15	2. Անգլերեն -1	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Ստուգաքք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ձևավորել ուսանողների լեզվական գիտելիքները անգլերեն լեզվից՝ լեզվի բոլոր մակարդակներում (կարդալ, գրել, ունկնդրել, խոսել), զարգացնել ուսանողների հաղորդակցական հմտությունները՝ միջմշակութային հաղորդակցման: Դասընթացի խնդիրները. 1. Ներկայացնել տվյալ մասնագիտության ոլորտում խիստ գործածական բառապաշար:		

2. Զարգացնել ձեռք բերված գիտելիքները համապատասխան խոսքային իրավիճակներում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
- անգիր վերարտադրելու մասնագիտական բառապաշարը: - թվարկելու հնչյունական և ուղղախոսական կանոնները և բացառությունները: - թվարկելու նախադասության տիպերը և դրանց շարադասական հատկանիշները: - տարբերելու խոսքի մասերը և դրանց կիրառական առանձնահատկությունները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
- կիրառելու մասնագիտական բառապաշարը և քերականական գիտելիքները՝ ճիշտ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելիս: - ընկալելու կարդացած և ունկնդրած նյութի հիմնական բովանդակությունը: - կատարելու A1 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
- տարանջատելու հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից: - իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում: - կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:		
Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:		
Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
- հաղորդակցական մեթոդ - մտազրոհ - ուսանողական պորտֆոլիո - խմբային աշխատանք - գրավոր և բանավոր թարգմանություն - աշխատանք տեղեկագրով - ռեֆերատ - ինքնուրույն աշխատանք		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգաբքը համարվում է ստուգված ուսանողի մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ /և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայության դեպքում.		
- գրավոր և բանավոր թարգմանություններ, - ռեֆերատ, - պրեզենտացիա, - խմբային աշխատանք, - ուսանողական պորտֆոլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ):		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Բաժին 1. Հնչյունաբանություն և ուղղախոսություն: Հնչյունների դասակարգումը և արտասանական հատկանիշները: Բաժին 2. Քերականություն: Խոսքի մասեր: Շարահյուսություն: Բաժին 3. Մասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնասիրություն: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ.		
- Թոքմաջյան Հ., Ժամանակակից անգլերենի քերականություն, 1995. - Բարաթյան Ն., Անգլերեն – հայերեն բառարան, 2011 - Բարաթյան Ն., Ե. Երզնկյան, Ա. Լազարյան, Ն. Համբարձումյան, Ի. Տեր-Պողոսյան, Հայերեն-անգլերեն բառարան, 2004 - Mkhitaryan, Ye., (2004) Basic English for University Students, YSU Press, Yerevan. S. Evinyan, S. Abrahamyan, E. Temrazyan, English for Psychologists, 2014 E. Temrazyan, S. Evinyan, S. Abrahamyan, Letter Writing and Resume, 2014		

1. 0305/B16	2. Անգլերեն 2	3. 2 ECTS կրեդիտ

4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգաք
8. Դասընթացի նպատակն է՝ հարստացնել մասնագիտական բառապաշարը, խորացնել ուսանողների գիտելիքները և հմտությունները հաղորդակցական բարդ իրավիճակներում:	
Դասընթացի խնդիրները.	
1. Ներկայացնել պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և նմուշների հիման վրա ձևակերպել սեփականը: 2. Հաղորդել գիտելիքներ մասնագիտական նորաբանությունների ոլորտից:	
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝	
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
1. թվարկելու պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և ներկայացնելու սեփական օրինակները: 2. կազմելու գրավոր և բանավոր շարադրանք՝ օգտագործելով A2 մակարդակին համապատասխան բառապաշար և քերականական կառույցներ:	
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ	
1. ընկալելու և վերարտադրելու կարդացած և ունկնդրած A2 մակարդակի տեքստերի և երկխոսությունների հիմնական բովանդակությունը: 2. շարադրելու խոսքային իրավիճակին համապատասխան գրավոր և բանավոր պատասխան: 3. կատարելու A2 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն:	
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ	
1. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում: 2. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ: 3. ներգրավելու ձեռք բերված գիտելիքները և կարողությունները միջազգային ասպարեզում՝ անգլերենը օգտագործելով որպես հետագա մասնագիտական առաջընթացի միջոց:	
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.	
Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:	
Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրայինում:	
Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:	
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
1. հաղորդակցական մեթոդ 2. մտազրոհ 3. ուսանողական պորտֆոլիո 4. խմբային աշխատանք 5. գրավոր և բանավոր թարգմանություն 6. աշխատանք տեղեկագրով 7. ռեֆերատ 8. ինքնուրույն աշխատանք	
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.	
Ստուգաքը համարվում է ստուգված ուսանողի մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ/ և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայության դեպքում.	
• գրավոր և բանավոր թարգմանություններ, • ռեֆերատ, • պրեզենտացիա, • խմբային աշխատանք, • ուսանողական պորտֆոլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ, CV, դիմում, մոտիվացիոն նամակ):	
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.	
Բաժին 1. Պաշտոնական գրագրություն: Ինքնակենսագրություն, մոտիվացիոն նամակ, դիմում: Բաժին 2. Մասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնասիրություն: Թարգմանություններ հայերենից անգլերեն:	
14. Հիմնական գրականության ցանկ.	
1. Թորմաջյան Հ., Ժամանակակից անգլերենի քերականություն, 1995. 2. Բարաթյան Ն., Անգլերեն – հայերեն բառարան, 2011 3. Բարաթյան Ն., Երզնկյան Ե., Լազարյան Ա., Համբարձումյան Ն., Տեր-Պողոսյան Ի., Հայերեն-	

անգլերեն բառարան, 2004

4. Mkhitarian, Ye., (2004) Basic English for University Students, YSU Press, Yerevan.
5. S. Evinyan, S. Abrahamyan, E. Temrazyan, English for Psychologists, 2014
6. E. Temrazyan, S. Evinyan, S. Abrahamyan, Letter Writing and Resume, 2014

1.0305/B15	2.Ֆրանսերեն- 1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ հարստացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականական և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա: Այս փուլում ստացած գիտելիքները հիմք են հանդիսանում հետագա՝ առավել խորացված ուսումնասիրության համար: Դասընթացի խնդիրները. 1. Խորացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականության և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա: 2. Ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ: 3. Հանրագումարի բերել ստացված գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտները:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները: 2. ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները: 2. ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները: 3. լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ): 4. առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն: 2. ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները: 3. ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր: 4. բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրյունները. Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները՝ 1. Անհատական և խմբային առաջադրանքներ 2. ընթերցանություն 3. թեստ 4. ռեֆերատ 5. դիազնոստիկ ստուգում 6. շնորհանդես 7. ինքնուրույն աշխատանք		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարք. Նախապես տրված հարցաշարի շրջանակում անցկացվում է բանավոր հարցում:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Ռիթմիկ խմբեր: Շեշտ: Enchainement. Liaison. Թեմա 2. Հատուկ և հասարակ գոյական: Գոյականի սեռը, թիվը: Սեռի արտահայտությունը հոդերի և ածանցների միջոցով: Թեմա 3. Որոշյալ և անորոշ հոդ: Մասնական հոդը որպես անորոշ քանակ արտահայտելու միջոց: Միաձուլված հոդ: Հոդը չօգտագործելու		

դեպքերը: **Թեմա 4.** Ածական: Ածականի համաձայնությունը գոյականի հետ: Ածականի իմաստի փոփոխությունը՝ կախված նրա դիրքից: **Թեմա 5.** Ցուցական, ստացական, հարցական և բացականչական, անորոշ ածականներ: **Թեմա 6.** Թվական: Քանական և դասական թվականներ և դրանց գործածությունը: **Թեմա 7.** Դերանուն: Անձնական անշեշտ դերանուններ, դրանց գործածությունը որպես ենթակա, ուղիղ և անուղղակի խնդիր: Անձնական շեշտված դերանուններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Попова И. Н., Казакова Ж. А., «Французский язык», Москва, 2008
2. M. Gregoire, Od. Thievenaz, «Grammaire progressive du francais» (Niveau intermediaire).
3. Cl. Miquel, «Communication progressive du francais» (Niveau debutant),
4. M. Djoulhakian, R. Meliksntian, A. Mouradian, «Manuel de francais», Erevan – 2011.

1.0305/B16	2.Ֆրանսերեն – 2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր մասնագիտական տեքստերից օգտվելու ունակություններ:

Դասընթացի խնդիրները.

1. Խորացնել նախորդ կիսամյակում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականության և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա:
2. Ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ:
3. Հանրագումարի բերել ստացված գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները:
2. ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները:
2. ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները:
3. լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ):
4. առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն:
2. ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները:
3. ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր:
4. բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները՝

1. Անհատական և խմբային առաջադրանքներ
2. ընթերցանություն
3. թեստ
4. ռեֆերատ
5. դիագնոստիկ ստուգում
6. շնորհանդես
7. ինքնուրույն աշխատանք

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Մտուցարք. Նախապես տրված հարցաշարի շրջանակում անցկացվում է բանավոր հարցում:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Գոյականների իգական սեռի կազմության տարբեր միջոցների դասակարգում՝ քերականորեն, ձևաբանորեն, բառային: Երկու սեռ ունեցող գոյականներ: Թեմա 2. Միայն հոգնակի թվով գործածվող գոյականներ. Բաղադրյալ գոյականների հոգնակի թվի կազմությունը: Թեմա 3. Անորոշ դերանվանական անհայտներ: Թեմա 4. Հարաբերական դերանուններ. դրանց ձևերը և գործածությունը նախադասության մեջ Թեմա 5. Բայ: Եղանակավորման քերականական արտահայտությունը: Թեմա 6. Ֆրանսերեն լեզվի խոնարհման բնութագիրը: Եղանակների կազմությունը և գործածությունը նախադասություններում: Թեմա 7. Նախդիրների համակարգային դասակարգում: Տարբեր հարաբերություններ արտահայտող նախդիրներ:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Попова И. Н., Казакова Ж. А., «Французский язык», Москва, 2008 2. M. Gregoire, Od. Thievenaz, «Grammaire progressive du francais» (Niveau intermediaire). 3. Cl. Miquel, «Communication progressive du francais» (Niveau debutant), 4. M. Djoulhakian, R. Meliksntian, A. Mouradian, «Manuel de francais», Erevan, 2011.

1.0305/ B12	2. Վրացերեն -1	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7. Մտուցարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ, ելնելով հաղորդակցման հիմնական պահանջմունքներից: Դասընթացի խնդիրներն են. 1. Ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա: 2. Խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները: 3. Հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշարին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. ներկայացնելու վրացերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները, 2. ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը, բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. ճիշտ արտասանելու վրացերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները, 2. լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ), առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր, գ. քննիչանքական/փոխանցելի կարողություններ 1. շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլնի մասին): 2. հասկանալու և կարողանալ սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. քննարկում /բանավեճ 2. համագործակցային աշխատանք 3. էվրիստիկական մեթոդ 4. մտազրոհ 5. վերլուծական մեթոդ 6. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 7. գրավոր մեթոդ 8. բացատրական մեթոդ:		

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են Ստուգարքը անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Բաժին 1. Հնչյունաբանություն: Չայնավորների և բաղաձայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: Բաժին 2. Հնչյունաբանություն. վանկ և տողադարձ Բաժին 3. Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, հիմք, ածանցներ/: Բաժին 4. Ձևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական սեռ: Շնչավոր և անշունչ առարկաներ: Գոյականի հոգնակի թվի կազմությունը: Բաժին 5. Հոլով և հոլովում(անվանական, պատմողական, սեռական, տրական, գործիական, պարագայական, կոչական հոլովներ): Կայուն և անկայուն հիմքերով գոյականների հոլովումը: Հատուկ անունների հոլովումը: Այլաձև հոլովվող գոյականներ:
14.Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Բայրամյան Հ., Վրացերենի դասընթաց (հնչյունաբանություն, բառագիտություն, ձևաբանություն), Երևան, 2017: 2. Գորգաձե Ռ., Վրացերեն-հայերեն բառարան, Երևան, 2005: 3. Գորգաձե Ռ., Հայերեն-վրացերեն գրուցարան, Երևան-Թբիլիսի, 2004:

1.0305/B12	2.Վրացերեն -2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացին պատասկն է՝ ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը: Դասընթացի խնդիրներն են. 1. Ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա: 2. Վերհանել թերություններն ու շտկել դրանք: 3. Խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները: 4. Հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշարին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, 2. կառուցելու տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները: 2. վերարտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ: 3. թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից վրացերեն և հակառակը: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. գնահատելու, վերլուծելու և գուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը: 2. օգտվելու տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու տեղեկատվությունը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. քննարկում /բանավեճ 2. համագործակցային աշխատանք 3. էվրիստիկական մեթոդ 4. մտազրոհ 5. վերլուծական մեթոդ		

6. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 7. գրավոր մեթոդ 8. բացատրական մեթոդ:
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Բաժին 1. Ածական անուն, քերականական կարգերը: Ածական անունների հոլովումը: Ածականների հոլովումը գոյականների հետ: Ածականների համեմատության աստիճանները: Ածականների կազմությունը: Բաժին 2. Թվական անուն, քերականական կարգերը: Քանակական, դասական և կոտորակային թվականներ: Թվականների կազմությունը և հոլովումը: Բաժին 3. Դերանուն, քերականական կարգերը: Դերանունների տեսակներն ու հոլովումը: Բաժին 4. Բայ, քերականական կարգերը: Բայաշարքեր: բայերի խոնարհումը: Բայի անորոշ ձևերը: Ենթակայական կառուցվածք ունեցող բայերի դիմային ցուցիչները: Խնդրային կառուցվածք ունեցող բայերի դիմային ցուցիչները: Բաժին 5. Բայի կերպը: Բայի սեռը: Միջսեռային փոխանցումներ: Բաժին 6. Մակբայ: Հետադրություն: Շաղկապ: Մասնիկներ: Չայնարկություն: Բաժին 7. Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները:
14.Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Բայրամյան Հ., Վրացերենի դասընթաց (հնչյունաբանություն, բառագիտություն, ձևաբանություն), Երևան, ԵՊՀ հրատ., 2017: 2. Գորգաձե Ռ., Վրացերեն-հայերեն բառարան, Երևան, 2005: 3. Գորգաձե Ռ., Հայերեն-վրացերեն գրուցարան, Երևան-Թբիլիսի, 2004:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ
Կամընտրական դասընթացներ

1.0303/B17	2.Բարոյագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել բարոյականության տեսության հիմնահարցերը, ամբողջացնել բարոյականության մասին սովորողի պատկերացումները, բարձրացնել բարոյական գիտակցությունը և համաշխարհայնացման արդի ժամանակաշրջանում նպաստել ուսանողի բարոյափիլիսոփայական աշխարհայացքի ձևավորմանը: Դասընթացի խնդիրները 1. Ծանոթացնել բարոյագիտության հիմնական հասկացություններին, բարոյական առաջընթացի էությանն ու չափանիշներին, բարոյականության էությունը, կառուցվածքային բաղադրիչներին, յուրահատկությանը, գործառույթներին, բարոյականության և ազատության հարաբերությանը, ազգային ու համամարդկային բարոյամշակութային արժեքներին, բարոյական արժեհամակարգին: 2. Ցույց տալ ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին: 3. Նպաստել անձի բարոյական մտահաղորդակցության ձևավորմանը: 4. Բացահայտել բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից: 5. Վերլուծել բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները: 6. Ընդլայնել սովորողների մտահորիզոնը:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. սահմանելու բարոյագիտության հիմնական հասկացությունները, բարոյական առաջընթացի էությունը ու չափանիշները: 2. արժևորելու ազգային և համամարդկային բարոյամշակութային արժեքները, բարոյական արժեհամակարգը: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. ցույց տալու ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին: 2. բացահայտելու բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից: 3. վերլուծելու բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային		

մեկնաբանությունները: գ. քնդիանքական/փոխանցելի կարողություններ   1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.   Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. դասախոսություն   2. քննարկումներ   3. զեկուցումներ
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Մտուգարք. Մտուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.   Բաժին 1. Բարոյագիտության հիմնական կատեգորիաները. Թեմա 1. Հասկացություն բարոյագիտության կատեգորիաների մասին: Թեմա 2. Բարին և չարը: Թեմա 3. Պարտք և պատասխանատվություն: Թեմա 4. Պատիվ և արժանապատվություն: Թեմա 5. Խիղճ: Բարոյական իդեալ: Թեմա 6. Կյանքի իմաստն ու նպատակը: Թեմա 7. Երջանկություն. Սեր: Բաժին 2. Բարոյականության էությունը, կառուցվածքային բաղադրիչները, յուրահատկությունը և գործառույթները: Թեմա 8. Բարոյականության էությունը, յուրահատկությունը և կառուցվածքային բաղադրիչները: Թեմա 9. Բարոյականության հիմնական սոցիալական գործառույթները: Բաժին 3. Բարոյականություն և ազատություն: Թեմա 10. Անձը և համակեցությունը: Թեմա 11. Բարոյականության հասարակական խնդիրները: Բաժին 4. Անձի բարոյական գիտակցությունը: Թեմա 12. Անձի բարոյական գիտակցությունը: Թեմա 13. Անձի բարոյական գործունեությունը: Թեմա 14. Անձի բարոյական հարաբերությունները: Թեմա 15. Անձի բարոյական մշակույթը: Բաժին 5. Համամարդկային բարոյական արժեքներ և ազգային բարոյական նկարագիր: Թեմա 16. Ժողովրդավարության և մարդու իրավունքների վերաիմաստավորումը եվրոպական բարոյամշակութային արժեհամակարգի համատեքստում: Թեմա 17. Ազգային-բարոյական նկարագիր: Բաժին 6. Բարոյագիտության կիրառական խնդիրներ: Թեմա 18. Կիրառական բարոյագիտություն:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. А. Разин, Этика, Москва, 2003.   2. О. Дробницкий, Понятие морали, Москва, 2004.   3. Дж. Мур, Прунципы этики, Москва, 1984.   4. Этика, Учебник под. Ред. А. Гусейнова и Е. Дубко, Москва, 2000.   5. Словарь по этике.

1.0201/ B17	2.Գործարարության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Մտուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է հաղորդել ներկայիս տնտեսական պայմաններում գործարարություն կազմակերպելու և վարելու համար իրավական, տնտեսական և կազմակերպչական գիտելիքներ և հմտություններ: Դասընթացի խնդիրները. 1. Փոխանցել համակարգված գիտելիք գործարարության կազմակերպման վերաբերյալ: 2. Մշակել կազմակերպա-կառավարչական հմտություններ գործարարությամբ զբաղվելու համար: 3. Հաղորդել գիտելիքներ գործունեության սուբյեկտների պատասխանատվության վերաբերյալ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. բնութագրելու գործարարության միջավայրը և տեսակները: 2. տարբերելու ձեռնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը: 3. իմանալու ձեռնարկության պետական գրանցման փաստաթղթերի փաթեթը: 4. թվարկելու գործունեության տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորման պահանջները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. մշակելու բիզնես-գաղափարներ և վերլուծության միջոցով, ընտրել լավագույնը		

2. կազմակերպելու սեփական գործ և որոշել դրա արդյունավետությունը: 3. գնահատելու ռիսկը և կողմնորոշվելու ստեղծված ցանկացած իրավիճակում: 4. հայթայթելու, վերլուծելու և տեղին օգտագործելու գործունեության համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ (Եթե այդպիսիք կան)   1. աշխատելու թիմում: 2. մոտիվացնելու: 3. առաջնորդելու: 4. աշխատելու տեղեկատվության հետ:
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.   Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. գործնական խաղ /թիմային աշխատանք/   2. դասախոսություն, սեմինար   3. ինքնուրույն աշխատանք /զեկույց,ռեֆերատ,/   4. ճանաչողական էքսկուրսիաներ
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգարքը անց կացվում գրավոր:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.   Թեմա 1. Գործարարության էությունը և ֆունկցիաները: Թեմա 2. Գործարարության միջավայրը և տեսակները: Թեմա 3. Գործարարության սուբյեկտները: Թեմա 4. Ձեռնարկության կազմակերպչա-իրավական ձևերը: Թեմա 5. Բիզնես-գաղափարը և բիզնես հայեցակարգը, որպես գործարարության նախադրյալ: Թեմա 6. Մարքեթինգի պլան: Թեմա 7. Գործունեության կադրային ապահովումը: Թեմա 8. Գործունեության մեկնարկային կապիտալը և ընթացիկ գործունեության ֆինանսական ապահովումը: Թեմա 9. Արտադրական պլան Թեմա 10. Ինքնարժեքի կալկուլյացիա: Թեմա 11. Ձեռնարկատիրական ռիսկ: Թեմա 12. Ֆինանսական պլանավորում:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Кондратьева М.Н., Баландина Е.В., Трефилова Ю.С., «Бизнес-планирование» учебное пособие, Ульяновск УЛГТУ 2014/ http://venec.ulstu.ru/lib/disk/2015/17.pdf   2. Буров В.Ю., «Основы предпринимательства», учебное пособие, Чита – 2011.   3. Богомолова В.А., Белоусова Н.М., Кублашвили О.В., Ролдугина Р.Ю., «Бизнес-планирование», учебное пособие, Москва 2014 http://storage.elib.mgup.ru/6/bogomolova_2014.pdf//   4. Башаримова С.И., Дасько М.В., «Основы предпринимательства» учебное пособие.   5. Торосян Е.К., Сажнева Л.П., Зарубина Ж.Н., «Основы предпринимательской деятельности», учебное пособие, Санкт-Петербург 2016 https://books.ifmo.ru/file/pdf/1909.pdf//.

1. 0304/B17	2. Կրթնագիտության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների, դրանց դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունների, Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմության հիմնահարցերի, արդի կրոնական ներփակ հոսանքների ու դենոմինացիաների վերաբերյալ: Դասընթացի խնդիրները. 1. Ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների վերաբերյալ: 2. Ուսումնասիրել կրոնական տարատեսակ ուղղությունների դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունները:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. ներկայացնելու ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դավանաբանական, պաշտամունքային, տոնաճիսական առանձնահատկություններ ունեն դրանք:		

2. նկարագրելու Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմությունը, դավանաբանական առանձնահատկությունները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ   1. մեկնաբանելու ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների զարգացման տրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները: 2. համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարբերելու հին աշխարհի տարբեր ժողովուրդների դիցաբանական համակարգերը: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.   Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրայինում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. դասախոսություն   2. քննարկումներ   3. բանավեճ   4. զեկուցում   5. ռեֆերատ   6. անհատական և խմբային առաջադրանքներ
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Ստուգարք. Ստուգարքը անց է կացվում բանավոր, նախապես տրամադրված հարցաշարի շրջանակներում:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.   Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, կրոնի պատմական ձևերը: Թեմա 2. Ժամանակակից կրոնները: Ազգային և համաաշխարհային կրոններ: Թեմա 3. Բուդդայականություն, իսլամ, դավանանքը, պաշտամունքը, հիմնական ուղղությունները: Թեմա 4. Քրիստոնեություն: Դավանաբանությունը և պաշտամունքը: Աստվածաշունչ: Թեմա 5. Արդի կրոնական միավորումներն ու համայնքները: Թեմա 6. Քրիստոնեությունը Հայաստանում I-IV դարերում: Թեմա 7. Հայ Առաքելական եկեղեցին V-IX դարերում: Թեմա 8. Հայ Առաքելական եկեղեցին X-XIV դարերում: Թեմա 9. Հայ Առաքելական եկեղեցին XV-XVIII դարերում: Թեմա 10. Հայ Առաքելական եկեղեցին XIX-XX դարերում:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Ալիշան Ղ., Հայոց հին հավատքը կամ հեթանոսական կրոնը, Երևան, 2002:   2. Աստվածաշունչ: 3. Գուրան, Սոֆիա, 1929:   4. Երուանդ վրդ. Տեր- Մինասեանց, Ընդհանուր եկեղեցական պատմութիւն, հ. Ա., Էջմիածին, 1908.   5. Владимирон Н., Овсиенко Ф., Мировые религии, М., 1998.   6. История религии, т. 1-2, М., 2002.

1.0202 /B17	2. Մշակութաբանության հիմունքներ	3. 2 կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ կայուն գիտելիքներ ձևավորել մշակութաբանության առարկայի և «մշակույթ» հասկացության վերաբերյալ, արմատավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների և մեխանիզմների մասին: Հատուկ ուշադրություն դարձնել համաաշխարհային ու հայ մշակույթների ընդհանուր բնութագրերի և ներկա գործընթացների վրա: Դասընթացի խնդիրները.		

1. Ձևավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների վերաբերյալ: 2. Ուսումնասիրել հայ և համաշխարհային մշակույթների ընդհանուր բնութագրերը:
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝   ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն   1. ներկայացնելու գիտության մեջ մշակույթ» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները: 2. սահմանելու մշակույթի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպաբանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ   1. մեկնաբանելու մշակույթ, ենթամշակույթ, հակամշակույթ հասկացությունները: 2. վերլուծելու մշակութային գործընթացները և մշակույթի զարգացման դինամիկան: 3. մեկնաբանելու ժամանակակից մշակութային գործընթացների առանձնահատկությունները: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   1. աշխատելու թիմում: 2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.   Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5.կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. դասախոսություն   2. քննարկումներ   3. բանավեճեր   4. ռեֆերատներ   5. զեկուցումներ
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Մտուցարք. Մտուցարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.   Թեմա 1. Դասընթացի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: «Մշակույթ» հասկացության սահմանումներն ու մշակույթի էության, ծագման և զարգացման վերաբերյալ տեսությունները: Թեմա 2. Մշակույթի մակարդակները: Ազգային և համամարդկային բնույթը: Զանգվածային և էլիտար մշակույթ: Թեմա 3. Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը: Կրոն, գիտություն և արվեստ: Թեմա 4. Մշակույթ-բնություն-հասարակություն: Թեմա 5.Նախնադարյան մշակույթ: Հին Արևելյան քաղաքակրթություններ (միջագետքյան, եգիպտական, հին հնդկական և չինական): Թեմա 6. Անտիկ (հունահռոմեական) մշակույթ: Թեմա 7. Միջնադար՝ քրիստոնեական և իսլամական մշակույթներ: Թեմա 8. Վերածնունդ և Ռեֆորմացիա: Թեմա 9. Նոր դարաշրջանի եվրոպական մշակույթը: Թեմա 10. Մոդեռնիզմի և պոստմոդեռնիզմի դարաշրջանների մշակույթը: Թեմա 11.Հայկական մշակույթ:
14.Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Մելքումյան Գ., Մշակութաբանություն, Երևան, 2000:   2. Սարգսյան Ս.Ա., Մշակութաբանություն, Երևան, 1997   3. Սարգսյան Ս.Ա., Մշակույթի տեսություն և հայ մշակույթի պատմություն, Երևան, 2004:   4. Арутюнов С.А., Рыжакова С. И., Культурная антропология, М., 2004.   5. Розин В.М., Культурология, М., 1998.

1.0303/ B17	2.Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	

6.3րդ կիսամյակ	7.Մտուցարք
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել ուսանողներին անհատների, սոցիալական խմբերի, դասակարգերի, մարդկային այլ խմբերի գործունեության մեջ հասարակական ընդհանուր օրինաչափությունների դրսևորման ձևերին և գործողության մեխանիզմներին տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում: Դասընթացի խնդիրները. 1. Ձևավորել համակարգված պատկերացում կիրառական սոցիոլոգիայի ընդհանուր կառուցվածքի վերաբերյալ: 2. Ուսումնասիրել սոցիալական խմբերի ընդհանուր օրինաչափությունները, դրսևորման ձևերը և գործողության մեխանիզմները տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում:	
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. ներկայացնելու գիտության մեջ «սոցիոլոգիա» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները: 2. սահմանելու սոցիոլոգիայի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպաբանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. մեկնաբանելու տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները: 2. վերլուծելու սոցիալական խմբերը, դասակարգերը: 3. մեկնաբանելու կիրառական սոցիոլոգիայի հետազոտության մեթոդների տեսակները: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. աշխատելու թիմում: 2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:	
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառնությունը ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:	
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դասախոսություն 2. քննարկումներ 3. բանավեճեր 4. ռեֆերատներ 5. զեկուցումներ:	
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Մտուցարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:	
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Կիրառական սոցիոլոգիա առարկայի նպատակը, խնդիրները: Թեմա 2. Տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները: Թեմա 3. Դիտման մեթոդ, հարցման մեթոդ, հարցազրույցի մեթոդ, փաստաթղթերի վերլուծության մեթոդ, Ֆոկուս խումբ: Թեմա 4. Հարցաշարի կառուցվածքը, տեսակները: Թեմա 5. Սոցիոլոգիական հետազոտության փուլերը, ծրագիրը, ընտրանքը:	
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Бабосов Е.М. Прикладная социология. Тетра Системс, 2001. ISBN 985-6577-74-8 2. Горшков М.К., Шереги Ф.Э. Прикладная социология. Методология и методы. Москва: Альфа-М; Инфра-М, 2011. 3. Горшков М.К., Шереги Ф.Э. Прикладная социология. Методология и методы. Интерактивное уч. пособ. На CD-ROM. 2012 г. 4. Долгоруков А.М. От замысла к действию. Стратегическое управление. ДИСКУРС, 2011. 5. Ельмеев В.Я., Овсянников В.Г. Прикладная социология: Очерки методологии. СПб.: СПбГУ, 1994 г. (1-е	

изд.)

6. Кравченко А.И. Прикладная социология и менеджмент: Хрестоматия. М.: МГУ, 1998.

1.0201/B17	2.Տնտեսագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաք	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համակարգված տրամաբանական մտածողություն և տալ տնտեսագիտական ընդհանուր գիտելիքներ: Դասընթացի խնդիրները 1. Ուսանողներին մեկնաբանել տնտեսագիտության հիմնարար օրենքները կատեգորիաները, ցուցանիշները: 2. Ուսանողներին բացատրել շուկայական տնտեսության սկզբունքները: 3. Ուսուցանել ուսանողներին օգտվել մասնագիտական գրականությունից, օրենքներից: 4. Ուսանողներին զինել միկրո և մակրո ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու կարողություններով:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. սահմանելու և մեկնաբանելու շուկայական տնտեսության առանձնահատկությունները, սկզբունքները, տնտեսական օրենքները: 2. ներկայացնելու շուկայի մոդելները, ռեսուրսների շուկաները և դրանց առանձնահատկությունները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. ներկայացնելու միկրո, մակրո ցուցանիշները, ֆինանսաբանկային համակարգը: 2. վերլուծելու տնտեսական իրավիճակները: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. աշխատելու թիմում: 2. տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված և հստակ կառուցել բանավոր և գրավոր խոսքը, հմտորեն հաղորդակցվել հանրության հետ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Դասախոսություններ 2. Սեմինարներ, քննարկումներ և բանավեճեր 3. Խմբային աշխատանքներ 4. Ռեֆերատներ		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգաքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգաքրը համարվում է հանձնված:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Տնտեսագիտության տեսության առարկան և մեթոդը: Թեմա 2. Տնտեսական զարգացման ընդհանուր խնդիրները: Թեմա 3. Տնտեսության շուկայական համակարգը և եկամտի շրջապտույտը: Թեմա 4. Անհատական շուկաների վերլուծությունը, պահանջարկ և առաջարկ: Թեմա 5. Սպառողի վարքի տեսություն: Թեմա 6. Արտադրության ծախսերի տնտեսություն: Թեմա 7. Շուկայի կառուցվածքը և գնի ու արտադրության ծավալի որոշումը: Թեմա 8. Ձեռնարկությունների ու կազմակերպությունների տիպերը և տեսակները: Թեմա 9. Ռեսուրսների գների ձևավորումը: Թեմա 10. Մակրոտնտեսական ցուցանիշներ: Ազգային հաշիվների համակարգը: Թեմա 11. Մակրոտնտեսական կայունություն և տատանումներ: Թեմա 12. Փողը և բանկային համակարգը, դրամավարկային քաղաքականություն: Թեմա 13. Պետական բյուջեն և		

Ֆիսկալ քաղաքականությունը: **Թեմա 14.** Միջազգային առևտրի տեսություն: **Թեմա 15.** Վճարային հաշվեկշիռ և արժույթային կուրսեր:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Գորթնի Ջ., Տնտեսագիտություն: ԵՊՏՀ հրատ., Երևան, 1999:
2. Մամուելյան Ս., Նորթհանուս Ու., Տնտեսագիտություն, Երևան, 1997:
3. Макконнелл К.Р., Брюэ С.Л. Экономика. 17-ое изд., Москва, 2009.
4. Экономическая теория. Учебник под ред. В. Камаева, Москва, 1998

1. 0304/B17	2. Տրամաբանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Ստուգաք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել մտածողության օրենքները և կանոնները, սովորեցնել մտածել, կոռեկտ դատել, գերծ մնալ տրամաբանական այն սխալներից: Դասընթացի խնդիրները. 1. Ցույց տալ հասկացության և բառի տարբերությունները: 2. Ծանոթացնել հասկացության տեսակների, տրամաբանական հնարների հետ: 3. Ծանոթացնել տրամաբանության և նախադասության կապին, անդրադառնալ դատողության տեսակներին, տրամաբանության օրենքներին: 4. Ծանոթացնել մտահանգման տարբեր տեսակներին և նրանց կանոններին, պարզաբանել ապացուցման և հերքման եղանակները, նրանց եղանակները, բացահայտել ապացուցման և հերքման ընթացքում հնարքները, տրամաբանական սխալները:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. սահմանելու հասկացության, նրա տեսակների, հասկացության ծավալների միջև հիմնական հարաբերությունները, տրամաբանական հնարները: 2. մեկնաբանելու դատողության, նրա տեսակների, դատողությունների միջև հիմնական հարաբերությունների, տրամաբանական հիմնական օրենքները: 3. սահմանելու մտահանգումը, նրա տեսակները, անհրաժեշտ մտահանգման տեսակները, նրանց կանոնները, ապացուցումն ու հերքումը, նրանց տեսակները, վարկածը, տրամաբանական սխալները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. բաժանելու, դասակարգելու, տեսակավորելու հասկացությունները, դրանց տեսակները: 2. գանազանելու հասկացությունն ու դատողությունը, դատողությունները տեսակավորելու ըստ տարբեր հիմքերի, գործածելու տրամաբանության հիմնական օրենքները: 3. գանազանելու մտահանգման տարբեր տեսակները, անսխալ ապացուցել և հերքել: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. Կառուցելու և հիմնավորելու սեփական մոքերը առանց տրամաբանական սխալների:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրայնում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառնությունը ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դասախոսություն 2. քննարկում 3. բանավեճ		

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Տրամաբանություն առարկան և նրա դերն ու նշանակությունը: Թեմա 2. Հասկացություն: Թեմա 3. Դատողություն: Թեմա 4. Տրամաբանության օրենքները: Թեմա 5. Մտահանգում: Թեմա 6. Ապացուցում և հերքում: Թեմա 7. Պարալոգիզմ, սոփեստություն, սրամտություն, Պարադոքս: Հիպոթեզ:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Բրուտյան Գ., Տրամաբանության դասընթաց, Երևան, 1976: 2. Кондаков Н., Логический словарь, Москва, 1975. 3. Гетманов А., Логика, Москва, 1993. 4. Маковелский А., История логики, Москва, 1967. 5. Демидов И., Логика, Москва, 2004:

1.0304/B17	2.Քաղաքագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին, հիմնական կատեգորիաների ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրույթին, ձևավորել ուսանողների մոտ քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ: Դասընթացի խնդիրները. - Ներկայացնել քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները: - Ներկայացնել քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները: - Ներկայացնել ու մեկնաբանել քաղաքական տեխնոլոգիա և քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն - ներկայացնելու քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը և զարգացման էտապները: - ներկայացնելու իշխանության կառուցվածքը, ռեսուրսները և տեսակները: - թվարկելու ու մեկնաբանելու պետական կառավարման ձևերը: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ - վերլուծելու քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները: - մեկնաբանելու քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը: - մեկնաբանելու քաղաքագիտության տեսական և կիրառական նշանակության հիմնահարցերը: գ. քննիչական/փոխանցելի կարողություններ - պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: - աշխատելու թիմում:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրայթում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5.կառավարելու մասնագիտական գործառնությունը ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ9.վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. - դասախոսություն - քննարկումներ - բանավեճեր		

4. գեկուցումներ
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգաքրք. Ստուգաքրքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգաքրքը համարվում է հանձնված:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը: Թեմա 2. Քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները: Թեմա 3. Քաղաքական իշխանություն և իշխանական հարաբերություններ: Թեմա 4. Քաղաքական ընտրանի /էլիտա/: Թեմա 5. Քաղաքական լիդերություն: Թեմա 6. Քաղաքական ռեժիմներ: Թեմա 7. Հասարակության քաղաքական համակարգը: Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գլխավոր ինստիտուտ: Պետության ծագումը, բնույթը, դերը և հիմնական ֆունկցիաները: Թեմա 8. Քաղաքական կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր: Թեմա 9. Քաղաքացիական հասարակություն: Թեմա 10. Քաղաքական սոցիալականացում և քաղաքական մասնակցություն: Թեմա 11. Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր: Թեմա 12. Գաղափարախոսությունների տեսություն: Թեմա 13. Ազգեր և ազգային քաղաքականություն: Թեմա 14. Քաղաքականությունը և կրոնը: Թեմա 15. Քաղաքական մշակույթ:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Քաղաքագիտություն: ԵՊՀ հրատ., Երևան, 2006: 2. Буренко В.И., Журавлев В.В., Политология. Изд-во Моск. гуманит. ун-та, Москва, 2004. 3. Гаджиев К.С. Политология. Москва, 2005. 4. Политология. Под ред. А.А. Радугина. Изд-во Центр, Москва, 1999. 5. Пушкарева Г.В. Политология. Изд-во Айрис-пресс, Москва, 2002. 6. Мальцев В.А. Основы политологии. Изд-во ИТРССПП, Москва, 1998.

1. 0304/ B12	2. Իրավունքի հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Ստուգաքրք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին սովորեցնել հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների օրենսդրական կարգավորման հիմունքները, ստացած իրավական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ, ինչպես նաև ձևավորել իրավական աշխարհայացք ու մշակույթ: Դասընթացի խնդիրները. 1. Ձևավորել կայուն գիտելիքներ իրավունքի տեսության և իրավունքի առանձին ճյուղերի վերաբերյալ: 2. Ձևավորել մասնագիտական գործունեության մեջ նորմատիվ իրավական ակտերի, իրավաբանական փաստաթղթերի կիրառման կարողություններ ու ունակություններ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. սահմանելու իրավագիտության հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, ինստիտուտները և տերմինները: 2. ներկայացնելու հայկական իրավունքի և օրենսդրության համակարգի կառուցվածքը, իրավական նորմերի առանձնահատկությունները և նրանց տեսակները, նորմատիվ իրավական ակտերի համակարգը: 3. Մեկնաբանելու իր մասնագիտական ոլորտում իրավաբանական տերմինաբանությունը: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. Կիրառելու իրավական ակտերը, իրավաբանական փաստաթղթերը իր մասնագիտական գործունեության մեջ: 2. Վերլուծելու իրավական նորմը՝ այն կիրառելով կոնկրետ իրավիճակներում: 3. Վերլուծելու և համակարգելու իրավական տեղեկատվությունը:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա3. սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը: Ա4. մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը: Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր		

ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. Դասախոսություն   2. Ռեֆերատ   3. գեկուցում:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարք. Նախապես տրված հարցաշարից անց է կացվում բանավոր հարցում:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Պետության և իրավունքի տեսություն: Թեմա 2. Սահմանադրական իրավունք: Թեմա 3. Քաղաքացիական իրավունք: Թեմա 4. Քրեական իրավունք: Թեմա 5. Աշխատանքային իրավունք: Թեմա 6. Ընտանեկան իրավունք: Թեմա 7. Տեղական ինքնակառավարում: Թեմա 8. Վարչական իրավունք: Թեմա 9. Դատավարական իրավունք: Թեմա 10. Արդարադատություն, դատախազություն և նոտարիատ: Թեմա 11. Կրթության, գիտության, մշակույթի և սոցիալական ոլորտի ՀՀ օրենսդրություն: Թեմա 12. Միջազգային իրավունք:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Այվազյան Վ., Մարդու իրավունքներ, Երևան, 2002:   2. Առաքելյան Ս., Գաբուզյան Ա., ՀՀ քրեական իրավունք, Երևան, 2003,2006:   3. Բարսեղյան Ս., ՀՀ Քաղաքացիական իրավունք, Երևան, 2000:   4. Դիլբանյան Ա., ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահ մարմինները, Երևան, 1999:   5. Ղարախանյան Գ., Ընտանեկան իրավունք, Երևան, 2001:   6. Քոչարյան Վ., Միջազգային իրավունք, Երևան, 2002:

1.0305/B17	2.Անգլերեն -3	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3/4-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է խորացնել և զարգացնել նախորդ 2 փուլերում ձեռք բերված գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել հաղորդակցության համար անհրաժեշտ բանավոր խոսքի ունակություններ: Դասընթացի խնդիրները. 1. խորացնել և հարստացնել ուսանողների խոսակցական բառապաշարը, 2. ակտիվացնել բանավոր խոսքը և շփման կարողությունները, 3. զարգացնել անգլերենի ուղղախոսության նորմերը, խոսքի մասերի կառուցվածքային և գործառական առանձնահատկությունները, 4. զարգացնել անգլերենով ազատ հաղորդակցվելու տեխնիկան:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ <i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i> 1. ներկայացնելու անգլերենի բառակազմության միջոցները: 2. կիրառելու հոմանիշները, հականիշները և համանունները համատեքստում: 3. գործածելու անգլերենին բնորոշ խոսակցական կառույցներ: <i>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</i> 1. ընդհանրացնելու լեզվի նախնական քերականական և բառապաշարային գիտելիքները: 2. վարելու զրույց/երկխոսություն՝ կիրառելով ուղղախոսության և շարահյուսության կանոններ: 3. արտահայտելու և հիմնավորելու սեփական կարծիքը, կազմելու գործնական նամակներ: <i>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</i> 1. ունկնդրելու և վերարտադրելու զրույց/երկխոսություն: 2. պատրաստելու ինքնուրույն աշխատանքներ և գեկուցումներ: 3. բանավիճելու մասնագիտական թեմաներով:		

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.   Ա4. մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը.   Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառնություններ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ   2. ընթերցանություն   3. թեստ   4. ռեֆերատ   5. գրույց լեզվակրի հետ   6. շնորհանդես   7. ինքնուրույն աշխատանք
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.   Թեմա 1. Ընդհանուր անգլերեն՝ շեշտադրելով բառապաշարի ընդլայնումը: Թեմա 2. Խոսակցական անգլերենին բնորոշ կառույցների ուսուցում: Թեմա 3. Բանավոր խոսք՝ ուղղված ուսանողների անհատական ստեղծագործական մտքի ու վերլուծական ունակությունների խթանմանը:
14.Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Harutyunyan K., Mkrtchyan H., Bagumyan L., Do you Speak English? Yerevan, Lusakn, 2015.   2. Mkhitaryan K., Gevorgyan A., Develop Your Vision of English. Yerevan: Antares, 2017.   3. Vince M., First Certificate Language Practice. USA: Macmillan, 2010.   4. Alexander L.G., Fluency In English, Longman, 1967.   5. Alexander L.G., For and Against, Longman, 1969.

1. 0105 /B17	2.Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական մասնագիտությունների ներկայացուցիչներին բնագիտական գրագիտության հիմունքներին 21-րդ դարի մակարդակով ծանոթացնելն է: Այն պիտի առաջին հերթին ապագա մտավորականին ուսանի բնագիտության, մաթեմատիկայի և հումանիտար գիտությունների ուսումնասիրման առարկաների ու մեթոդաբանության ընդհանրություններին ու տարբերություններին, որ նման մտավորականն իր հետագա գործունեության ընթացքում հնարավորին չափ քիչ ենթարկվի զանազան մոլորություններին, նախապաշարմունքներին ու սնահավատություններին: Դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում կներկայացվի ժամանակակից բնագիտությունը համապիտանի մեթոդների և օրենքների ամբողջության մեջ՝ ցուցադրելով շրջապատող աշխարհի ճանաչման ռացիոնալ մեթոդի առանձնահատկությունը, բնագիտության տրամաբանությունը և կառուցվածքը: Դասընթացի խնդիրներն են՝ 1. Ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք: 2. Ծանոթացնել բնագիտության զարգացման պատմությանը:		

3. Բացատրել բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափությունները: 4. Ուսանողներին ծանոթացնել բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին:
9. Դասընթացի ավարտին ուսանող ունակ կլինի՝   ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն   1. ներկայացնելու բնագիտության զարգացման փուլերը: 2. ներկայացնելու բնագիտության հիմնական սկզբունքներին: 3. մեկնաբանելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ   1. կիրառելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, զարգացման ընդհանուր սկզբունքների և օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքները տարբեր հետազոտություններում: 2. կատարելու հաշվարկներ որոշակի գործընթացների վերաբերյալ և տալ որակական ու քանակական գնահատական բնության երևույթների վերջնական արդյունքների մասին: 3. կատարելու համապատասխան եզրակացություններ բնության առավել ընդհանուր համակարգերի վերաբերյալ: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   1. ներկայացնելու թիմային աշխատանքի ընթացքում հստակ սեփական միտքը: 2. օգտվելով տարբեր աղբյուրներից կատարելու վերլուծություններ և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան: 3. ստեղծագործելու՝ պահպանելով մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.   Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառնություններ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. խոսքային մեթոդները (դասախոսումը, բացատրումը, պատմումը, զեկուցումը),   2. գործնական մեթոդները (վարժությունների և տնային առաջադրանքի կատարումը),   3. տրամաբանական մեթոդները (ինդուկտիվ, դեդուկտիվ, անալոգիա),   4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական - ցուցադրական, պրոբլեմային - որոնողական),   5. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային և խմբային աշխատանքներ),   6. քննադական մտածողության մեթոդները,   7. խմբային աշխատանքի մեթոդները,   8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,   9. վերահսկողության մեթոդները (գրավոր և բանավոր, պլանավորված և ոչ պլանավորված վերահսկողություն):
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Ստուգաթղթ. Ուսանողին տրվում է ինքնուրույն աշխատանք ռեֆերատի տեսքով՝ դասընթացին վերաբերվող: Տրվում է ռեֆերատը բանավոր և ժամանակակից մեթոդներով ներկայացնելու հնարավորություն, եթե ուսանողը ինքնուրույն աշխատանքը ներկայացնում է դրսևորելով անհրաժեշտ վերջնարդյունքի 50 տոկոսից ավելին նա ստանում է ստուգված:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.   Թեմա 1. Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ առարկայի նպատակները, խնդիրները, ուսումնասիրության մեթոդները և զարգացման հիմնական փուլերը: Թեմա 2. Բնագիտական և հումանիտար մշակույթներ: Աշխարհի մեխանիկական, էլեկտրամագնիսական և ժամանակակից պատկերները:

Թեմա 3. Նյութի կառուցվածքի կոնցեպցիաները: Միկրոաշխարհի կառուցվածքների և փոխազդեցությունների կոնցեպցիաները: Տարրական մասնիկները: Հիմնարար փոխազդեցությունները: **Թեմա 4.** Հարաբերականության հատուկ և ընդհանուր սկզբունքները: Անորոշությունը աշխարհում: Անորոշությունների առնչություն: Լրացման սկզբունք: **Թեմա 5.** Աստղերի, մոլորակների և տիեզերքի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: **Թեմա 6.** Կենդանի նյութի ձևերը, հատկությունները և կազմավորման մակարդակները: **Թեմա 7.** Էվոլյուցիոն կենսաբանության կոնցեպցիաները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ասլանյան Լ., Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ, ԵՊՀ, Երևան, 2007:
2. Канке В.А., Концепции современного естествознания, Логос. Москва, 2002.
3. Концепции современного естествознания Питер 2008, (Под. редакц. Л. А. Михайлова).

1.0302/B17	2. Հաղորդակցման հմտություններ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. ստուգաք	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար:

Դասընթացի խնդիրները՝

1. Նպաստել սովորողների քննադատական մտածողության ձևավորմանը՝ ստեղծելով ինքնուրույն որոշումներ կայացնելու, բազմաթիվ կարծիքների ու տեսակետների նկատմամբ հարգանք ունենալու, արդյունավետ հաղորդակցվելու մթնոլորտի զարգացմանը:
2. ուսումնասիրել լեզվի կիրառական և հաղորդակցային հնարավորությունները,
3. բացահայտել խոսքի ընդհանուր օինաչափությունները,
4. դրսևորել գրական խոսքի բարձր մշակույթ,
5. հարստացնել ու զարգացնել լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավորությունները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավորությունները.

2. լուսաբանելու լեզվի դերը որպես հաղորդակցական միջոց,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. տիրապետելու որոշակի աշխատանքային հմտությունների և տարբեր միջավայրերում քաղաքակիրթ, բարյացակամ հաղորդակցվելու ունակությունների:

2. ընտրելու հաղորդակցման համար անհրաժեշտ լեզվաոճական միջոցներ.

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. դրսևորելու լեզվական բարձր մշակույթ, հարուստ բառապաշար, լայն աշխարհայացք, մասնագիտական էթիկա, հանրության հետ հաղորդակցվելու ունակություններ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները

Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությամբ:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառնություններ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Պասիվ դասխոսություն
2. Ակտիվ դասխոսություն
- ✓ *հարցուպատասխան*
- ✓ *գրույց*

3. Ինտերակտիվ դասախոսություն   ✓ «PowerPoint» համակարգչային ծրագրով տեսադրվագաշարերի ցուցադրում   ✓ հարցուպատասխան   ✓ բանավեճ   ✓ զրույց
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Ստուգաթք. վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:
13.Համառոտ բովանդակություն.   Թեմա 1. Հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը: Թեմա 2. Հաղորդակցման խոչընդոտները. գործնական հաղորդակցում: Թեմա 3. Հաղորդակցման դասակարգումները: Թեմա 4. Ուղղակի և անուղղակի հաղորդակցման ձևերը:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Ավետիսյան Յու., Պաշտոնական գրագրություն, Երևան, 2001:   2. Գաբրիելյան Յու., Լեզվական հաղորդակցության տեսություն, Երևան, 2018:   3. Գաբրիելյան Վ., Գրավոր խոսք, Երկրորդ հրատարակություն, Երևան, 2009:   4. Պետրոսյան Ա., Գործարար հաղորդակցություն, Երևան, 2003թ.:   5. Պետրոսյան Հ., Մարտիրոսյան Ա., Գործարար և գիտական հայոց լեզու, Երևան, 2015:   6. Քարնեգի Դ., Ինչպե՞ս ձեռք բերել բարեկամներ և ինչպես ազդել մարդկանց վրա, 1936:

1.0104/B04	2. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. ստուգաթք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ գիտելիքներ համակարգիչների տեխնիկական և ծրագրային ապահովման մասին, զարգացնել համակարգչից օգտվելու հմտություններ, որոնք կկիրառվեն ուսումնառության ընթացքում, առօրյայում, շարունակական կրթության ընթացքում, ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար: Դասընթացի խնդիրները. 1. ուսանողներին ծանոթացնել համակարգչի կառուցվածքին, համակարգային և կիրառական ծրագրերին, 2. մեկնաբանել փաստաթղթերի գեղարվեստական ձևավորման ոճերը, շրիֆտատեսակները, խմբագրման հնարավորությունները, 3. բացահայտել ժամանակակից համակարգչի դերն ու կարևորությունը հումանիտար մասնագիտությունների մեջ, 4. կատարել տրամաբանական արտահայտություններ Excel համակարգով խնդիրներ լուծելու համար, 5. ըստ կատարած հաշվարկների ստացված տվյալների կառուցել գրաֆիկներ, տեսակավորել:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. թվարկելու համակարգչի կառուցվածքը և նշելու աշխատանքի հիմնական սկզբունքները, 2. ընտրելու ոճեր, շրիֆտատեսակներ, շարունակել word տեքստային խմբագրով փաստաթղթեր ձևավորելու համար, 3. վերարտադրելու և ստեղծելու էլեկտրոնային աղյուսակ, 4. ուսանողը ունակ կլինի ընտրել և ներկայացնել Power Point համակարգի հնարավորությունները, բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. օգտագործելու օպերացիոն համակարգի հնարավորությունները, 2. կատարելու իր թղթավարությունը Microsoft Word տեքստային խմբագրիչով, 3. էլեկտրոնային աղյուսակով կատարելու հաշվարկային աշխատանքներ կիրառելով ստանդարտ ֆունկցիաներ և տրամաբանական գործողություններ, 4. կիրառելու Power Point ծրագրի զեկուցումների, ռեֆերատների, կուրսային և ավարտական աշխատանքների ցուցադրման համար: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		

- Գ1.** կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:
- Գ2.** մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:
- Գ3.** պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
- Գ4.** ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
- Գ5.** կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
- Գ8.** կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
 1. գործնական աշխատանք

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
Ստուգաք.
 Թեստը, առաջադրանքը, խնդիրը կամ ռեֆերատը. գնահատվում է «Բավարար», եթե կատարել է 50% և ավելի:
 1. Ուսանողը շնորհանդեսի ուղեկցությամբ Power Point ծրագրով ներկայացնում է հանձնարարված ինքնուրույն աշխատանքները
 2. Ուսանողը հանձնում է ուսումնառության ողջ ընթացքում ստացած գիտելիքների վերաբերյալ ռեֆերատը
 3. Ուսանողը տեղում կատարում է առաջադրանք, որը բաղկացած է MS Word և Excel – ծրագրերի թեստերից:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները.
 Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: ԷՀՄ-ի հիմնական հանգույցները. հիշատարք, պրոցեսոր, ներածման և արտածման սարքեր: ԷՀՄ-ի ծրագրային ապահովումը: Ֆայլ, ֆայլի անվանում. ֆայլի ճանապարհ: Հիշողության չափման միավորները:
Թեմա 2. Microsoft Word փաստաթղթերի ստեղծում և ձևավորում.
 Փաստաթղթերի ստեղծում և ձևավորում: Տառի բնութագրերը: WordArt-ի տեղադրում: Նրա հետ աշխատելու գործիքներ: Formatting պանելի գործիքները: Աշխատանք Tab-երի հետ: Պարագրաֆ, նրա բնութագրերը: Էջի պարամետրերի տեղադրում: Եզրագծերի և ֆոնի տեղադրում, տեքստերի խմբագրում (բոլկների պատճենում, տեղափոխում, տեղադրում): Փաստաթղթերի նախնական դիտարկում և տպում: Տեքստերի սխալների ուղղում, որոնում, փոխարինում: Էջի համարների տեղադրում: Drawing ռեժիմ: Աշխատանք Autoshapecերի հետ: Աղյուսակների տեղադրում:
Թեմա 3. Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակներ
 Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակային համակարգի պատուհանի կառուցվածքը: Բջիջներ: Տվյալների ներմուծում, խմբագրում, ֆորմատավորում: Բջջի հասցեների տիպերը: Ներմուծման ավտոմատացում: Տրամաբանական գործողություններ, ֆունկցիաներ: Տվյալների տեսակավորում՝ Filter, Sort ռեժիմները:
Թեմա 4. Microsoft PowerPoint ներկայացման ստեղծում:
 Ներկայացումների ստեղծում: Անիմացիաների և ոճերի հաղորդում սահիկներին: Չայնային, լուսային ոճերի հաղորդում սահիկներին: Դիզայնի ձևավորում: Ավտոմատացնել սահիկների միջև անցումը: Ներկայացումն ինտեգրել այլ թվայնացված միջոցների հետ:

Հիմնական գրականության ցանկ.
 1. Հովակիմյան Ա., Սարգսյան Ս., Խաչոյան Լ., Իսպիրյան Ն., Մանուկյան Ա., Մկրտչյան Ն.. Համակարգչային գրագիտություն, Մեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2012:
 2. Тихомиров А., Прокди А.К. Колосков П.В., Клендрова И.А. и др. Microsoft Office 2007, Наука и Техника, Эл. Книга, 2008.
 3. Ջանփոլադյան Բ., Քոմփյութերային կիրառական տեխնոլոգիաների հիմունքները, Եր. 2000:

1.0302/B17	2.Մեդիագրագիտություն	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	

6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաք
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին ներկայացնել հասարակության և մեդիայի փոխհարաբերությունները, դրանց առանձնահատկությունները, ծանոթացնել մեդիայի կողմից հանրային կարծիքի, սոցիալական դիրքորոշման, արժեհամակարգի ձևավորման մեխանիզմներին, ուսումնասիրել հասարակական գիտակցության և մեդիամիջավայրի փոխազդեցությունների շրջանակը, հասկանալ դրանց նախադրյալները և հետևանքները::	
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. հիմնավորելու մեդիայի և տեղեկատվական հասարակության էությունը, դրանց հետ կապված հասկացությունները և հիմնական տեսությունները, 2. որոշելու մեդիայի արժեքաստեղծ գործառույթը, վերջինիս միջոցով հասարակական արժեքների ձևավորման փուլերը, 3. մատնանշելու սոցիալական դիրքորոշման փոփոխման մեխանիզմները՝ մեդիայի դերն ավելի ամբողջական պատկերացնելու համար, բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. տարբերակելու մեդիայի հաղորդակցային և գաղափարական բնույթը, 2. գնահատելու տեղեկատվական հասարակության հայաստանյան յուրահատկությունները, 3. հետազոտության ժամանակակից մեթոդներով համեմատելու մեդիատեսակները (մեդիա)՝ ըստ իրենց ազդեցիկության աստիճանի, 4. տարբերակելու ամբոխի կարգավորման/մանիպուլացման մեխանիզմներն ու հնարքները կոնկրետ դեպքերում, գ. քննիչական/փոխանցելի կարողություններ 1. արժևորելու և քննադատական մոտեցում ցուցաբերելու մեդիաարտադրանքին, 2. սեփական հետազոտություններում մեթոդաբանական սկզբունքներով համակարգելու մեդիաազդեցության մեխանիզմները:	
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա4. մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը. Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5.կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ9.վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:	
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դասախոսություն 2. գործնական պարապմունք 3. ինքնուրույն խատանքներ:	
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգաքն անց է կացվում բանավոր:	
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Հասարակության կառուցվածքը: Հասարակություն և անհատ: Թեմա 2. Մեդիա և մեդիամիջավայր: Մեդիայի հաղորդակցային և գաղափարական բնույթը: Թեմա 3. Տեղեկատվական հասարակություն. ձևավորման նախադրյալները: Թեմա 4. Հասարակական գիտակցություն-մեդիամիջավայր. փոխադարձ ազդեցության բնույթը: Թեմա 5. Հասարակական գիտակցության	

մանիպուլյացիա: Թեմա 6. Մեդիա և արժեքներ. մեդիայի արժեքաստեղծ գործառույթը:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Morin E., Au-delà de la globalisation et du développement, société-monde ou empire-monde ? », La revue du MAUSS, 20, pp. 43-53, 2002.   2. Назаров М. М., Массовая коммуникация и общество. Введение в теорию и исследования. — М.: «Аванти плюс», 2003.   3. Поликарпова Е.В., Аксиологические Функции Масс-Медиа В Современном Обществе, Ростов-на-Дону, 2002.

1.0305/B09	2.Ռուսաց լեզու -3	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.3/4-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է խորացնել և զարգացնել նախորդ 2 փուլերում ձեռք բերված գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել հաղորդակցության համար անհրաժեշտ բանավոր խոսքի ունակություններ: Դասընթացի խնդիրները. 1. խորացնել և հարստացնել ուսանողների խոսակցական բառապաշարը, 2. ակտիվացնել բանավոր խոսքը և շփման կարողությունները, 3. զարգացնել ռուսերենի ուղղախոսության նորմերը, խոսքի մասերի կառուցվածքային և գործառական առանձնահատկությունները, 4. զարգացնել ռուսերենով ազատ հաղորդակցվելու տեխնիկան:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. ներկայացնելու ռուսերենի բառակազմության միջոցները: 2. կիրառելու հոմանիշները, հակահիշները և համանունները համատեքստում: 3. գործածելու ռուսերենին բնորոշ խոսակցական կառույցներ: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. ընդհանրացնելու լեզվի նախնական քերականական և բառապաշարային գիտելիքները: 2. վարելու զրույց/երկխոսություն՝ կիրառելով ուղղախոսության և շարահյուսության կանոններ: 3. արտահայտելու և հիմնավորելու սեփական կարծիքը, կազմելու գործնական նամակներ: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. ունկնդրելու և վերարտադրելու զրույց/երկխոսություն: 2. պատրաստելու ինքնուրույն աշխատանքներ և զեկուցումներ: 3. բանավիճելու մասնագիտական թեմաներով:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Մ4. մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը. Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5.կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ9.վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ 2. ընթերցանություն 3. թեստ 4. ռեֆերատ 5. զրույց լեզվակրի հետ		

6. շնորհանդես
7. ինքնուրույն աշխատանք
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Շարահյուսություն: Թեմա 2. Ուղղագրության հիմնական կանոնները: Թեմա Մասնագիտական տեքստ:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Русский язык. Под общ.ред. к.ф.н. доцента Лалаян С.А. Ер., изд-во ЕГУ, 2018. 2. Русский язык. Под общ.ред. Л.М.Мкртчяна. Ер., изд-во ЕГУ, 2004. 3. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация Речь., П.Б.Балаян, Л.А.Тер-Саркисян, Б.С.Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015. 4. Учебные пособия по специальности.

1.0304/B	2. Քննական և ստեղծագործական մտածողություն	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.3/4-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել քննական և ստեղծագործական մտածողության առանձնահատկությունները, ուսանողների մոտ ձևավորել ստեղծագործական և քննական մտածողություն:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ <i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i> 1. սահմանելու քննական և ստեղծագործական մտածողությունը 2.մեկնաբանելու քննական և ստեղծագործական մտածողության հիմնական սկզբունքներն ու հատկանիշները: <i>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</i> 1. կիրառելու քննական և ստեղծագործական մտածողության գործիքները: 2. մեկնաբանելու քննական մտածողության տեսակները: <i>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</i> 1. պատրաստելու ինքնուրույն աշխատանքներ և զեկուցումներ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա3. սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը, Ա4. մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը. Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար::		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ 2. ընթերցանություն 3. թեստ		

4. ռեֆերատ   5. գրույց լեզվակրի հետ   6. շնորհանդես   7. ինքնուրույն աշխատանք
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.   Թեմա 1. Ստեղծագործական և քննական մտածողության սահմանումը: Թեմա 2. ստեղծագործական և քննական մտածողության կարևորությունը: Թեմա 3. ստեղծագործական և քննական մտածողության զարգացման փուլերը: Թեմա 4. Ստեղծագործական և քննական մտածողության խրախուսման մեթոդները: Թեմա 5. Քննական և ստեղծագործական մտածողության հմտությունների զարգացման մոտեցումները: Թեմա 6. Ստեղծագործական և քննական մտածողության զարգացման գործիքները: Թեմա 7. Քննական մտածողության տեսակները: Թեմա 8. Ստեղծագործական մտածողության սկզբունքները, հիմնական հատկանիշները:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Бутенко А. В., Ходос Е. А. <i>Критическое мышление: метод, теория, практика.</i> Учеб.-метод. пособие. М.: Мирос, 2002. — 176 с.   2. Ивунина Е. Е. <i>О различных подходах к понятию «критическое мышление»</i> // Молодой учёный. — 2009. — № 11. — С. 170—174.   3. Турчин В. Ф. <i>Феномен науки. Кибернетический подход к эволюции.</i> — Изд. 2-е — М.: Словарное издательство ЭТС. — 2000. — 368 с.   4. Халперн Д. <i>Психология критического мышления.</i> — СПб.: Питер, 2000. — 512 с.

1.0304/В	2. Կիրառական վիճակագրություն	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.3/4-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել քննական և ստեղծագործական մտածողության առանձնահատկությունները, ուսանողների մոտ ձևավորել ստեղծագործական և քննական մտածողություն:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ <i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i> 1. սահմանելու քննական և ստեղծագործական մտածողությունը 2. մեկնաբանելու քննական և ստեղծագործական մտածողության հիմնական սկզբունքներն ու հատկանիշները: <i>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</i> 1. կիրառելու քննական և ստեղծագործական մտածողության գործիքները: 2. մեկնաբանելու քննական մտածողության տեսակները: <i>գ. քննիչական/փոխանցելի կարողություններ</i> 1. պատրաստելու ինքնուրույն աշխատանքներ և զեկուցումներ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա4. մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը. Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև		

ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար: 11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   - անհատական և խմբային առաջադրանքներ   - ընթերցանություն   - թեստ   - ռեֆերատ   - գրույց լեզվակրի հետ   - շնորհանդես   - ինքնուրույն աշխատանք
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգաբքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգաբքը համարվում է հանձնված:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.   Թեմա 1. Ստեղծագործական և քննական մտածողության սահմանումը: Թեմա 2. ստեղծագործական և քննական մտածողության կարևորությունը: Թեմա 3. ստեղծագործական և քննական մտածողության զարգացման փուլերը: Թեմա 4. Ստեղծագործական և քննական մտածողության խրախուսման մեթոդները: Թեմա 5. Քննական և ստեղծագործական մտածողության հմտությունների զարգացման մոտեցումները: Թեմա 6. Ստեղծագործական և քննական մտածողության զարգացման գործիքները: Թեմա 7. Քննական մտածողության տեսակները: Թեմա 8. Ստեղծագործական մտածողության սկզբունքները, հիմնական հատկանիշները:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   - Бутенко А. В., Ходос Е. А. <i>Критическое мышление: метод, теория, практика.</i> Учеб.-метод. пособие. М.: Мирос, 2002. — 176 с.   - Ивунина Е. Е. <i>О различных подходах к понятию «критическое мышление»</i> // Молодой учёный. — 2009. — № 11. — С. 170—174.   - Турчин В. Ф. <i>Феномен науки. Кибернетический подход к эволюции.</i> — Изд. 2-е — М.: Словарное издательство ЭТС. — 2000. — 368 с.   - Халперн Д. <i>Психология критического мышления.</i> — СПб.: Питер, 2000. — 512 с.

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ

Պարտադիր դասընթացներ

1.0105/B18	2.Մաթեմատիկա -1	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող կարևորագույն մեծությունների, ինչպես նաև հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին: Դասընթացի խնդիրները. - տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում, - ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն, - աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում, - ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն - սահմանելու բնական թիվ, ներկայացնելու և բնութագրելու բնական թվի տասնորդական գրառումը, բացատրելու բնական թվերի նկատմամբ կատարվող գործողությունները և նկարագրելու նրանց կատարման ալգորիթմները: - սահմանելու ռացիոնալ թիվ (սովորական կոտորակ, անկանոն կոտորակ, կանոնավոր կոտորակ), նկարագրելու կոտորակների նկատմամբ կատարվող գործողությունները, սահմանելու և բնութագրելու խառը թիվ, տասնորդական կոտորակ, անվերջ պարբերական տասնորդական կոտորակ, իռացիոնալ թիվ, իրական թիվ, բացատրելու թվաբանական արմատ և ռացիոնալ ցուցիչով աստիճան գործողությունները, սահմանելու կոտորակային հանրահաշվական		

արտահայտություն: - սահմանելու բազմանդամ (մեկ փոփոխականի), ներկայացնելու բազմանդամի ստանդարտ տեսքը, բնութագրելու բազմանդամի նույնական ձևափոխության տրամաբանությունը, բացատրելու բազմանդամը արտադրիչների վերլուծելու անհրաժեշտությունը: - սահմանելու ֆունկցիա, ֆունկցիայի որոշման և արժեքների տիրույթ հասկացությունները, ներկայացնելու ֆունկցիայի գրաֆիկի տրաման ձևերը, բացատրելու ֆունկցիայի մի շարք հատկություններ (զույգ, կենտ, աճող, նվազող, մոնոտոն ֆունկցիա), սահմանելու գծային ֆունկցիա, քառակուսային ֆունկցիա, բացատրելու ուղիղ և հակադարձ համեմատականությունների գաղափարը: - սահմանելու մեկ փոփոխականով հավասարում, անհավասարում, սահմանելու հավասարման արմատ գաղափարը, նկարագրելու հավասարման և անհավասարման լուծման մեթոդները և նրանց լուծումների բազմությունը, սահմանելու համակարգ և համախումբ հասկացությունները և բացատրելու նրանց լուծման մեթոդները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ   - կատարելու գործողություններ բնական, ամբողջ և ռացիոնալ թվերի նկատմամբ՝ օգտվելով բաժանելիության հայտանիշներից, թվի կանոնական վերլուծությունից, ամենամեծ ընդհանուր բազմապատիկից: - կատարելու գործողություններ հանրահաշվական և ռացիոնալ արտահայտությունների նկատմամբ,   - կատարելու գործողություններ բազմությունների նկատմամբ: - կառուցելու գծային, քառակուսային և աստիճանային ֆունկցիաների գրաֆիկները, կատարելու դրանց ձևափոխությունները: - լուծելու տոկոսին և թվի մասին վերաբերող տեքստային խնդիրներ: - լուծելու գծային, քառակուսային հավասարումներ և անհավասարումներ, ինչպես նաև դրանցից կազմված համակարգեր և համախումբեր: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   - կիրառելու հաշվողական հնարները տարրական դպրոցում: - լուծելու մաթեմատիկայի հիմնական հասկացություններին վերաբերող և դրանց իմաստը բացահայտող խնդիրներ և վարժություններ:
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.   Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,   Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորելու և իրականացնելու հետազոտություններ, կայացնելու որոշումներ,   Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորելու կայուն հետաքրքրություն,   Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   - դիտում,   - զրույց,   - գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն,   - մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Եզր գնահ   1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր աշխատանք առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր աշխատանք առավելագույնը 4 միավոր: Եզրափակիչ քննություն. գրավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.   Թեմա 1. Բնական թվեր: Ռացիոնալ թվեր: Իրական թվեր: Թեմա 2. Հանրահաշվական արտահայտություններ: Կոտորակային-ռացիոնալ արտահայտություններ: Իռացիոնալ արտահայտություններ: Թեմա 3. Հավասարումներ և անհավասարումներ: Հավասարություններ և անհավասարություններ: Թեմա 4. Ֆունկցիա:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., «Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան»: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Երևան, 2014:

2. Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., «Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան»: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Երևան, 2014:

3. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ:

4. Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը: Երևան, 2010.

5. Истомина Н.Б., «Методика обучения математике в начальных классах». -М., LINKA-PRESS, 1997.

6. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):

1.0303/B19	2. Ընդհանուր հոգեբանություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/15/15	
6.1-ին կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է. ծանոթանալ հոգեբանության հիմնական հասկացություններին, մեթոդներին, խնդիրներին և բնագավառներին, գիտելիքների ձեռք բերել հոգեկան գործընթացների, վիճակների և հատկությունների ,անձի զարգացման և ձևավորման մեխանիզմների և օրինաչափությունների վերաբերյալ, ինչպես նաև ձեռք բերել հոգեբանական և մանկավարժական գործունեությունն արդյունավետ իրականացնելու գործնական հմտություններ և կարողություններ: Դասընթացի խնդիրները. 1. տալ ընդհանուր պատերազում հոգեբանության առարկայի, մեթոդների և ժամանակակից բնագավառների մասին, 2. ուսումնասիրել հոգեկան գործընթացների հիմնական տեսակները, դրանց օրինաչափություններն ու առանձնահատկությունները, 3. ծանոթանալ ճանաչողական գործընթացների ուսումնասիրության հիմնական մեթոդներին, դրանց կիրառությանն ու գործառնություններին, 4. իրականացնել ինքնուրույն տեսական և գործնական ուսումնասիրություններ՝ զարգացնելով հոգեբանության վերաբերյալ տեսական և կիրառական գիտելիքներ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. բնութագրելու հոգեբանության գիտությունը, նրա զարգացման և ուսումնասիրության բնագավառները, 2. ներկայացնելու հոգեկան գործընթացները, վիճակներն ու հատկությունները, դրանց օրինաչափությունները, անձի զարգացման և ձևավորման առանձնահատկությունները: 3. ձևակերպելու մարդու հոգեկանի սահմանումը, բնութագրելու նրա հիմքերը և կառուցվածքը, թվարկելու նրա գործառնությունները: 4. հոգեկանի բովանդակության մեջ առանձնացնելու և քննարկելու հոգեկանի ճանաչողական գործընթացները, ներկայացնելու դրանց կառուցվածքը: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. վերլուծելու և համադրելու հոգեկան գործընթացների, վիճակների ու հատկությունների վերաբերյալ ստացած գիտելիքները, դրանք կիրառելու գործնականում, 2. ինքնուրույն կատարելու ուսումնասիրություններ հոգեբանության գիտության, նրա ճանաչողական գործընթացների վերաբերյալ՝ կիրառելով ուսումնասիրած հոգեբանության մեթոդները, 3. վերլուծելու մասնագիտական գրականությունից հավաքագրած տեղեկատվությունը: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ (եթե այդպիսիք կան) 1. կատարելու միջառարկայական վերլուծություններ, համադրություններ և ընդհանրացումներ, 2. կառուցելու և տրամաբանորեն հիմնավորելու սեփական մտքերը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, Ա2. քացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները, Ա3. սահմանել երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը, Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, Բ3. կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա, Գ5. տիրապետելու բավարար գիտելիքների և կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ		

մակարդակում պատմագիտության բնագավառում ուսումը շարունակելու համար:	
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
- դասախոսություններ (պրոբլեմային դասախոսություն, դասախոսություն երկուսով, դասախոսություն պրեսս-կոնֆերանս, դասախոսություն սադրանք, դասախոսություն խաղային մեթոդների կիրառմամբ), - թիմային աշխատանքներ, - քննարկումներ, - հետազոտական սեմինարներ:	
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.	
1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր	
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.	
Թեմա 1. Ընդհանուր հոգեբանության առարկան, խնդիրներն ու մեթոդները: Թեմա 2. Հոգեբանության կապը այլ գիտությունների հետ, հիմնական բնագավառները: Թեմա 3. Հոգեկանը և ուղեղը: Թեմա 4. Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները: Թեմա 5. Անձի հոգեբանական բնութագիրը: Թեմա 6. Անձի զարգացում և սոցիալականացում: Ես-կոնցեպցիա: Թեմա 7. Իմացական գործընթացներ: Զգայություններ: Թեմա 8. Ըմբռնում, առանձնահատկությունները, տեսակները: Թեմա 9. Ուշադրություն, ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները: Թեմա 10. Հիշողություն, տեսակները, գործընթացները: Թեմա 11. Մտածողություն, տեսակները, գործընթացները: Թեմա 12. Խոսք և հաղորդակցում: Թեմա 13. Երևակայություն և պրոբլեմային իրադրություն, տեսակները: Թեմա 14. Անձի հուզականային ոլորտ /Հույզեր և զգացմունքներ/: Թեմա 15. Անձի հուզականային ոլորտ /Կամք և կամային գործունեություն/: Թեմա 16. Անձի անհատական տիպաբանական առանձնահատկությունները՝ խառնվածք: Թեմա 17. Բնավորություն, բնավորության շեշտվածություն: Թեմա 18. Ընդունակություններ և ինտելեկտ: Թեմա 19. Միջանձնային հարաբերություններ, հաղորդակցում: Թեմա 20. Սոցիալական խմբեր, տեսակները:	
14. Հիմնական գրականության ցանկ.	
- Ավանեսյան Հ., Հովհաննիսյան Հ., Ասրիյան Է., Հոգեբանություն, դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնական ձեռնարկ. Երևան, 2010: - Նալչաջյան Ա., Հոգեբանության հիմունքներ, Եր., 1997: - Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005. - Маклаков А., Общая психология. М., 2007. - Немов Р., "Психология: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС (2003). - Столяренко Л., Психология.учебник для вузов.-СПб.: Питер,2010. 592. - Столяренко Л., Основы психологии. Ростов-на-Дону, 2005.	

1.0303/B21	2.Մանկավարժության հիմունքներ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ /շաբ.	5.45/0/15	
6.1-ին կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ապագա մանկավարժների տեսական մտածողության զարգացման հիման վրա մանկավարժական-մասնագիտական գործի մագուղային ձևավորումն է և մանկավարժական իրողությունների գիտական իմաստավորումը:		
Դասընթացի խնդիրները.		
- մանկավարժական գիտելիքների ամբողջական համակարգի ձևավորումը, որն արտացոլում է ժամանակակից մանկավարժական գիտության զարգացման մակարդակը, - մանկավարժական երևույթները նկարագրելու, բացատրելու, նորը կանխատեսելու կարողությունների ձևավորումը, - մասնագիտական մանկավարժական խնդիրների լուծման համար գիտահետազոտական մեթոդների կիրառման կարողությունների ձևավորումը, - ապագա մանկավարժներին մասնագիտական գործունեությանը պատրաստության գործընթացում հետազոտական կարողությունների, քննադատական և ստեղծագործական մտածողության զարգացումը:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
բնութագրելու մանկավարժության ուսումնասիրության առարկան, բացահայտելու		

մանկավարժության ծագումն ու զարգացման փուլերը, սահմանելու մանկավարժության հիմնական հասկացությունները:

2. նկարագրելու մանկավարժության տեղը և դերը մարդաբանական գիտությունների համակարգում, բացահայտելու մանկավարժության կապը այլ գիտությունների հետ,
3. մեկնաբանելու մանկավարժական գիտության մեթոդաբանությունը, մանկավարժական հետազոտությունների իրականացման գիտական մեթոդները, մանկավարժական գործընթացի բաղադրամասերը, փուլերը և օրինաչափությունները:
4. ներկայացնելու ՀՀ կրթական համակարգի առանձնահատկությունները, կրթության նպատակը և բովանդակությունը կրթական բարեփոխումների արդի փուլում:
5. թվարկելու և բացատրելու անձի զարգացման և սոցիալականացման վրա ազդող գործոնները:
6. սահմանելու ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման սկզբունքները, թվարկելու դրանց իրականացման մեթոդները, ձևերը և տեխնոլոգիաները, ներկայացնելու ուսուցման արդյունքների ստուգման և գնահատման ժամանակակից տեխնոլոգիաները, դաստիարակության համակարգի բաղադրամասերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կիրառելու տեսական գիտելիքները մանկավարժական տարբեր իրավիճակներում:
2. կատարելու գիտաուսումնական հետազոտություն, վերլուծելու, համակարգելու, ամփոփելու և իմաստավորելու հետազոտության արդյունքները:
3. օգտվելու ուսումնական տեղեկատվության տարբեր աղբյուրներից, հավաքագրելու, համակարգելու և նպատակային կիրառելու մասնագիտական տեղեկատվությունը:
4. մանկավարժական պրակտիկայի ընթացքում զուգակցելու ուսուցման և դաստիարակության ավանդական և նոր տեխնոլոգիաները, կիրառելու ուսումնադաստիարակչական արդյունքների ստուգման և գնահատման ժամանակակից ձևերը:
5. ըստ ուսուցման և դաստիարակության նպատակների ձևակերպելու ուսումնադաստիարակչական խնդիրներ և նախագծելու դրանց լուծման ուղիներ:
6. բացատրելու մանկավարժական հասկացությունները, սկզբունքները, օրինաչափությունները՝ ուսումնական բանավեճերի ընթացքում, արտահայտելու սեփական դիրքորոշումներն ու տեսակետները, դրսևորել համագործակցային և հաղորդակցական կարողություններ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. մասնագիտական միջավայրում դրսևորելու իր մանկավարժական մեթոդաբանական գիտելիքները:
2. կրթական համակարգում պահպանելու աշակերտ և ուսուցիչ ուսումնական փոխհամագործակցությունը՝ հաշվի առնելով դրանց առանձնահատկությունները:
3. մանկավարժական տարաբնույթ իրավիճակներում լուծելու ուսումնական խնդիրներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,

Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,

Ա3. սահմանել երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,

Բ1. պլանավորել, կազմակերպել, իրականացնել, ղեկավարել, վերահսկել, գնահատել կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,

Բ3. կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,

Բ6. տարբերակել դավարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություններ (պրոբլեմային դասախոսություն, դասախոսություն երկուսով, դասախոսություն պրեսս-կոնֆերանս, դասախոսություն սադրանք, դասախոսություն խաղային մեթոդների կիրառմամբ),
2. թիմային աշխատանքներ,
3. քննարկումներ,
4. հետազոտական սեմինարներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Մանկավարժությունը որպես գիտություն: Մանկավարժության ուսումնասիրության առարկան, ինդիքները և գործառույթները: Թեմա 2. Մանկավարժության մեթոդաբանությունը և գիտահետազոտական մեթոդները: Թեմա 3. Անձի սոցիալականացման գործընթացը: Թեմա 4. Մանկավարժական գործընթացը որպես համակարգ և ամբողջական երևույթ: Թեմա 5. Կրթական համակարգը ՀՀ-ում: Թեմա 6. Դիդակտիկան որպես մանկավարժական տեսություն: Թեմա 7. Ուսուցման գործընթացը որպես ամբողջական համակարգ: Թեմա 8. Ուսուցման օրինաչափությունները, սկզբունքները և դրանց դասակարգումը: Թեմա 9. Ուսուցման մեթոդներն ու միջոցները: Թեմա 10. Ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաներ: Թեմա 11. Ուսուցման կազմակերպման ձևերը: Թեմա 12. Ուսուցման գործունեության արդյունքների ստուգումն ու գնահատումը: Թեմա 13. Դաստիարակության գործընթացի էությունը և բովանդակ-կու-րսությունը: Թեմա 14. Դաստիարակության սկզբունքները: Թեմա 15. Դաստիարակության մեթոդները միջոցները և ձևերը: Թեմա 16. Անձի դաստիարակությունը կոլեկտիվում և ընտանիքում: Թեմա 17. Անձի համակողմանի և ներդաշնակ զարգացման հիմ-նա-կան կողմերը: Թեմա 18. Գեղագիտական դաստիարակություն: Թեմա 19. Աշխատանքային և ֆիզիկական դաստիարակություն: Թեմա 20. Դասղեկի աշխատանքը հանրակրթական դպրոցում: Թեմա 21. Հանրակրթական դպրոցի կառավարումը և ղեկավարումը:
14.Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Ամիրջանյան Յու., Մանկավարժություն, Եր., 2005: 2. Ղույունյան Գ.Ե., Մանկավարժություն, գիրք 1, Եր., 2005: 3. Пидкасистый П. И., Педагогика, Юрайт, Москва, 2011. 4. Подласый И.П., Педагогика, 2002. 5. Учебник для бакалавров, Юрайт, Москва, 2012. 6. Сластиenin В.А., Педагогика: Учебник, Академия, Москва, 2011. 7. Коджаспирова Г.М., Педагогика: Учебник, Гардарики, Москва, 2007.

1.0105/B22	2.Մաթեմատիկա-2	3.6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Էզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող կարևորագույն մեծությունների, ինչպես նաև հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին: Դասընթացի ինդիքները. - մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն, - տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում, - ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն, - աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում, - ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն - թվարկելու մաթեմատիկայի կարևորագույն մեծությունները: - բնութագրելու հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաները, մատնանշելու դրանց հետ կապված հարցերը: - ներկայացնելու բնական թվի և զրոյի գաղափարների ներմուծման և ձևավորման հարցերը, բացատրել թվարկության տասնորդական դիրքային համակարգի առանձնահատկությունները: - շարադրելու թվաբանական գործողությունների ներմուծման, թվաբանական գործողությունների բաղադրիչների և արդյունքի միջև եղած կապի ուսուցման հիմնախնդիրները: - ներկայացնելու մաթեմատիկական արտահայտությունների արժեքները անսխալ հաշվելու ուսուցման մեթոդները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ - կիրառելու թվաբանական գործողությունների ստուգման մեթոդները տարբեր առաջադրանքներում: - օգտվելու մաթեմատիկական արտահայտությունների արժեքները անսխալ հաշվելու մեթոդներից:		

3. կազմակերպելու և անցկացնելու հանրահաշվական և երկրաչափական բովանդակությամբ արտադասարանական, խմբակային պարապունքներ: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   1. առաջադրելու և լուծելու տարբեր հանրահաշվական և երկրաչափական խնդիրներ:
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.   Ա1.ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,   Բ2.լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,   Բ5.մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,   Գ6.տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. դիտում,   2. գրույց,   3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն,   4. մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.   Թեմա 1. Բազմություններ և գործողություններ դրանց նկատմամբ: Թեմա 2. Առնչություններ, առնչությունների տեսակներ: Թեմա 3. Ֆունկցիոնալ առնչություն: Թեմա 4. Ասույթների հաշիվ: Թեմա 5. Պայմանական դատողություններ: Թեմա 6. Տարրական դպրոցում թվարկության ուսուցման տեսական հիմունքները: Թեմա 7. Հասկացությունները և փաստարկումները տարրական դպրոցի «մաթեմատիկա դասընթացում»:
14.Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Իսկանդարյան Ս., «Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան»: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Եր., 2014:   2. Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան, Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014:   3. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ: 4. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը, Եր., 2010:   5. Истомина Н.Б., «Методика обучения математике в начальных классах». -М., LINKA-PRESS, 1997.   6. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):

1.0105/ B26	2.Տարիքային անատոմիա և ֆիզիոլոգիա	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.20/10/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողների մոտ ձևավորել պատկերացումներ մանկական օրգանիզմի զարգացման ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների և օրինաչափությունների օստոգենեզի տարիքային տարբեր փուլերում, կառուցվածքի և ֆունկցիաների փոխհարաբերությունների, առողջության պահպանման ժամանակակից մոտեցումների մասին: Ապագա մանկավարժներին հանգամանորեն ծանոթացնել օրգանիզմի այս կամ այն հանգամանքի ֆունկցիոնալ ախտահարման պատճառներին և կանխարգելմանը վերաբերվող տեղեկատվությանը: Վերջիններիս իմացությունը չափազանց կարևոր է դասարանում որոշ անոմալիաներով օժտված և համակարգային ախտահարումների հետևանքով առաջացած հիվանդություններով տառապող աշակերտների բացահայտման, և նրանց հետ համապատասխան մոտեցումներ դրսևորելու համար: Դասընթացի խնդիրները. 1. ուսանողներին տալ համակարգված գիտելիքներ տարիքային անատոմիայի տարբեր շրջաններում մարդու օրգանիզմի կառուցվածքի ու ֆունկցիաների առանձնահատկությունների մասին,		

2. ձևավորել գիտական պատկերացումներ մարդու օրգան-համակարգերի և օրգանների կառուցվածքի ու ֆունկցիաների միասնականության մասին,   3. ծանոթացնել երեխայի հոգեկան և ֆիզիկական զարգացման հետազոտությունների ժամանակակից մեթոդներին,   4. ուսանողներին ծանոթացնել առողջության պահպանմանն ուղղված կարևորագույն ուղղություններին:
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն   1. բնութագրելու զարգացող օրգանիզմի տարիքային առանձնահատկությունները: 2. բացատրելու օնտոգենեզի տարբեր փուլերում աճի և զարգացման ընդհանուր օրինաչափությունները: 3. բացատրելու մանկական օրգանիզմի ձևավորման մեջ կարգավորիչ համակարգերի դերը: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ   1. պարզաբանելու մարդու օրգանիզմի և շրջակա միջավայրի փոխհարաբերությունների առանձնահատկությունները: 2. որոշելու մարդու անհատական զարգացման տարբեր փուլերում հոգեֆիզիոլոգիական և անհատական տիպաբանական առանձնահատկությունները և դրանց հնարավոր փոփոխությունները: 3. կազմակերպելու ուսումնա-դասիրակչական գործընթացի և օրվա ռեժիմը: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   1. կազմակերպելու ուսումնադաստիրակչական աշխատանքներ՝ կիրառելով անատոմիայից և ֆիզիոլոգիայից ստացած գիտելիքները: 2. կատարելու սոցիալական մանկավարժի արհեստավարժ գործունեության հիմնական տեսակները, լուծելու հանրակրթության հաստատություններում տիպային արհեստավարժ խնդիրներ:
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Ա2.բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները, Բ1.պլանավորելու, կազմակերպելու, իրականացնելու, ղեկավարելու, վերահսկելու, գնահատել կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիրակչական գործընթացը, Բ2.լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ6.տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. պասիվ դասախոսություն   2. ակտիվ դասախոսություն   3. հարց ու պատասխան   4. զրույց   5. ինտերակտիվ դասախոսություն   6. «Power Point» համակարգչային ծրագրով դրվագների ցուցադրում   7. հարց ու պատասխան   8. բանավեճ   9. զրույց:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. 2 առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 4 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Մանկական օրգանիզմի աճի և զարգացման օրինաչափությունները: Տարիքային փուլեր: Օրացուցային և կենսաբանական տարիքը, նրանց հարաբերակցությունը օնտոգենեզի տարբեր փուլերում՝ կենսաբանական տարիքի սահմանման չափանիշները: Երեխայի զարգացման կրիտիկական շրջանները:

Թեմա 2. Ժառանգականությունը և միջավայրը, նրանց ազդեցությունը մանկական օրգանիզմի զարգացման վրա: Թեմա 3. Կարգավորիչ համակարգերի զարգացում /հումորալ և նյարդային/: Թեմա 4. Տարբեր տարիքային փուլերում ընդերային, շարժողական և զգայական համակարգերի ֆունկցիոնալ փոփոխություն: Թեմա 5. Ջերմակարգավորման և էներգիայի փոխանակման տարիքային առանձնահատկությունները: Թեմա 6. Հենաշարժիչ ապարատի օնտոգենետիկական օրինաչափությունները: Թեմա 7. Ուղեղի հասունացման անատոմաֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: Թեմա 8. Երեխայի վարքագծի հոգեֆիզիոլոգիական ասպեկտները, հաղորդակցման վարքագծի ձևավորումը: Խոսք: Թեմա 9. Երեխայի անհատական տիպաբանական առանձնահատկությունները: Թեմա 10. Երեխայի ֆունկցիոնալ զարգացման մակարդակի ամբողջական ախտորոշում: Պատրաստականություն ուսուցման նկատմամբ:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Կարապետյան Ս., Շախերեյան Ս., Տարիքային ֆիզիոլոգիա, Եր 1981:   2. Միքայելյան Ն., Ֆիզիոլոգիա /օնտոգենետիկ և անատոմիայի հիմունքներով/ դասագիրք մանկավարժական բուհերի ուսանողների համար, Եր., 1990:   3. Антонова О., Возрастная анатомия и физиология., Москва, Высш. образование, 2006.

1.0303/B27	2. Շախմատի տեսություն և պրակտիկա	3.6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5.15/45/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել գիտելիքներով, որոնց օգնությամբ նրանք կկարողանան մանկավարժական գործընթացում առաջացած խնդիրներին տալ շախմատ առարկայի լուծումներ: Դասընթացի խնդիրները. 1. ուսումնասիրել «Շախմատի դասավանդումը դպրոցում» առարկան, որը խիստ կարևոր է և մասնագիտական: 2. զինել շախմատին հատուկ գիտելիքներով, շախմատի ծագումնաբանությանը, խաղաքարերին, շախմատային հասկացություններին, 3. ծանոթացնել խաղի վարման կարգին:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. ներկայացնելու շախմատ խաղի նպատակը և խնդիրները, խաղի տրամաբանությունը, ռազմավարությունը: 2. ներկայացնելու շախմատի խաղատախտակի կառուցվածքը, թվարկելու խաղաքարերը և բացատրելու նրանց գործողությունները և մտավոր արժեքները: 3. բնութագրելու շախ, մատ, պատ, փոխատեղում հասկացությունները, բերելու համապատասխան խաղային իրավիճակների օրինակներ: 4. մեկնաբանելու տարբեր խաղային իրավիճակներ, բնութագրելու կոնկրետ իրավիճակներում խաղացողների հնարավորությունները, առավելությունները և հետագա քայլերի տրամաբանական ընթացքը: 5. բացատրելու խաղաքար վերցնելու, զինվորը որևէ այլ խաղաքարով փոխարկելու, մատ, անելու, պատ ստեղծելու, փոխատեղում կատարելու իրավիճակները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. ճանաչելու խաղաքարերը և դրանք ճիշտ դասավորելու շախմատի խաղատախտակի վրա, ճիշտ քայլելու բոլոր խաղաքարերով: 2. ճիշտ որոշումներ կայացնելու խաղային տարբեր իրավիճակներում: 3. լուծելու տարբեր բարդության շախմատային խնդիրներ, կազմելու շախմատային պարզ խնդիրներ: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. արժևորելու շախմատի դերը երևակայության, տրամաբանական մտածողության, կամային որակների, դժվարին իրավիճակներում կողմնորոշվելու կարողությունների ձևավորման և զարգացման գործում: 2. գնահատելու արդարությունն ու ազնվությունը: 3. կարևորելու ուշադիր և կենտրոնացված աշխատանքը: 4. աշխատելու թիմում:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Ա2. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները, Բ3. կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների		

հիմնադրույթների վրա, Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն, Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. դասախոսություն   2. գործնական աշխատանք   3. քննարկում   4. զեկուցում   5. ինքնուրույն աշխատանք:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:
13. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը. Թեմա 1. Նախնական շախմատային պատկերացումների և հասկացությունների ձևավորման մեթոդիկա: Թեմա 2. Խաղատախտակի և խաղաքարերի շարժման, նաև խաղաքար վերցնելու վերաբերյալ պատկերացումների ձևավորման մեթոդիկա: Թեմա 3. Արքայի, քայլի հասկացության իմաստի, շախմատում հերթական քայլի, արքային վերաբերվող կանոնների ձևավորման մեթոդիկա: Թեմա 4. Թագուհի խաղաքարի, նրա շարժման, թագուհով խաղաքար վերցնելու, հարվածի տակ գտնվող դաշտերի և այլ հասկացությունների ձևավորման մեթոդիկա: Թեմա 5. Շախ և մատ: Մատի իմաստը, արքային վերաբերվող կանոնների, պատկերացումների, հասկացությունների ձևավորման մեթոդիկա: Թեմա 6. Պատ: Շախմատի խաղի հնարավոր արդյունքների, պատի իմաստի ուսուցանման մեթոդիկա: Թեմա 7. Նավակ և փիղ խաղաքարերի շարժման ձևերը, նավակ և փիղ խաղաքարերով մատերի ուսուցման մեթոդիկա: Թեմա 8. Չի խաղաքարը, ձիով մատերի և «պատառաքաղե հասկացության ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 9. Չինվոր: Չինվորների սկզբնական դասավորությունը: Չինվորի շարժումը, հարվածի դաշտերը, զինվորով խաղաքար վերցնելը, շախ և մատ հայտարարելը, զինվորով կողանցիկ վերցնելու մեթոդիկան: Թեմա 10. Քայլի գրանցում: Պայմանական նշանները շախմատում: Խաղի /պարտիայի/ գրանցումը: Ընդարձակ և համառոտ գրանցման մեթոդիկան: Թեմա 11. Հավերժական շախ: Հավերժական շախը որպես ոչ-ոքիի հասնելու միջոցի ուսուցման մեթոդ: Թեմա 12. Մատ թագուհիով: Միայնակ թագուհիով մատի տեխնիկայի ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 13. Մատ մեկ և երկու նավակով: Մատ թագուհիով և մեկ նավակով վերջնախաղերի ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 14. Մատ վերջին հորիզոնականում: Վերջին հորիզոնականում մատի տիպային դիրքերի ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 15. Մանկական մատ: f2 և f7 դաշտերի թուլությունը խաղի սկզբում: Մանկական մատի տիպային դիրքերի և այլ տիպի մատերի ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 16. Պաշտպանություն: Պաշտպանական տիպային դիրքեր, անպաշտպան խաղաքար, կրկնակի հարձակումը որպես տակտիկական գեներալ ուսուցման մեթոդիկա:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Իսպիրյան Մ., Մարգարտունիների բացատրական բառարան. Եր., 1984:   2. Շախմատային խաղի դասագիրք, Եր., 2014:

1.0105/B10	2. Մաթեմատիկա-3	3.6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող կարևորագույն մեծությունների, ինչպես նաև հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին: Դասընթացի խնդիրները. 1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն, 2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում, 3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն, 4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում, 5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում:		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն   - ներկայացնելու թվագրության դիրքային և ոչ դիրքային համակարգերը, մեկնաբանելու թվագրության տասնորդական համակարգի գործնական նշանակությունը: - ներկայացնելու և բացատրելու թվաբանական գործողությունների կատարման ալգորիթմները: - ներկայացնելու և մեկնաբանելու բաժանելիության հայտանիշները, Պասկալի հայտանիշը: - սահմանելու պարզ և բաղադրյալ թվերը, ձևակերպելու և մեկնաբանելու թվաբանության հիմնական թեորեմները: - բացատրելու ԱՄԸԲ և ԱՓԸԲ գաղափարները, ներկայացվելու դրանք գտնելու ալգորիթմները, մեկնաբանելու դրանցում թվաբանության հիմնական թեորեմի կիրառության տրամաբանությունը: - ներկայացնելու տարրական դպրոցում կիրառվող հաշվողական հնարները: - թվարկելու և բացատրելու տեքստային խնդիրների լուծման փուլերը: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ   - կատարելու գումարման, հանման, բազմապատկման և բաժանման գործողությունները երկու բնական թվերի միջև, ապացուցելու բնական թվերի հետ կատարվող գործողությունների հիմնական հատկությունները: - գտնելու երկու բնական թվերի ԱՄԸԲ-ն և ԱՓԸԲ-ն, դրանք կիրառելու տեքստային խնդիրներում: - տարբերակելու տեքստային խնդիրների տիպերը, դրանք տեղափոխելու գործնական դաշտ: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   - կիրառելուն իր գիտելիքները թվաբանությունից տարրական դպրոցում: - կատարելու հաշվարկներ հաշվողական հնարների կիրառմամբ: - լուծելու թվաբանության հիմնական հասկացություններին վերաբերող և դրանց իմաստը բացահայտող խնդիրներ և վարժություններ:
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, Ա2. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները, Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորելու և իրականացնելու հետազոտություններ, կայացնելու որոշումներ, Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորելու կայուն հետաքրքրություն, Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   - դիտում,   - զրույց,   - գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն,   - մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Ոչ դիրքային և դիրքային թվագրության համակարգեր: Թվագրության տասնորդական համակարգը: Թեմա 2. Թվաբանական գործողություններ կատարելու ալգորիթմներ տասնորդական համակարգում: Թվագրության այլ համակարգեր: Թեմա 3. Բազմապատիկ, բաժանարար: Երկու բնական թվերի ամենամեծ ընդհանուր բաժանարար (ԱՄԸԲ(A,B)) և ամենափոքր ընդհանուր բազմապատիկ (ԱՓԸԲ[A,B]): Էվկլիդեսի ալգորիթմը: ԱՄԸԲ(A,B)-ի և ԱՓԸԲ[A,B]-ի վերաբերյալ թեորեմներ: «Ուարզ» (բաղադրյալ) թիվ հասկացությունը: Փոխադարձաբար պարզ թվեր: Թեմա 4. Էրատոսթենեսի գատիչը: Թվաբանության հիմնական թեորեմը: Թեմա 5. Տեքստային խնդիր: Տեքստային խնդիրների լուծման հիմնական մեթոդները: Թեմա 6. Մոդուլի էլքեր-փոխանցումներ տղմում դասընթաց:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան, Եր., 2014:
2. Իսկանդարյան Ս., «Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան»: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014:
3. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը, Եր., 2010:
4. Գործնական առաջադրանքներ, ՏՂՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ:
5. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):
6. Истомина Н.Б., «Методика обучения математике в начальных классах». -М., LINKA-PRESS, 1997.

1. 0302/B18	2. Մայրենի լեզու-1	2. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 30/30/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի հնչյունական համակարգն իր տարբեր հատկանիշներով, ուսումնասիրել խոսքային ավելի մեծ միավորները՝ վանկը, հնչաբառը, հնչանախադասությունը, շեշտը և հնչերանգը, զինել ուղղագրությանը և ուղղախոսությանը վերաբերող տեսական և գործնական-կիրառական կարողություններով և հմտություններով, ինչպես նաև բառային համակարգերն իրենց տարբեր հատկանիշներով, ուսուցանել տեսական գիտելիքների գործնական կիրառությունը: Դասընթացի խնդիրները. 1. ուսանողին ներկայացնել ժամանակակից հայոց լեզվի հնչյունական, հնչյունափոխական առանձնահատկությունները, 2. բացատրել ուղղախոսության-ուղղագրության նորմերը, 3. լեզվաքերականական գիտելիքների հիման վրա խոսքի և նրա միավորների վերլուծության կարողությունների ձևավորումը: 4. կարևորել բառերի՝ իբրև լեզվի ինքնուրույնաբար գործածվող հիմնական միավորների դերը խոսքում, 5. իմաստաբանության, բառապաշարի շերտերի, դարձվածաբանության յուրացմամբ հարստացնել ուսանողների բառապաշարը, կիրառելի դարձնել հումանիշների, հականիշների, համանունների, հարանունների, դարձվածքների գործածությունը, 6. ներկայացնել բառերի ծագման ու նրանց պատմական կյանքի, բառարանների կազմման, նրանց տեսակների, բառագիտական նշանակության և այլ հարցերի ուսումնասիրությունը, 7. լեզվաքերականական գիտելիքների հիման վրա խոսքի և նրա միավորների վերլուծության կարողությունների ձևավորումը:		
9. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. սահմանելու «Հնչյունաբանություն» և «Բառագիտություն» գիտակարգերի առանցքային հասկացությունները և դրանց բովանդակությունը, դերը հայերենի կառուցվածքային տարբեր մակարդակների միավորների համակարգում, 2. զանազանելու հնչյունափոխական առանձնահատկությունները, գրանշանների և հնչյունների փոխհարաբերությունը, 3. ներկայացնելու հայոց լեզվի հնչյունաբանության և բառագիտության տարբեր բաժինների հիմնադրությունները և դրանց ներքին կապերը, 4. վերարտադրելու բառիմաստի տեսակներն ու փոփոխությունները, 5. ներկայացնելու ժամանակակից հայերենի բառապաշարի հատկանիշները, բառերի ձևաիմաստային խմբերի դասակարգման սկզբունքները, բառակազմական օրինաչափությունները, 6. բացահայտելու «Հնչյունաբանություն» և «Բառագիտություն» գիտակարգերի դերը հայերենի կառուցվածքային տարբեր մակարդակների միավորների համակարգում, բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. կատարելու հնչյունաբանական վերլուծություն, 2. ճիշտ տարբերակելու հնչյունափոխության բոլոր տեսակները, 3. գործնականում կիրառելու ուղղագրության և ուղղախոսության վերաբերյալ գիտելիքները և ունակությունները, 1. կատարելու ձևաբանական և բառակազմական վերլուծություն, բնագրերի հիման վրա ճիշտ տարբերակելու տարբեր բառերի ծագումը, կրած ձևաիմաստային փոփոխությունները,		

2. կատարելու բառակազմական վերլուծություններ, նկարագրելու բառերի կառուցվածքային օրենքներն ու օրինաչափությունները,
3. նկարագրելու բառապաշարի դասակարգման սկզբունքները և խոսքային միջավայրում ճիշտ օգտվելու տարբեր բառաշերտերից,
4. օգտվելու լեզվաբանական տարբեր բառարաններից, հայթայթելու տեղեկատվություն և գործառնելու,
5. տեքստերում և բանավոր խոսքում ճիշտ գործառնելու ձևախմբման տարբեր խմբի բառերը,
6. բացատրելու դարձվածքների կազմությունն ու գործածության ոճական նպատակը,

գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ

1. կատարելու լեզվաբանական հետազոտություններ,
2. հաստատելու միջառարկայական կապեր,
3. հակադրելու, մշակելու, ընդհանրացնելու և մեկնաբանելու լեզվաբանական տարբեր աղբյուրներից հայթայթած տեղեկատվությունը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,

Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորելու և իրականացնելու հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,

Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորելու կայուն հետաքրքրություն,

Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրայինում:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
3. բացատրական մեթոդ
4. համագործակցային աշխատանք
5. տեսասահիկների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում
6. մտազրոհ
7. ռեֆերատներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:

2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:

Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 4 միավոր:

Եզրափակիչ քննություն. առավելագույնը 8 միավոր:

13. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ժամանակակից հայոց լեզվի հնչյունաբանության ուսումնասիրության առարկան: Արտասանվածքի վերլուծություն: Վանկը, շեշտը հայերենում: Հնչյուններ. դասակարգումը: **Թեմա 2.** Հնչյունափոխություն. տեսակները: **Թեմա 3.** Ուղղագրություն և ուղղախոսություն: **Թեմա 4.** Բառագիտություն. ուսումնասիրության առարկան: Բառ. բառի հատկանիշները: Բառիմաստի տեսակները, բառի մենիմաստությունն ու բազմիմաստությունը: Բառիմաստի փոփոխություն: Բառերի ձևախմբման տարբերակները: **Թեմա 5.** Բառապաշար: Բառապաշարի շերտերն ու դասակարգումը: **Թեմա 6.** Բառակազմություն: Ձևույթը և նրա տեսակները: Բարդություններ. տեսակները: Դարձվածաբանություն. դասակարգումը: **Թեմա 7.** Բառարանագրություն. բառարանների տիպերը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Աբեղյան Մ., Հայոց լեզվի տեսություն, Երկեր, Ջ հատոր, Եր., 1974:
2. Աղայան Էդ., Լեզվաբանության հիմունքներ, Եր., 1987:
2. Առաքելյան Վ., Խաչատրյան Ա., Էլոյան Ս., Ժամանակակից հայոց լեզու, հտ. 1-ին /հնչյունաբանություն և բառագիտություն/, Եր., 1979:
3. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Հնչյունաբանություն/, Եր., 1990:
4. Ջահուկյան Ջ., Աղայան Էդ., Առաքելյան Վ., Քոսյան Վ., Հայոց լեզու, 1-ին մաս., Ա պրակ, Եր., 1980:
5. Սուքիասյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /հնչյունաբանություն, բառակազմություն/, Եր., 1982:
6. Սուքիասյան Ք., Ֆելեքյան Ս., Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր., 2017:

1.0303/B30	2.Երաժշտություն և նրա դասավանդման մեթոդիկա	3.3 ECTS կրեդիտ
4.2Ժամ/շաբ.	5.15/15/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ գործնական աշխատանքների միջոցով զարգացնել երաժշտական կրթություն չունեցող ուսանողների երաժշտական մտաշողությունը, ռիթմի և լադի աստիճանների զգացողությունը, ապահովել ուսանողների գեղագիտական դաստիարակությունը, ուսանողին զինել տարրական դասարաններում երգ և երաժշտություն առարկայի դասավանդման համար անհրաժեշտ տեսական գիտելիքներով և կարողություններով: Դասընթացի խնդիրները. 1. ուսումնասիրել երաժշտական դաստիարակության բովանդակությունը տարրական դասարանում, 2. բացահայտել երաժշտության դասավանդման տեսությունը որպես գիտելիքների, հասկացությունների, օրինաչափությունների համակարգ, 3. ուսումնասիրել երաժշտության դասի բովանդակությունը և կառուցվածքը տարբեր ժամանակաշրջաններում:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. ներկայացնելու երաժշտության և երաժշտական գործունեության դերն ու նշանակությունը երեխայի կյանքում: 2. բացատրելու հայկական և արտասահմանյան երկրների երաժշտական գործիքների և նրանցով կատարման առանձնահատկությունները: 3. սահմանելու երաժշտության հիմնական հասկացությունները, երաժշտական ստեղծագործությունների տեսակները, երաժշտական ժանրերը և այլն: 4. բնութագրելու տարրական դպրոցում երաժշտության ուսուցման խնդիրները, ներկայացնելու ուսուցման մեթոդները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. լսողությամբ տարբերակելու և ճանաչելու հայկական և արտասահմանյան երկրների նվագարանները: 2. տարբեր երաժշտական ստեղծագործությունների համար որոշելու ունկնդրման կազմակերպման ձևերը: 3. աշակերտների տարիքային առանձնահատկություններից կախված ընտրելու ուսուցման համապատասխան մեթոդներ և կիրառելու մանկավարժական ժամանակակից մոտեցումներ: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. հանրության մեջ ցուցաբերելու երաժշտական տարրական գիտելիքներ., ազատ հաղորդակցվել երաժիշտների հետ մասնագիտական թեմաներով: 2. կազմակերպելու տարատեսակ երաժշտական միջոցառումներ, հանդիսություններ, զվարճանքներ: 3. աշխատելու թիմում: 4. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Մ3.սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը, Մ4.մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը. Բ2.լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորելու և իրականացնելու հետազոտություններ, կայացնելու որոշումներ, Բ3.կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա, Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5.կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6.տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դասախոսություններ (պրոբլեմային դասախոսություն, դասախոսություն երկուսով, դասախոսություն պրեսս-կոնֆերանս, դասախոսություն սադրանք, դասախոսություն խաղային մեթոդների կիրառմամբ), 2. թիմային աշխատանքներ, 3. քննարկումներ, 4. հետազոտական սեմինարներ:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Կրտսեր դպրոցականի երաժշտական գործունեության հիմնական ձևերը: Թեմա 2. Երաժշտական դաստիարակությունը արտադասարանային աշխատանքների ընթացքում: Թեմա 3. Երաժշտական խմբակային աշխատանքների կազմակերպման ձևեր: Թեմա 4. Մանկական երաժշտական նվագարանների իմացություն: Թեմա 5. Ծանոթություն երաժշտական այբուբենին, նվագելու կարողություն: Թեմա 6. Բազմակողմանի երաժշտական կրթությամբ զարգացած անձնավորություն:		
14.Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Ամիրջանյան Յու., Սահակյան Ա., Մանկավարժություն, Եր., 2004. 2. Ասատրյան Լ., Կարապետյան Ա., Ասատրյան Մ., Յուլիայան Թ., Կրթության համակարգի կառավարման հիմունքները, 1 մաս, Եր., 2003: 3. Բաբանսկի Յու., Մանկավարժություն, հատոր 1,2, Եր., 1986, 1987: 4. Ղույունյան Գ., Մանկավարժություն, գիրք 1, 2, Եր., 2005: 5. Алиев Ю.Б., Методика музыкального воспитания детей (от детского сада к начальной школе). - Воронеж, 1998.		

1.0303/B31	2.Հետազոտության պլանավորում և մեթոդներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել լեզվաբանության ոլորտում գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու մեթոդաբանությանն ու մեթոդներին և սովորեցնել ինքնուրույնուսումնասիրություններ կատարելու հնարները:		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն   - վերարտադրելու գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու մեթոդաբանությունը,   - թվարկելու լեզվաբանության ոլորտում հետազոտական աշխատանքներ կատարելու համար կիրառավոր մեթոդները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ   - օգտագործելու համագիտական և նեղ գիտական մեթոդներ մասնագիտական կիրառական վերլուծություններ և ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու համար,   - մասնագիտորեն վերլուծելու և գնահատելու լեզվաբանության ոլորտը: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   - փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ,   - աշխատելու թիմում:
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝   Ա3. կառուցելու տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով,   Ա4. ներկայացնելու բանասիրության և մյուս հասարակական գիտությունների միջև առկա միջգիտակարգային կապերն ու հարաբերությունները,   Բ1. հետազոտելու, վերլուծելու և եզրահանգումներ կատարելու հայերենով, ֆրանսերենով, անգլերենով մշակված նյութի վերաբերյալ՝ ցուցաբերելով քննադատական նորարարական մոտեցում ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք իրականացնելիս,   Բ3. կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները,   Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությամբ: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   - խոսքային մեթոդներ,   - լսարանային ցուցադրություններ,   - գործնական մեթոդներ,   - պրոբլեմային-որոնողական մեթոդ,   - հետազոտական մեթոդ,   - բանավեճ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.   Թեմա 1. «Մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդներ» դասընթացի ներածություն: Թեմա 2. Մեթոդական հետազոտության պլանավորումը և աշխատանքի շրջանակները: Թեմա 3. Մեթոդական հետազոտական աշխատանքի ընդհանուր մեթոդաբանությունը: Թեմա 4. Գիտական գրավոր խոսքի կառուցվածքի բաղադրիչները և դրանց ներկայացման բովանդակությունը: Թեմա 5. Գիտահետազոտական աշխատանքի արդյունքների ներկայացման ընդհանուր սկզբունքները: Թեմա 6. Գիտական աշխատանքը պաշտպանության ներկայացնելու ձևաչափը:
1. Հիմնական գրականության ցանկը   Ավագիմյան Ա., Գիտական գրավոր խոսք, Երևան 2021:

- 2. Ամիրջանյան Յու., Սարգսյան Ա.և ուրիշներ, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, գիրք Բ, Խոսք:Խոսքի արժանիքները:Խոսքի գործառական տարբերակները, Երևան 2015:
- 3. Գաբրիելյան Վ., Գրավոր խոսք, Երևան 2012:
- 4. Հովհաննիսյան Գ. և ուրիշներ, Գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու հիմնական սկզբունքները, Երևան 2014:

1.0105/B33	2. Մաթեմատիկա-4	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող կարևորագույն մեծությունների, ինչպես նաև հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին: Դասընթացի խնդիրները. 1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն, 2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում, 3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն, 4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում, 5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. թվարկելու մաթեմատիկայի կարևորագույն մեծությունները, 2. բնութագրելու հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաները, մատնանշելու դրանց հետ կապված հարցերը, 3. ներկայացնելու բնական թվի և զրոյի գաղափարների ներմուծման և ձևավորման հարցերը, բացատրելու թվարկության տասնորդական դիրքային համակարգի առանձնահատկությունները, 4. շարադրելու թվաբանական գործողությունների ներմուծման, թվաբանական գործողությունների բաղադրիչների և արդյունքի միջև եղած կապի ուսուցման հիմնախնդիրները, 5. ներկայացնելու մաթեմատիկական արտահայտությունների արժեքները անսխալ հաշվելու ուսուցման մեթոդները, բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. կիրառելու թվաբանական գործողությունների ստուգման մեթոդները տարբեր առաջադրանքներում, 2. օգտվելու մաթեմատիկական արտահայտությունների արժեքները անսխալ հաշվելու մեթոդներից, 3. կազմակերպելու և անցկացնելու հանրահաշվական և երկրաչափական բովանդակությամբ արտահայտարանական, խմբակային պարապունքներ, գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. Առաջադրելու և լուծելու տարբեր հանրահաշվական և երկրաչափական խնդիրներ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, Ա2. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները, Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն, Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր		

կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դիտում, 2. զրույց, 3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն, 4. մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր առաջադրանք. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. գրավոր առաջադրանք առավելագույնը 4 միավոր: Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Բնական թվերի ընդլայնումը՝ ամբողջ թվեր: Թեմա 2. Ամբողջ թվերի ընդլայնումը՝ ռացիոնալ թվեր: Թեմա 3. Ռացիոնալ թվերի ընդլայնումը՝ իրական թվեր: Թեմա 4. Կոմբինատորիկայի հիմնական հասկացություններն ու փաստերը : Թեմա 5. Կոմբինատորիկայի տարրեր ՏԴՄԴ-ում:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան, Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Եր., 2014: 2. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան, Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014: 3. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ: 4. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը, Եր., 2010: 5. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ): 6. Истомина Н.Б., «Методика обучения математике в начальных классах». -М., LINKA-PRESS, 1997

1. 0302/B18	2. Մայրենի լեզու-2	2.6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 30/30/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել ժամանակակից հայերենի ձևաբանական համակարգը՝ քննության առնելով գոյական, ածական, թվական, բայ, մակբայ խոսքի մասերի որոշման հիմունքները, քերականական կարգերը, ուսուցանել տեսական գիտելիքների գործնական կիրառությունը: Դասընթացի խնդիրները. 1. ուսանողին ներկայացնել ժամանակակից հայոց լեզվի քերականական համակարգի առանձնահատկությունները, քերականական հիմնական հասկացությունները, 2. քերականական կարգերի, քերականական իմաստների և ձևերի յուրացմամբ հարստացնել ուսանողների իմացությունը քերականական կարևորագույն հասկացությունների վերաբերյալ, 3. ներկայացնել խոսքի մասերի դասակարգման հիմունքները և տարբերակված խոսքիմասային խմբերն իրենց առանձնահատկություններով, 4. հիմնավոր գիտելիքներ ձևավորել նյութական խոսքի մասերի և դրանց քերականական յուրահատկությունների վերաբերյալ, 5. ձևավորել մասնագիտական գործունեության համար անհրաժեշտ գիտելիքներ ու հմտություններ, տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն:		
9. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. Նկարագրելու և մեկնաբանելու ձևաբանության ուսումնասիրության առարկան և նրա խնդիրները, վերարտադրելու քերականական կարգերի էությունը և դրանց տարբերակման չափանիշները, բացատրելու քերականական իմաստների և ձևերի փոխհարաբերությունները: 2. Թվարկելու խոսքի մասերի դասակարգման հիմունքները, գոյական, ածական, թվական խոսքիմասային խմբերը: 3. Քննարկելու և խմբավորելու գոյական, ածական, թվական խոսքի մասերն իրենց քերականական կարգերով: 4. Լուսաբանելու գոյական, ածական, թվական, բայ, մակբայ խոսքի մասերի քերականական առանձնահատկությունները, բացատրելու դրանց դերը և կիրառական յուրահատկությունները:		

5. Բացատրելու և վերլուծելու բառաձևերում ձևային արտահայտած քերականական նշանակությունները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ   1. Չանագանելու գոյական, ածական, թվական խոսքի մասերի քերականական առանձնահատկությունները: 2. Ընդհանրացնելու գոյական, ածական, թվական խոսքի մասերի տարբեր խմբերն իրենց առանձնահատկություններով և նշանակությամբ: 3. Տեքստում հակադրելու և զանագանելու խոսքի մասերն իրենց քերականական հատկանիշներով: 4. Գործնականում հակադրելու, ընդհանրացնելու և մեկնաբանելու կապ, շաղկապ, վերաբերական, ձայնարկություն խոսքի մասերին վերաբերող յուրահատկությունները: 5. Չանագանելու նյութական խոսքի մասերին հատուկ քերականական առանձնահատկությունները և դրանք կիրառելու գործնականում: 6. Հակադրելու, ընդհանրացնելու և մեկնաբանելու խոսքի մասերին հատուկ քերականական առանձնահատկությունները: 7. Գործնականում կիրառելու նյութական խոսքի մասերին վերաբերող տեսական գիտելիքները և մեկնաբանելու դրանք: գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ   1. Կարևորելու ուշադիր և կենտրոնացված աշխատանքը: 2. Աշխատելու թիմում:
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները   Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝   Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,   Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,   Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,   Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառնություններն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում: գրավոր առաջադրանք   Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրայնում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառնությունն ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. դասախոսություն   2. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ   3. բացատրական մեթոդ   4. համագործակցային աշխատանք   5. տեսասահիկների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում   6. մտազոտ   7. ռեֆերատներ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 4 միավոր: Եզրափակիչ քննություն. առավելագույնը 8 միավոր:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Ներածություն. Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանության ուսումնասիրության առարկան: Քերականական կարգեր: Թեմա 1. Խոսքի մասերը ժամանակակից հայերենում, դրանց որոշման հիմունքները: Փոխանունություն: Թեմա 2. Գոյական. քերականական կարգերը (թվի, հոլովի, առկայացման, անձի և ոչ անձի), իմաստային-քերականական խմբերը: Թեմա 3. Ածական. տեսակները և նրանց հատկանիշները: Թեմա 4. Թվական. տեսակները, կազմությունը: Թեմա 5. Դերանուն. տեսակները և դրանց քերականական հատկանիշները: Թեմա 6. Բայ. կազմությունը, տեսակները, քերականական կարգերը՝ դեմք, թիվ, ժամանակ, եղանակ, սեռ, կերպ: Թեմա 7. Մակբայ. տեսակները և կազմությունը: Թեմա 8. Կապ. տեսակները, դասակարգման սկզբունքները, հոլովառությունը: Շաղկապ. տեսակները: Թեմա 9. Վերաբերական. տեսակները: Չայնարկություն. Տեսակները:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Աբրահամյան Ս., Ժամանակակից հայերենի քերականություն, Եր., 1969: 2. Աբեղյան Մ., Հայոց լեզվի տեսություն, Եր., 1965: 3. Աբրահամյան Ս., Պառնասյան Ն., Օհանյան Հ., Ժամանակակից հայոց լեզու, 1974: 4. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու. ձևաբանություն, Եր., 1983: 5. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանության հարցեր, Ա, Բ, Գ, Եր., 1970, 1973, 1977:

1.0303/B35	2.Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա -1	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.15/45/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել վաղ ուսուցման պայմաններում գրաձանաչության ժամանակակից մեթոդների կիրառման տեսությունն ու պրակտիկան, ձևավորել առաջին դասարանում 6 տարեկանների գրել, կարդալ սովորեցնելու ուսանողների գիտելիքները և գրաձանաչության դասեր վարելու կարողությունները: Դասընթացի խնդիրները. - ուսանողներին նախապատրաստել գրաձանաչության երեք շրջաններում դասեր վարելու կարողություններով, - մեկնաբանել վաղ ուսուցման պայմաններում առաջին դասարանում կազմակերպվող գրաձանաչության դասի առանձնահատկությունները, - ձևավորել գրաձանաչության դասեր վարելու գործընթացում կրտսեր դպրոցականների դժվարությունների պատճառները բացահայտելու և հաղթահարելու ուսանողների կարողությունները:		
9.Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ <i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i> - հիմնավորելու գրաձանաչության ժամանակակից մեթոդների արդյունավետությունն ու անձնակողմնորոշիչ բնույթը: - դիտարկելու գրաձանաչության պատմական մեթոդները: - վերլուծելու ՀՀ գործող այլընտրանքային այբբենարանների բովանդակությունն ու կառուցվածքը: <i>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</i> - կազմելու գրաձանաչության երեք շրջաններում իրականացվող դասերի պլաններ, քննարկելու դրանց հիման վրա իրականացվող դասերի ընթացքն ու արդյունավետությունը: - ներկայացնելու ներառական կրթության պայմաններում ԿԱՊԿՈՒ երեխաների հետ իրականացվող աշխատանքի բովանդակությունն ու ձևերը: <i>գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ</i> - մշակելու և ներկայացնելու հայերենի հնչյուն-տառերի ուսուցման այլընտրանքային դասեր: - ուսումնասիրելու ներառական կրթության պայմաններում ՀՀ գործող այբբենարանների գործածման հնարավորությունները, ներկայացնելու համապատասխան առաջարկություններ: - ստեղծելու գրաձանաչության ընթացքում կիրառվող դիդակտիկ նյութերի, խաղերի համալիր, մշակելու նրանց կիրառման մեթոդական երաշխավորություններ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, Ա2. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները, Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորելու և իրականացնելու հետազոտություններ,		

կայացնելու որոշումներ, Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն, Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում: Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. ակտիվ դասախոսություն   2. խոսքային մեթոդներ   3. էվրիստիկ մեթոդ   4. համագործակցային աշխատանք   5. սահիկաշարի գործածություն   6. մտազրոհ
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:
13. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը Ներածություն. Մայրենիի դասավանդման մեթոդիկան որպես մանկավարժական գիտություն, կապն այլ գիտությունների հետ: Թեմա 1. Գրաձանաչության մեթոդները հայ դպրոցում, ժամանակակից մեթոդները: Թեմա 2. Գրաձանաչության նախաայբբենական շրջան: Թեմա 3. Գրաձանաչության այբբենական շրջան: Թեմա 4. Գրաձանաչության հետայբբենական շրջան:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Գյուլամիրյան Ջ., Մայրենիի ուսուցման մեթոդիկա, Եր., 2018:   2. Տեր-Գրիգորյան Ա., Հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկա, Եր., 1980:   3. Սարգսյան Վ., Այբբենարան, Եր., 2017:   4. Քյուրքչյան Ա., Տեր-Գրիգորյան Լ., Այբբենարան, Եր., 2017:   5. Քյուրքչյան Ա., Տեր-Գրիգորյան Լ., Ուսուցչի ձեռնարկ, Եր., 2017:

1.0303/B36	2.Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-1	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.15/45/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող կարևորագույն մեծությունների, ինչպես նաև հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին: Ուսանողի առջև բացել մաթեմատիկայի աշխարհայացքային նշանակությունը՝ մաթեմատիկան որպես մշակույթի տեսակ, մաթեմատիկան որպես լեզու, մաթեմատիկան որպես իմացության գործիք, մաթեմատիկան որպես արժեք: Ուսանողին տալ այնպիսի մաթեմատիկական գիտելիքներ, որոնց հիմքի վրա գիտականորեն հիմնավորված ու արդյունավետ կառուցվում է տարրական դպրոցի մաթեմատիկայի դասընթացը: Նպաստել ուսանողի մտածողության տարբեր տեսակների (խոսքային-տրամաբանական, կոմբինատորային, հավանականական և այլն) զարգացմանը, ուսանողի կողմից ինքնուրույն աշխատանք կատարելու, մշտապես սովորելու և գիտելիքներ ձեռք բերելու կարողությունների ձևավորմանը և զարգացմանը: Ստեղծել անհրաժեշտ տեսական – մաթեմատիկական հիմքեր «Տարրական դպրոցում մաթեմատիկայի ուսուցման մեթոդիկա» դասընթացի արդյունավետ իրականացման համար: Դասընթացի խնդիրները. 1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն, 2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում, 3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն, 4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում, 5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		

1. բնութագրելու «Տարրական դպրոցում մաթեմատիկայի ուսուցման մեթոդիկան» որպես ուսումնական առարկա, ներկայացնելու կապը այլ գիտությունների հետ: 2. ներկայացնելու տարրական դասարանների մաթեմատիկայի դասընթացի կառուցման առանձնահատկությունները, ձևակերպելու դասընթացի ուսումնասիրության նպատակները: 3. սահմանելու բնական թիվ, ներկայացնելու բնական թվի տասնորդական գրառումը, ներկայացնելու և բացատրելու բնական թվերի նկատմամբ կատարվող գործողությունների ակտիվներ: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ   1. կատարելու թեմատիկ բաշխում ըստ առարկայական ծրագրի: 2. կազմելու դասի պլանավորումներ ըստ տեսակների: 3. կազմելու արտադասարանական աշխատանքների պլան: 4. հավաքագրելու և ստեղծելու նախապատրաստական շրջանի և թվարկության ուսուցման վերաբերյալ օժանդակ նյութեր, դիդակտիկական խաղեր: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   1. կիրառելու հաշվողական հնարները տարրական դպրոցում: 2. լուծելու մաթեմատիկայի հիմնական հասկացություններին վերաբերող և դրանց իմաստը բացահայտող վարժություններ և խնդիրներ:
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.   Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,   Ա2. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,   Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,   Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,   Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. դիտում,   2. զրույց,   3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն,   4. մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Գնահատման ընդհանուր ռազմավարությունը.   1-ին ընթացիկ քննություն. Նախատեսված ընթացիկ քննությունը թեստային է, 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Թեստը պարունակում է 4 առաջադրանք, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները թեստային են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Թեստը պարունակում է 4 առաջադրանք, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Ընթացիկ ստուգումներ. 2 միավոր առավելագույն արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանք. 1 միավոր առավելագույն արժեքով: Մասնակցություն. 1 միավոր առավելագույն արժեքով: Եզրափակիչ քննություն. Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով՝ ըստ նախապես տրված հարցաշարի: Հարցատոմսը պարունակում է 3 առաջադրանք, յուրաքանչյուրը՝ համապատասխանաբար 3, 3, 2 միավոր:
13. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը.   Թեմա 1. «Տարրական դպրոցում մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա» բուհական դասընթացի նպատակը և ուսումնասիրման առարկան: Թեմա 2. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի պետական չափորոշիչը: Այդ դասընթացի նպատակներն ու խնդիրները: «Մաթեմատիկա» դասընթացի բովանդակության կառուցման սկզբունքները: Թեմա 3. Տարրական դպրոցում մաթեմատիկայի ուսուցման կազմակերպումը, առանձնահատկությունները սակավակազմ դպրոցում: Թեմա 4. Տարրական դպրոցում մաթեմատիկայի ուսուցման մեթոդները և միջոցները: Թեմա 5. Առաջին տասնյակի թվերի թվարկության ուսումնասիրության և ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 6. «Հարյուրյակ» համակենտրոնում թվարկության ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 7. Թվարկության ուսուցման մեթոդիկան «հազարյակ», «բազմանիշ թվեր» համակենտրոններում:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան, Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014:
2. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014:
3. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամֆիոնի ձեռնարկ:
4. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը, Եր., 2010:
5. Истомина Н.Б., «Методика обучения математике в начальных классах». -М., LINKA-PRESS, 1997.
6. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):

1.0303/B37	2.Մանկավարժական հոգեբանություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.3-րդ կիսամյակ	7.եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողին ծանոթացնել ուսումնական գործընթացի վերլուծության ժամանակակից մոտեցումներին: Դասընթացի խնդիրները. 1. ներկայացնել ուսումնական գործընթացի կառուցվածքը, 2. վերլուծել մանկավարժի անձնային որակների և մասնագիտական պատրաստվածության հիմնախնդիրները, 3. ծանոթացնել մանկավարժական հմտություններին և կարողություններին:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. բնութագրելու մանկավարժական գործունեության դերը ուսումնական գործընթացում, 2. մատնանշելու մանկավարժական հոգեբանության մեջ կիրառվող մեթոդների ամբողջականությունը, ներկայացնելու կրթության հոգեբանության դերը մանկավարժական հոգեբանության մեջ, 3. բացատրելու դաստիարակության հոգեբանության դերը մանկավարժական գործընթացում, բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. կարևորելու ուսուցչի դերը մանկավարժական գործընթացում, 2. մեկնաբանելու ուսուցման հոգեբանական առանձնահատկությունները, 3. որպես մանկավարժ գործնականում կիրառելու անձնային հոգեբանական մոտեցումներ, գ. քննիչական/փոխանցելի կարողություններ 1. ընկալելու մանկավարժական ներգործության հոգեբանական մեխանիզմները և օրինաչափությունները:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, Ա2. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները, Ա3. սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը, Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, Բ3. կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա, Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում: Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դասախոսություններ (պրոբլեմային դասախոսություն, դասախոսություն երկուսով, դասախոսություն պրեսս-կոնֆերանս, դասախոսություն սադրանք, դասախոսություն խաղային մեթոդների կիրառմամբ), 2. թիմային աշխատանքներ, 3. քննարկումներ,		

4. հետազոտական սեմինարներ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Մանկավարժական հոգեբանության առարկան և խնդիրները: Թեմա 2. Ուսումնական գործունեության կառուցվածքը: Թեմա 3. Մանկավարժական հոգեբանության մեթոդները: Թեմա 4. Մանկավարժի անձնային որակների և մասնագիտական պատրաստվածության հիմնախնդիրները: Թեմա 5. Մանկավարժական գործունեության շարժառիթները, մանկավարժական կոլեկտիվի հոգեբանություն: Թեմա 6. Մանկավարժական կարողություններ և հմտություններ: Թեմա 7. Մանկավարժական գործունեության կառուցվածքը: Թեմա 8. Դաստիարակության հոգեբանություն: Թեմա 9. Կրթության հոգեբանություն: Թեմա 10. Ուսուցման հոգեբանություն: Թեմա 11. Ուսուցչի անձի հոգեբանություն:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Բայյան Ա., Մանկավարժական հոգեբանության հարցեր, Եր., 1983:   2. Էլկոնին Դ., Կրտսեր դպրոցականի ուսուցման հոգեբանություն, Եր., 1975:   3. Էլոյան Ս., Ուսուցիչը և նրա գործունեության հոգեբանական առանձնահատկությունները, Եր., 1980:   4. Айсмонтас Б.Б., Педагогическая психология: схемы и тесты. - М.: Владос, 2004.   5. Басова Н.В., Педагогика и практическая психология, Ростов н/Д.: Феникс, 2000.

1.0303/B38	2.Տեխնոլոգիա և նրա դասավանդման մեթոդիկա	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.15/45/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին զինել նախնական գիտելիքներով, ծանոթացնել թղթի տեսակներին, դրանց օգտագործման բնագավառներին, մկրատից օգտվելու անվտանգության կանոններին, գույների պարզ համադրությունից առաջացած պատկերներին և աշխատանքային դաստիարակությամբ: Դասընթացի խնդիրները. 1. դաստիարակել աշխատասիրություն, զարգացնել էսթետիկական ճաշակ, 2. վեր հանել տեխնոլոգիայի գիտամանկավարժական հիմքերը՝ տարրական դպրոցում կիրառելու համատեքստում, 3. բացահայտել տեխնոլոգիայի կիրառման արդյունավետությունը նպաստող հիմնական պայմանները տարրական դպրոցում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ <i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i> 1. ներկայացնելու դասընթացի դերը տարրական դասարաններում, նրա կառուցվածքը և բովանդակությունը, 2. թվարկելու և բնութագրելու տեխնոլոգիայի զարգացման հիմնական փուլերը, <i>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</i> 1. աշխատելու թղթով, սովարաթղթով, մատիտներով, մկրատով, քանոնով, բնական և արհեստական նյութերով (տերևներով, քարերով, կորիզներով, սերմերով, կաղիններով, կոններով և այլն), 2. ընտրելու և կիրառելու տարրական դասարանի համար ընդունելի կերպարվեստի համապատասխան տեսակները, <i>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</i> 1. դրսևորելու իրեն որպես կիրթ, ստեղծագործող, նախաձեռնող և ակտիվ քաղաքացի, 2. աշխատելու ինքնուրույն, 3. տարբեր իրավիճակներում կիրառելու մասնագիտական հմտությունները, 4. կիրառելու պատճառահետևանքային կապի մոտեցումը որպես ճանաչողության սկզբունք:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, Բ3. կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա, Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության		

ուղիները որոշելու համար: 11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը և այլն), 2. գննական մեթոդները (գծագրերի, նկարների և գննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը և այլն), 3. գործնական մեթոդները (առաջադրանքների, վարժությունների, տնային առաջադրանքի կատարումը և այլն), 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից, արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում և այլն), 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, դերային խաղ, աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ և այլն), 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն), 7. քննադատական մտածողության մեթոդները (տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն), 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները (մտածիր – գույգ կազմիր – քննարկիր, ձևակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն), 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնաղբյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն), 10. վերահսկողության մեթոդները (գրավոր, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն):		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից Թեմա1. Ներածություն. Ծանոթություն «Տեխնոլոգիա և տարրական դպրոցում տեխնոլոգիայի ուսուցման մեթոդիկա» առարկայի հետ: Թեմա 2. Տեխնոլոգիայի ուսուցումը տարրական դասարաններում: Թեմա 3. Թղթի գործածության ոլորտը առարկայի շրջանակներում: Թեմա 4. Թղթի ծալման և կտրման գործողություններ (դետալներ, տրաֆարետներ, գծանմուշներ): Թեմա 5. Սովարաթուղթ, սովարաթղթից տարբեր առարկաների պարտրաստում, հասկացություններ «սիմետրիկ»-ի և «ասիմետրիկ»-ի մասին: Թեմա 6. Տեխնոլոգիայի ուսուցման դասի կառուցվածքը և բովանդակությունը: Թեմա 7. Հասկացություն ապլիկացիայի մասին, ապլիկացիան տարրական դասարաններում: Թեմա 8. Երկրաչափական պատկերներով ապլիկացիա, «Ջարդանախշեր»: Թեմա 9. Կառուցումներ երկրաչափական պատկերներով: Թեմա 10. Թղթով ապլիկացոն աշխատանքներ, հարթ տիպի ապլիկացիա: Թեմա 11. Ծավալային ապլիկացիա: Թեմա 12. Թղթի ծավալային խաղալիքներ, բնական տերևներով ապլիկացիա: Թեմա 13. Ստեղծագործական ապլիկացիաներ: Թեմա 14. Փափուկ խաղալիքների պատրաստում: Թեմա 15. Հասկացություն խճանկարի մասին, խճանկարի պատրաստում: Թեմա 16. Թղթով խճանկար, միագույն, երկգույն, բազմագույն խճանկար (մրգեր, բանջարեղեններ):		
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Հովսեփյան և ուրիշներ, «Տեխնոլոգիա» I դասարան, Եր., 2015: 2. Հովսեփյան Ս. և ուրիշներ, «Տեխնոլոգիա» II դասարան, Եր., 2016: 3. Հովսեփյան Ս. և ուրիշներ, «Ուսուցչի ձեռնարկ II դասարանների համար», Եր., 2014: 4. Հարությունյան Ա., Հովսեփյան Ս., Ավետիսյան Ժ., «Գործնական աշխատանքներ», Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2011.: 5. Ավետիսյան Ժ., «Տեխնոլոգիա», Ուսուցչի մեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014:		

1. 0303/B39	2. Կերպարվեստ և նրա դասավանդման մեթոդիկա	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 30/30/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին սովորեցնել ճանաչել, նկարագրել և մեկնաբանել կերպարվեստի ստեղծագործությունները, աշխատել նկարչական տարբեր նյութերով, դպրոցում գրագետ կազմակերպել կերպարվեստի դասերը: Դասընթացի խնդիրները 1. սովորեցնել տարբերակել արվեստի տեսակներն ըստ տեսակների և ժանրերի,		

2. ծանոթացնել արվեստի զարգացման պատմական կարևորագույն ժամանակաշրջաններին,   3. աշխատել կերպարվեստի տարբեր նյութերով,   4. ծանոթացնել կերպարվեստի դասավանդման մեթոդներին,   5. ծանոթացնել տարրական դպրոցում կերպարվեստի դասերի 4 տեսակների կազմակերպման ձևերին և մեթոդներին:
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝   ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն   1. ճանաչելու, նկարագրելու և թվարկելու կերպարվեստի տեսակները և ժանրերը,   2. ճանաչելու և ցուցակարգելու կերպարվեստի զարգացման կարևոր փուլերը,   3. ճանաչելու և ներկայացնելու կերպարվեստի նշանավոր գործիչներին և նրանց ստեղծագործությունները,   4. ընտրելու տարրական դպրոցում կերպարվեստի դասի տեսակներն ըստ ժամաքանակների,   բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ   1. նկարելու նկարչական տարբեր նյութերով,   2. ցուցադրելու նկարչական տարբեր հնարներ,   3. մշակելու ստեղծագործական կարողությունները խթանող առաջադրանքներ,   4. մշակելու հանձնարարությունների հաջորդականությունը պարզից բարդ սկզբունքով՝ հաշվի առնելով ուսուցանվող առարկաների փոխկապակցվածությունը,   5. կիրառելու պատճառահետևանքային կապի մոտեցումը որպես ճանաչողության սկզբունք,   գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   1. պլանավորելու և կազմակերպելու խմբային աշխատանքներ:
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.   Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և հոգեբանության (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները   Բ1. պլանավորելու, կազմակերպելու, իրականացնելու, ղեկավարելու, վերահսկելու, գնահատելու կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,   Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորելու և իրականացնելու հետազոտություններ, կայացնելու որոշումներ,   Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը և այլն),   2. գննական մեթոդները (զժագրերի, նկարների և գննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը և այլն),   3. գործնական մեթոդները (առաջադրանքների, վարժությունների, տնային առաջադրանքի կատարումը և այլն),   4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից, արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում և այլն),   5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, դերային խաղ, աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ և այլն),   6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն),   7. քննադատական մտածողության մեթոդները (տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն),   8. խմբային աշխատանքի մեթոդները (մտածիր – գույգ կազմիր – քննարկիր, ձևակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն),   9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնաղբյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն),   10. վերահսկողության մեթոդները (գրավոր, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն):
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   1-ին ընթացիկ քննություն գրավոր աշխատանք. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 4 միավոր: Եզրափակիչ քննություն. առավելագույնը 8 միավոր:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Ներածություն: Առարկայի դերն ու նշանակությունը: **Թեմա 1.** Կերպարվեստի առաջացումը և զարգացման ժամանակաշրջանները: **Թեմա 2.** Կերպարվեստի տեսակները և ժանրերը: **Թեմա 3.** Կերպարվեստի նյութերը և տարբեր նյութերով աշխատանքի կազմակերպման ձևերը: **Թեմա 4.** Կերպարվեստի ուսուցումը տարրական դպրոցում: **Թեմա 5.** Կերպարվեստի դասավանդման առանձնահատկությունները և մեթոդները տարրական դպրոցում: **Թեմա 6.** Գույնի դերն ու նշանակությունը մանկական նկարում: **Թեմա 7.** Կերպարվեստի կրթադաստիարակչական դերն ու նշանակությունը: **Թեմա 8.** Գեղագիտական վերաբերմունքի ձևավորում և զարգացում: **Թեմա 9.** Արվեստի թեմաներով զրույցների կազմակերպում: Աբստրակցիայի և ֆանտազիայի դերը մանկական նկարում: **Թեմա 10.** Կերպարվեստային ակտիվության տարբեր տեսակների արտահայտչամիջոցների, տեսակներին համապատասխան նյութերի կիրառման իմացություն: **Թեմա 11.** Կերպարվեստային գործունեության միջոցով ինքնիրացման գործընթացի իրականացում: **Թեմա 12.** Ժամանակակից դասավանդման մեթոդների կիրառում: **Թեմա 13.** Կերպարվեստի դասավանդման ժամանակակից մեթոդները տարրական դպրոցում: Անհատական և խմբակային աշխատանքների կազմակերպում: Անհատական մոտեցման ցուցաբերում: **Թեմա 14.** Ներառական կրթությունը կերպարվեստում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Բորև Յու. Բ., Գեղագիտություն, Հայաստան, Եր., 1982:
2. Բաղդասարյան Ք. Մ., Կերպարվեստի դասեր 1-3-րդ դասարաններում, Եր., 1986:
3. Նեմենսկի Բ., Գեղագիտության իմացությունը, Եր., 1987:
4. Ներսիսյան Լ., Գեղարվեստական պատկերացումների տեղը ստեղծագործական գործունեության մեջ, Եր., 2002:
5. Ներսիսյան Լ., Գեղարվեստական ընկալման ձևավորման հիմնախնդիրները դպրոցում, Մանկավարժ, Եր., 1999:
6. Бехтерев В.М., Первоначальная эволюция детского рисунка в объективном изучении., Прогресс, Москва, 1910.

1.0303/B40	2.Տարրական կրթության մանկավարժություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4Ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.2-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել տարրական դասարանների ուսուցչի մասնագիտության էությանը, մանկավարժի համար կարևոր անձնային որակներին և կարողություններին, դրանց ձեռքբերման գործընթացի ռազմավարությանն ու մարտավարությանը: Դասընթացի խնդիրները. 1. ձևավորել գիտելիքներ կրտսեր դպրոցականների հոգեկան զարգացման հիմնական օրինաչափությունների մասին, 2. ձևավորել տարրական դպրոցի դասվարի գործունեության հմտություններ և կարողություններ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. բնութագրելու 20-րդ դարի մանկավարժական մտքի պատմության զարգացման հիմնական փուլերը: 2. բացատրելու մանկավարժական մտքի գիտատեսական հիմքերը, ուսումնասիրության առարկան, օբյեկտը, հետազոտության մեթոդները, հիմնական աղբյուրները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. օգտագործելու, տեղայնացնելու մանկավարժական առաջավոր փորձը ժամանակակից պայմաններում: 2. ըմբռնելու 20-րդ դարի մանկավարժական առաջավոր փորձը, մեթոդաբանությունը, աղբյուրները:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, Ա2. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները, Ա4. մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը. Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, Բ3. կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա, Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:		

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառնություններ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. համագործակցային աշխատանք
3. ինքնուրույն առաջադրանքներ/ ռեֆերատ, աշխատանք գալան երկերի վրա, էսսե, շարադրություն և այլն/
4. սլայդների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում
5. մտազրոհ և այլն:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:

2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր:

Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր:

Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Տարրական կրթության մանկավարժության առարկան, նպատակը, խնդիրները: **Թեմա 2.** Անձի զարգացման ընդհանուր օրինաչափությունները: Կրտսեր դպրոցականի անհատական-հոգեբանական և տարիքային առանձնահատկությունները: **Թեմա 3.** Ուսուցման գործընթացի կառուցվածքը տարրական դպրոցում: **Թեմա 4.** Ուսուցման գործընթացի կազմակերպման սկզբունքները և կանոնները տարրական կրթության համակարգում: **Թեմա 5.** Ուսուցման տեխնոլոգիաներ: Դրանց կիրառումը տարրական կրթության համակարգում: Ուսուցման մեթոդներ և միջոցներ: **Թեմա 6.** Կրտսեր դպրոցականների ուսումնական դրդապատճառները, նրանց դերը որպես սովորողների ստեղծագործական մտածողության խթանման միջոցներ: **Թեմա 7.** Աշակերտների ուսումնական գործունեության արդյունքների ստուգումն ու գնահատումը տարրական դպրոցում: **Թեմա 8.** Դաստիարակության գործընթացի էությունը, խնդիրները, սկզբունքները, մեթոդները և ձևերը տարրական դպրոցում: **Թեմա 9.** Անձնակողմնորոշված դաստիարակության տեխնոլոգիաները տարրական դպրոցում: **Թեմա 10.** Տարրական դպրոցի և ընտանիքի համագործակցությունը: **Թեմա 11.** Տարրական դպրոցի ուսուցիչը և նրան ներկայացվող մանկավարժական պահանջները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ասատրյան Ջ., «Տարրական կրթության մանկավարժություն» ուսումնամեթոդական ձեռնարկ (դասախոսությունների ժողովածու), Եր., 2017.
2. Մանկավարժություն: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ բուհերի համար / Կազմեցին Լ. Թ. Ասատրյանը և ուրիշներ, Եր., 2017:
3. Ղույումյան Գ., Մանկավարժություն: Դասագիրք բուհերի համար: Երկու գրքով: Գիրք I, II , 2-րդ հրատ., Եր., 2017:
4. Ամիրջանյան Յու., Սահակյան Ա., Մանկավարժություն, ուսումնական ձեռնարկ մանկավարժական բուհերի ուսանողների համար, Եր., 2004:
5. Педагогика начального образования / Под ред. С. А. Котовой. Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2017.- 336с.: ил.- (Серия «учебник для вузов»).
6. Максакова, В. И., Теория и методика воспитания младших школьников: учебник и практикум для вузов / В.И.Максакова. – 2-е изд., испр. И доп.- М. : Издательство Юрайт , 2019.

1. 0302/B18	2. Մայրենի լեզու-3	2. 6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5. 30/ 30/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի շարահյուսական համակարգը՝ իր տարբեր հատկանիշներով, ուսուցանել բառերի կապակցման միջոցներն ու եղանակները, պարզ նախադասության առանձնահատկությունները և համադրելով ստացած գիտելիքները՝ մշակել գործնականում այն կիրառելու կարողություն, կենդանի խոսքը՝ գրավոր և բանավոր, ճիշտ կառուցելու հմտություն: Դասընթացի խնդիրները.   1. խոսք կառուցելու ժամանակ անսխալ կիրառել շարահյուսության քերականական կատեգորիաներ՝ նախադասության անդամների շարադասությունը,   2. ճիշտ օգտագործել կապակցման միջոցներն ու եղանակները՝ համաձայնությունն ու խնդրառությունը,   3. ճիշտ ներկայացնել նախադասության կառուցվածքային տեսակները և այլն
9. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն   1. վերարտադրելու շարահյուսության քերականական կարգերն ու նրանց առանձնահատկությունները: 2. զանազանելու բառի, բառակապակցության ու նախադասության տարբերությունները՝ իրենց հատկանիշներով: 3. ըմբռնելու պարզ նախադասության կառուցվածքային տեսակները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ   1. անթերի կատարելու նախադասության շարահյուսական վերլուծություն: 2. հստակորեն տարբերակելու հոլովների շարահյուսական կիրառությունները: 3. գրավոր և բանավոր խոսքում գործածելու գրական հայերենի լեզվական նորմերով կառուցված նախադասություններ: գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ   1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 2. արդյունավետորեն շփվելու և համագործակցելու ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում:
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝   Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,   Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,   Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,   Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությամբ: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. դասախոսություն   2. համագործակցային աշխատանք   3. ինքնուրույն առաջադրանքներ /ռեֆերատ, աշխատանք գալական երկերի վրա, էսսե, շարադրություն և այլն/   4. տեսասահիկների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում   5. մտազրոհ և այլն:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:

2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 4 միավոր: Եզրափակիչ քննություն. առավելագույնը 8 միավոր:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Շարահյուսության ուսումնասիրության առարկան. կապակցության միջոցներն ու եղանակները: Թեմա 2. Բառակապակցություն. դասակարգումը: Թեմա 3. Նախադասություն. հատկանիշները, տեսակները: Թեմա 4. Պարզ նախադասություն. կառուցվածքային տեսակները:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու /շարահյուսություն/, Եր., 1987: 2. Աբեղյան Մ., Հայոց լեզվի տեսություն, Եր., 1965: 3. Պապոյան Ա., Բաղիկյան Խ., Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն, Եր., 2002: 4. Գարեգինյան Գ., Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր., 1991: 5. Աբրահամյան Ս., Պառնասյան Ն., Օհանյան Հ., Բաղիկյան Խ, Ժամանակակից հայոց լեզու, հ.3, Շարահյուսություն, Եր., 1976: 6. Սևակ Գ., Ժամանակակից հայոց լեզվի դասընթաց, Եր., 2009:

1.0303/B42	2. Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա -2*	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.15/45/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել բացատրական ընթերցանության մեթոդով իրականացվող մայրենիի դասի կազմակերպման մեթոդիկան 2-4-րդ դասարաններում, ձևավորել մայրենիի ինքնուրույն դասընթացներ մշակելու ուսանողների կարողությունները: Դասընթացի խնդիրները. 1. քննարկել ԽԻԿ համակարգով իրականացվող մայրենիի դասի բաղադրիչները, 2. դիտարկել կարդալու կարողության ձևավորման գիտամեթոդական հիմքերը, 3. ուսումնասիրել կարդալու որակական հատկանիշները և դրանց ձևավորմանը միտված կարդալու տեսակների իրականացման մեթոդիկան: 4. մշակել, փորձարկել և ներկայացնել կարդալու կարողության ձևավորմանը նպաստող փոխներգործուն մեթոդներ:		
9. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ <i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i> 1. ներկայացնելու մայրենիի դասերի բաղադրիչներից յուրաքանչյուրի նպատակը, խնդիրներն ու մեթոդական քայլաշարը: 2. բացահայտելու լավ կարդալու կարողության ձևավորման հնարները տարրական կրթության պրակտիկայում, դիտարկելու առկա դժվարությունները, մշակելու անհրաժեշտ ցուցումներ: 3. ներկայացնելու մայրենիի դասերի պլանները՝ ընթացքը համապատասխանեցնելով ուսումնասիրվող ստեղծագործությունների ժանրային առանձնահատկություններին: 4. ներկայացնելու և քննարկելու ներառական կրթության պայմաններում մայրենիի դասերի իրականացման մեթոդական առանձնահատկությունները՝ տարանջատելով դրանք ըստ խնդիրների: <i>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</i> 1. մշակելու և իրականացնելու կարդալու տարբեր տեսակներով բնագրի շուրջ աշխատանքի տեխնոլոգիաներ, բացահայտելու և հիմնավորելու դրանց արդյունավետությունը: 2. կիրառելու բնագրի գաղափարի և ենթատեքստի բացահայտման փոխգործուն մեթոդներ՝ գնահատելով դրանց արդյունավետությունը: 3. իրականացնելու բառային աշխատանքի և բառապաշարի հարստացման մեթոդական համակարգ, մշակելու և դասակարգելու իր ստեղծած համակարգը: <i>գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ</i> 1. կատարելու սովորողների ուսումնասիրողական գործունեությանը մոդոլ աշխատանք, մշակելու և փորձարկելու խթանող միջոցներ , համակարգելու արդյունքները: 2. ուսումնասիրելու առարկայական զուգադրումներով և եռադրումներով մայրենիի դասեր, կատարել արդյունքների վերլուծություն, կանխատեսելու արդյունքները ու գնահատելու ձեռքբերումները 3. մշակելու ստեղծագործական-հետազոտական աշխատանքի իրականացման քայլաշար, ամփոփելու փորձարարական աշխատանքների արդյունքները, ներկայացնելու առաջարկություններ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		

Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,
Ա2. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,
Ա5. ներկայացնելու հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,
Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,
Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,
Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:
Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:
Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

- 11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.**
1. ակտիվ դասախոսություն
  2. խոսքային կամ բանավոր մեթոդներ
  3. Էմպիրիկ մեթոդ
  4. խմբային աշխատանք
  5. տեսասահիկների պատրաստում և նրանց միջոցով դասերի վարում
  6. հիմնախնդիրների ինքնուրույն վերլուծություն
  7. հետազոտական աշխատանք /մասնագիտական գրականության վերաբերյալ:

- 12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.**
- 1-ին ընթացիկ քննություն.** բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր
2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր
Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր
Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր

13. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը
Թեմա 1. Ընթերցանության խնդիրներն ու նպատակները տարրական դասարաններում: **Թեմա 2.** Բացատրական ընթերցանության մեթոդի հիմնական բաղադրամասերը: **Թեմա 3.** Գեղարվեստական ստեղծագործությունների ուսումնասիրման առանձնահատկությունները: **Թեմա 4.** Ժողովրդական մանրապատում ստեղծագործությունների ուսումնասիրման առանձնահատկությունները:

- 14. Հիմնական գրականության ցանկ.**
1. Գյուլամիրյան Ջ., Մայրենիի ուսուցման մեթոդիկա, Եր., 2018:
  2. Գյուրջինյան Դ., Հեքեքյան Ն., Մայրենի- 2» դասագրքի մեթոդական ուղեցույց, Եր., 2007:
  3. Քյուրքչյան Ա., Տեր-Գրիգորյան Լ., Մայրենի 2, Եր., 2018:
  4. Քյուրքչյան Ա., Տեր-Գրիգորյան Լ., Ուսուցչի ձեռնարկ, Եր., 2020:

1.0303/B43	2. “ՀԲ” Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-2	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.15/45/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող թվաբանական գործողությունների իմաստի մեկնաբանումը տեսաբանական և արքիմետիկ տեսության տեսանկյուններից, դրանց հատկությունների և հաշվման հնարների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին, անվանական թվերով թվաբանական գործողությունների կատարման մեթոդիկային, հետազոտել թվաբանական գործողությունների ներմուծման տրամաբանական հաջորդականությունը, ինչպես նաև		

հաշվողական հնարների ձևավորման ժամանակ աշակերտների կողմից թույլ տրվող սխալները:

Դասընթացի խնդիրները.

1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն,
2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում,
3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն,
4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում,
5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում:
6. դասակարգել բազմանիշ թվերի սահմանում թվաբանական գործողությունների կատարման ժամանակ կրտսեր դպրոցականների թույլ տրված սխալներն ըստ գիտելիքների սկզբնաղբյուրների
7. մշակել թվաբանական գործողությունների կատարման ժամանակ սխալների կանխման ուղիներ,
8. կազմել դիագրամներ՝ սխալների կանխարգելման միջոցներ ձեռնարկելուց հետո ստացված արդյունքներն ախտորոշելու համար:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. մեկնաբանելու թվաբանական գործողությունների ուսուցման հաջողականության տրամաբանությունը, գործողությունների կատարման ալգորիթմները (բանավոր և գրավոր), ներկայացնելու հիմնական հատկությունների և օրենքների կիրառման առանձնահատկությունները մաթեմատիկայի տարրական դասընթացում:
2. բացահայտելու թվաբանական գործողությունների իմաստը տեսաբանական տեսանկյունից:
3. հիմնավորելու թվաբանական գործողությունների հիմքում ընկած տեսական գիտելիքները:
4. պարզաբանելու յուրաքանչյուր թվաբանական գործողության իմաստը առարկայական իրավիճակում:
5. հիմնավորելու տարրական դասարաններում ուսուցվող մեծությունների և դրանց միավորների գիտական մեկնաբանությունները և ուսուցման մեթոդիկայի առանձնահատկությունները տարրական դպրոցում:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. գիտամեթոդական բարձր մակարդակով մեկնաբանելու թվաբանական գործողությունների կատարման ալգորիթմները, ներկայացնելու այդ գործողությունների ուսուցման մեթոդիկայի հարցերը, տարանջատելու երկրաչափական և ոչ երկրաչափական մեծությունների ուսուցման մեթոդիկայի առանձնահատկությունները տարրական դպրոցում:
2. տեսականորեն մեկնաբանելու թվաբանական գործողությունների կատարման ժամանակ յուրաքանչյուր թույլ տված սխալի հիմքը և առաջարկելու դրանց կանխման ուղիներ:
3. առաջարկելու ռացիոնալ հաշվման հնարներ աղյուսակային և արտաաղուսակային դեպքերի յուրացման համար:
4. գործնական եղանակով մոդելավորել թվաբանական գործողությունների ուսումնասիրումն ըստ համակենտրոնների:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. կիրառելու հաշվողական տարբեր մեթոդական հնարները տեքստային խնդիրներում, երկրաչափական նյութի և մեթոդիկայի այլ նյութի ուսուցման ժամանակ:
2. կիրառելու հաշվման տասնորդական համակարգում թվաբանական գործողությունների կատարման ալգորիթմը հաշվման այլ համակարգերում:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,

Ա2. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,

Ա5. ներկայացնելու հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,

Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորելու և իրականացնելու հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,

Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրայթում:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և

համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառնություններ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դիտում, 2. զրույց, 3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն, 4. մանկավարժամեթոդական գիտափորձ 5. հետազոտական աշխատանք /մասնագիտական գրականության վերաբերյալ/:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր		
13. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը. Թեմա 1. Թվաբանական գործողությունների ուսումնասիրության և ուսուցման մեթոդիկայի ընդհանուր հարցեր: Թեմա 2. «Տասնյակ» համակենտրոնում հաշվողական հնարների ձևավորման մեթոդիկան: Թեմա 3. «Հարյուրյակ» համակենտրոնում «Գումարում» և «Հանում» գործողությունների ուսումնասիրության և հաշվողական հնարների ձևավորման մեթոդիկան: Թեմա 4. «Հարյուրյակ» համակենտրոնում «Բազմապատկում» և «Բաժանում» գործողությունների ուսումնասիրության և հաշվողական հնարների ձևավորման մեթոդիկան: Թեմա 5. «Հազարյակ» համակենտրոնում թվաբանական գործողությունների ուսումնասիրության և հաշվողական հնարների ձևավորման մեթոդիկան: Թեմա 6. «Բազմանիշ թվերի» համակենտրոնում թվաբանական գործողությունների ուսումնասիրության և հաշվողական հնարների ձևավորման մեթոդիկան: Թեմա 7. Տարրական դպրոցում երկրաչափական մեծությունների ուսումնասիրության և ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 8. Տարրական դպրոցում ոչ երկրաչափական մեծությունների ուսումնասիրության և ուսուցման մեթոդիկան:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Իսկանդարյան Ս.Ս., Իսկանդարյան Ս.Ս., «Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան»: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Եր., 2014: 2. Իսկանդարյան Ս.Ս., Իսկանդարյան Ս.Ս., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան»: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Եր., 2014: 3. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ: 4. Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը, Եր., 2010. 5. Истомина Н., Методика обучения математике в начальных классах, М., 1997. 6. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ): 7. Тихоненко А. и др., Теоретические и методические основы изучения математики в начальной школе.- Ростов н/Д: Феникс, 2008.		

1. 0302/B18	2. Մայրենի լեզու-4	2. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 30/ 30/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի շարահյուսական համակարգը՝ իր տարբեր հատկանիշներով, ուսուցանել բարդ նախադասության բաղադրիչների կապակցության միջոցներն ու եղանակները, բարդ համադասական և բարդ ստորադասական նախադասությունների առանձնահատկությունները: Դասընթացի խնդիրները Խոսք կառուցելու ժամանակ անսխալ կիրառել շարահյուսության քերականական կատեգորիաներ՝ նախադասության անդամների շարահյուսությունը, կապակցման միջոցներն ու եղանակները՝ համաձայնությունն ու խնդրառությունը, նախադասության կառուցվածքային տեսակները, հոլովների		

շարահյուսական կիրառությունները: 9. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. տարբերակելու նախադասության կառուցվածքային տեսակները: 2. տարբերակելու բարդ նախադասության տեսակներն ու առանձնահատկությունները: 3. ներկայացնելու բարդ համադասական և բարդ ստորադասական նախադասությունների դասակարգման հիմունքները: 4. բնութագրելու բազմաբաղադրիչ բարդ նախադասությունները և թվարկելու նրանց տեսակները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. կատարելու ցանկացած տեսակի պարզ և բարդ նախադասության շարահյուսական վերլուծություն: 2. կազմելու առաջադրված նախադասությունների գծապատկերը: 3. փոխակերպելու ԴԴ-ով պարզ և բարդ ստորադասական նախադասությունները: 4. փոխակերպելու մեջբերվող խոսքը և նրա կետադրությունը անուղղակի խոսքի: գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ 1. կատարելու լեզվաբանական հետազոտություններ և վերլուծություններ: 2. հաստատելու միջառարկայական կապեր: 3. մշակելու, ընդհանրացնելու և մեկնաբանելու լեզվաբանական տարբեր աղբյուրներից հայթայթած տեղեկատվություն: 4. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 5. արդյունավետորեն շփվելու և համագործակցելու ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում:	
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները Մ1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն, Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:	Դասընթացի
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դասախոսություն 2. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 3. բացատրական մեթոդ 4. համագործակցային աշխատանք 5. տեսասահիկների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում 6. մտազրոհ 7. ռեֆերատներ:	
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 4 միավոր: Եզրափակիչ քննություն. առավելագույնը 8 միավոր:	

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.   Թեմա 1. Բարդ նախադասություն. հատկանիշները: Բաղադրիչների կապակցության միջոցներն ու եղանակները: Թեմա 2. Բարդ համադասական նախադասություն. առանձնահատկությունները: Թեմա 3. Բարդ ստորադասական նախադասություն. առանձնահատկությունները, դասակարգումը՝ ըստ ստորադաս բաղադրիչի գործառության: Թեմա 4. Բազմաբարդ նախադասություն. տեսակները: Թեմա 5. Փոխակերպում: Թեմա 6. Կետադրություն:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու /շարահյուսություն/, Եր., 1987:   2. Աբեղյան Մ., Հայոց լեզվի տեսություն, Եր., 1965:   3. Պապոյան Ա., Բաղիկյան Խ., Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն, Եր., 2002:   4. Գարեգինյան Գ., Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր., 1991:   5. Աբրահամյան Ս., Պառնասյան Ն., Օհանյան Հ., Բաղիկյան Խ., Ժամանակակից հայոց լեզու, հ.3, Շարահյուսություն, Եր., 1976:   6. Սևակ Գ., Ժամանակակից հայոց լեզվի դասընթաց, Եր., 2009:

1.0303/B49	2. Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա -3*	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.15/45/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել տարրական դպրոցում լեզվական նախագիտելիքների և տարրական գիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկան և իրականացման քայլաշարը, ձևավորել ոչ ստանդարտ մեթոդներով լեզվական տարրական գիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդական շղթա: Դասընթացի խնդիրները. 1. քննարկել մայրենի լեզվական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդներն ու եղանակները: 2. յուրացնել հայոց լեզվի բառակազմության, ձևաբանության և շարահյուսության ուսումնասիրության գործընթացների մեթոդական քայլաշարը 1-4-րդ դասարաններում: 3. մշակել համակցված դասի մեթոդական քայլաշարով մայրենի լեզվական գիտելիքների յուրացման գործընթացը արդյունավետ կազմակերպելու մեթոդական հնարներ և փորձարարությամբ հիմնավորել դրանց արդյունավետությունը:		
9.Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. տարբերակելու լեզվական նախագիտելիքների և տարրական գիտելիքների սահմանները և նրանց յուրացման փուլերի խնդիրները, մշակելու, փորձարկելու աշակերտակենտրոն մեթոդները: 2. մեկնաբանելու լեզվական նախագիտելիքների ձեռքբերման գործընթացի էությունը, նրա իրականացման գործնականության ապահովման մեթոդաբանությունը, հիմնավորելու և քննարկելու առկա խնդիրները: 3. հիմնավորելու լեզվական նախագիտելիքների և տարրական գիտելիքների ուսումնասիրման հաջորդականությունը, մոդելավորելու համագործակցային գործունեության ձևերը: 4. բացահայտելու ներառական կրթության պայմաններում լեզվական տարրական գիտելիքները բնագրի շուրջ աշխատանքի գործընթացում ուսումնասիրելու հնարավորությունները, բացահայտելու և հիմնավորելու առկա խնդիրները բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. մշակելու և իրականացնելու կարողալու տարբեր տեսակներով բնագրի շուրջ աշխատանքի տեխնոլոգիաներ, ընդարձակելու դրանց ցանկը, հիմնավորելու ընտրված սկզբունքները: 2. կիրառելու բնագրի գաղափարի և ենթատեքստի բացահայտմանը նպաստող փոխգործուն մեթոդներ, մշակելու, փորձարկելու և ամփոփելու մեթոդների արդյունավետությունը: 3. իրականացնելու բառային աշխատանքի և բառապաշարի հարստացման մեթոդական համակարգ, ձևավորելու փաթեթային խմբեր: գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ 1. կատարելու սովորողների ուսումնառոնողական գործունեությունը մշակող աշխատանք, ամփոփելու արդյունքները: 2. ուսումնասիրելու առարկայական զուգադրումներով և եռադրումներով մայրենի դասեր, կատարելու արդյունքների վիճակագրական վերլուծություն և դիտարկումներ: 3. մշակելու ստեղծագործական-հետազոտական աշխատանքի իրականացման քայլաշար, ամփոփելու		

փորձարարական աշխատանքների արդյունքները, ձևավորելու երաշխավորություններ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն, Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. ակտիվ դասախոսություն 2. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 3. փոխգործուն մեթոդներ 4. խմբային աշխատանք 5. վարժություններ սահիկաշարով 6. թեմատիկ ներկայացումներ 7. հետազոտական աշխատանք /մասնագիտական գրականության վերաբերյալ/:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:		
13.Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Քերականական գիտելիքների ուսումնասիրման սկզբունքները, առանձնահատկությունները: Ծրագիր, դասագիրք: Թեմա 2. Լեզվական վարժությունների համակարգը, տեսակները: Թեմա 3. Լեզվական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկան: Թեմա 4. Շարահյուսական տարրական գիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկան: Թեմա 5. Խոսքի մասերի ուսումնասիրման մեթոդիկան:		
14.Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Գյուլամիրյան Ջ., Մայրենիի ուսուցման մեթոդիկա, Եր., 2018: 2. Գյուլամիրյան Ջ., Խոսքի զարգացում, Եր., 2014: 3. Գյուրջինյան Դ., Հեքեքյան Ն., «Մայրենի 3» դասագրքի մեթոդական ուղեցույց, Եր., 2020: 4. Գյուրջինյան Դ., Հեքեքյան Ն., «Մայրենի 4» դասագրքի մեթոդական ուղեցույց, Եր., 2020: 5. Քյուրքչյան Ա., Տեր-Գրիգորյան Լ., Մայրենի 3, Եր., 2020: 6. Քյուրքչյան Ա., Տեր-Գրիգորյան Լ., Ուսուցչի ձեռնարկ, Եր., 2020: 7. Խաչատրյան Լ. Միրումյան Մ. Հայերանագիտական տերմինների ուսումնական բառարան: 8. Ստեփանյան Ռ. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կրթական գործիքներ, Եր., 2019:		

1.0303/B50	2. Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-3*	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.15/45/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել տարրական դասարաններում ուսումնասիրվող տեքստային խնդիրների ուսումնասիրման մեթոդիկային, ուսուցանվող տեքստային խնդիրների տեսակներին և դրանց մեթոդական առանձնահատկություններին, դասակարգել պարզ խնդիրներն ըստ տարրական		

դասարանների մաթեմատիկայի դասընթացում ուսումնասիրվող մաթեմատիկական հասկացությունների, ինչպես նաև հետագոտել կրտսեր դպրոցականների խնդիրների լուծման հոգեբանամանկավարժական դժվարությունները:

Դասընթացի խնդիրները.

1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն,
2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում,
3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն,
4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում,
5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում:
6. պարզաբանել պարզ խնդիրների դերը կրտսեր դպրոցականին մաթեմատիկա ուսուցանելու համակարգում:
7. դիտարկել կրտսեր դպրոցականների գործունեության կազմակերպումը՝ համեմատական մեծությունների վերաբերյալ խնդիրները որպես ֆինանսական գործառնության վերհանման միջոց,
8. մեկնաբանել մտավոր գործունեության հնարների դերը տեքստային խնդիրների շուրջ մեթոդական աշխատանքը կազմակերպելիս:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու տեքստային խնդիրների լուծման փուլերը:
2. բնութագրելու տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացում ուսուցանվող խնդիրների հիմնական տեսակները:
3. նկարագրելու և մեկնաբանելու տարբեր տեսակի տեքստային խնդիրների մոդելավորման և լուծման մեթոդական հնարները:
4. բացատրելու և հիմնավորելու տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի խնդիրների հիմնական տեսակների ուսուցման հաջորդականության տրամաբանությունը:
5. ներկայացնելու և բացատրելու համեմատական մեծություններին վերաբերող տեքստային խնդիրների լուծման մեթոդական հնարները:
6. ներկայացնելու և բացատրելու շարժվող օբյեկտներին վերաբերող խնդիրները լուծելու ուսուցողական մեթոդները:
7. ներկայացնելու և մեկնաբանելու հակադարձ և անուղղակի ձևով ձևակերպված խնդիրների ուսուցման առանձնահատկությունները:
8. ննութագրելու կրտսեր դպրոցականի մտավոր զարգացման տարիքային առանձնահատկությունները և ներկայացնելու նախատեսված նյութի ուսուցման արդյունավետ մեթոդներն ու հնարները:
9. ներկայացնելու և հիմնավորելու համապատասխան դիդակտիկ և գննական պարագաների արդյունավետ կիրառման պահանջները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. տարբեր եղանակներով վերլուծելու պարզ և բաղադրյալ խնդիրները, նրանց համապատասխան կառուցելու տարբեր տեսակի մոդելներ:
2. կազմակերպելու աշակերտների ուսումնական գործունեությունը:
3. գիտամեթոդական բարձր մակարդակով մեկնաբանելու յուրաքանչյուր տեսակի տեքստային խնդրի լուծման այգորիթմները:
4. ընտրելու ուսուցվող նյութին համապատասխան ուսուցման կազմակերպման ձևը (արտադասարանական աշխատանքներ), դիդակտիկ խաղերը և կիրառելու դրանք:
5. գործնականում մոդելավորելու տարրական դպրոցում ուսուցանվող տեքստային խնդիրները և կիրառելու դրանց վերլուծության եղանակները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. կիրառելու միջառարկայական կապերը դասավանդման ժամանակ:
2. տալու ինքնուրույն աշխատանքին վերաբերող հատուկ ցուցումներ:
3. մասնագիտական միջավայրում ներկայացնելու և կիրառելու տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացում ուսուցանվող հասկացություններին վերաբերող և դրանց իմաստը բացահայտող խնդիրների և վարժությունների լուծման ձևերը և մեթոդները:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,

Ա2. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,

Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,

Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դիտում,
2. գրույց,
3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն,
4. մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:
5. հետազոտական աշխատանք /մասնագիտական գրականության վերաբերյալ/:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:

2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:

Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր:

Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Տեքստային խնդիրների ուսումնասիրության և լուծել ուսուցանելու մեթոդիկայի ընդհանուր հարցեր: **Թեմա 2.** Բաղադրյալ խնդիրների ուսումնասիրության և լուծել ուսուցանելու մեթոդիկան: **Թեմա 3.** Շարժմանը վերաբերող խնդիրների ուսումնասիրության և լուծել ուսուցանելու մեթոդիկան: **Թեմա 4.** Տեքստային խնդիրների ուսումնասիրության և լուծել ուսուցանելու մեթոդիկայի գործնական իրագործումներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Իսկանդարյան Ս.Ա., Իսկանդարյան Ս.Ա., Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան, Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Եր., 2014:
2. Իսկանդարյան Ս.Ա., Իսկանդարյան Ս.Ա., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Եր., 2014:
3. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ:
4. Իսկանդարյան Ս.Ա., Իսկանդարյան Ս.Ա., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը, Եր., 2010.
5. Истомина Н.Б., «Методика обучения математике в начальных классах». -М., LINKA-PRESS, 1997.
6. Тихоненко А.В. и др., Теоретические и методические основы изучения математики в начальной школе.-Ростов н/Д: Феникс, 2008.
7. Белошистая А. В., Методика обучения математике в начальной школе. Курс лекций. -М.: 2007.
8. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):

1. 0202/B17	2. «Ես և շրջակա աշխարհը»	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 5 ժամ/շաբ.	5.30/0/45	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ձևավորել տարրական դպրոցի ապագա ուսուցչի մեթոդական առանցքային հմտություններ, առարկայական կոմպետենցիաներ և ամբողջացնել նրա մասնագիտական մանկավարժական նկարագիրը		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ <i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i> ✓ թվարկելու ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաները «Ես և շրջակա		

աշխարհը» առարկայի դասավանդման մեթոդիկայում

- ✓ թվարկելու «Ես և շրջակա աշխարհը» ինտեգրված առարկայի ուսուցման կազմակերպման ձևերը
- ✓ բացատրելու մասնագիտությանն առնչվող կարևոր հասկացությունները,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- ✓ կիրառելու ստացած գիտելիքները բնական տարբեր երևույթների միջև եղած կապերը հասկանալու, բնապահպանական բազմաթիվ խնդիրները լուծելու համար,
- ✓ կիրառելու ստացած գիտելիքները նպատակային «Ես և շրջակա աշխարհը» ինտեգրված դասընթացի շրջանակներում ուսուցման միջոցները և մեթոդները
- ✓ նախագծելու առարկայի շրջանակներում ինտերգրված դասի նմուշօրինակներ, ձևակերպելու նպատակը և խնդիրները, իրականացնելու դասի մեթոդական վերլուծություն
- ✓ իրականացնելու շրջակա աշխարհի վերաբերյալ փորձեր, գործնական աշխատանքներ, էկոլոգիական բովանդակությամբ առաջադրանքներ, միջոցառումներ

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- ✓ կատարելու փաստերի վերլուծության հիման վրա եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ
- ✓ իրականացնելու մանկավարժական, մեթոդական մասնագիտական գրականության վերլուծություններ, համադրել և համեմատել տեսակետները, քննարկման, մեկնաբանման միջոցով մտահանգումներ անելու

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Ա3. Սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը:

Ա7. Մատնանշելու քաղաքացիական պաշտպանության և բնապահպանական հիմնախնդիրները:

Բ2. Լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ:

կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,

Բ5. Մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորելու կայուն հետաքրքրություն:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Գիտակցելու անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանել ազգային և համամարդկային արժեքները:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերիայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն (ավանդական և ինտերակտիվ, հարց ու պատասխաններ, մտազրոհներ),
2. խմբային աշխատանքներ,
3. ներկայացումներ,

4. քննարկումներ,
5. հետազոտական աշխատանքներ,
6. նախադեպերի վերլուծություն,
7. գործնական առաջադրանքների կատարում
8. սեմինար պարապմունք,
9. ռեֆերատ

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

1. **1-ին ընթացիկ.** Գրավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:
2. **2-րդ ընթացիկ.** Գրավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:
3. **Եզրափակիչ քննություն**՝ քանավոր հարցում՝ առավելագույնը՝ 9 միավոր:
4. **Մասնակցություն**՝ առավելագույնը՝ 3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի դասավանդման մեթոդիկայի ուսումնասիրման առարկան, նպատակը, խնդիրները: **Թեմա 2.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի դասավանդման մեթոդիկան որպես մանկավարժական գիտություն, կապը մյուս գիտությունների հետ: **Թեմա 3.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի դասավանդման մեթոդիկայի գիտահետազոտական մեթոդները: **Թեմա 4.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի պետական կրթական չափորոշիչները: Դասընթացի տեղն ուսումնական պլանում: **Թեմա 5.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի ծրագիրը, բովանդակությունը: **Թեմա 6.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի ուսուցման մեթոդներն ու միջոցները, ժամանակակից տեխնոլոգիաները: **Թեմա 7.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի ուսուցման ձևերը: **Թեմա 8.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի դաստիարակչական հնարավորությունները: **Թեմա 9.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի ուսուցման կազմակերպման ձևերը: **Թեմա 10.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի չափորոշչահեն թեմատիկ պլանավորումը: **Թեմա 11.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի չափորոշչահեն դասի պլանավորումը: **Թեմա 12.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի ուսուցման արդյունքների վերահսկողության տեսակները, մեթոդներն ու ձևերը:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Ասատրյան Լ.Թ., Կարապետյան Ն.Ջ. «Ես և շրջակա աշխարհը» ինտեգրված դասընթացի դասավանդման մեթոդիկա, Երևան, 2016
2. «Ես և շրջակա աշխարհը» առարկայի չափորոշիչ և ծրագիր (2-4-րդ դասարաններ), Երևան, 2020
3. Տոդանյան Ն., Մարտիրոսյան Լ., Հովհաննիսյան Գ. Ես և շրջակա աշխարհը 2-4, ուսուցչի ձեռնարկ, Երևան, 2007
4. Հովհաննիսյան Գ. և ուրիշն. Ես և շրջակա աշխարհը: Հանրակրթական դպրոցի 2-րդ դասարանի դասագիրք, Երևան, 2023
5. Հովհաննիսյան Գ. և ուրիշն. Ես և շրջակա աշխարհը: Հանրակրթական դպրոցի 2-րդ դասարանի ուսուցչի ձեռնարկ, Երևան, 2023
6. Հովհաննիսյան Գ. Ես և շրջակա աշխարհը: Հանրակրթական դպրոցի 2-րդ դասարանի աշխատանքային տետրեր, 1-ին և 2-րդ մասեր, Երևան, 2023
7. Ես և շրջակա աշխարհը: Հանրակրթական դպրոցի 2-րդ դասարանի թեմատիկ տետրեր, Ա և Բ տարբերակներ, Երևան, 2023
8. Հովսեփյան Ա., Կարապետյան Ա., Հովհաննիսյան Գ. և ուրիշն. Ես և շրջակա աշխարհը: Հանրակրթական դպրոցի 2-րդ դասարանի դասագիրք, Երևան 2022
9. Հովսեփյան Ա., Կարապետյան Ա., Հովհաննիսյան Գ. և ուրիշն. Ես և շրջակա աշխարհը: Հանրակրթական դպրոցի 3-րդ դասարանի դասագիրք, Երևան 2022
10. Հովսեփյան Ա., Կարապետյան Ա., Հովհաննիսյան Գ. և ուրիշն. Ես և շրջակա աշխարհը: Հանրակրթական դպրոցի 4-րդ դասարանի դասագիրք, Երևան 2022
11. Ալեքսանյան Լ. «Ես և շրջակա աշխարհը» առարկայի գնահատումը, թեմատիկ և կիսամյակային ամփոփիչ հարցաշարերի շտեմարան: 2-4 դասարանների համար: /Ձեռնարկ ուսուցիչների համար/, Երևան, 2010

12. Комарова В.И. Методика преподавания предмета Окружающий мир в начальной школе. М. 2020
13. Алексеева О. В. ОКРУЖАЮЩИЙ МИР, особенности изучения предмета в начальной школе, М., 2017
14. Новолодская Е.Г. Методика преподавания предмета «Окружающий мир» в начальной школе, Бийск, 2016
15. Методика преподавания естествознания («Окружающий мир») в начальной школе: учебное пособие / С.А. Осяк, О.Б. Лобанова, Л.Н. Храмова, Г.Г. Майорова. - Красноярск, 2015.

1.0104/ B26	2.Տեղեկատվական համակարգերի և տեխնոլոգիաների կիրառումը ուսումնական գործընթացում	3. 3 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.15/15/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ գիտելիքներ SՀS մասին, զարգացնել SՀS-ից օգտվելու հմտությունները մասնագիտական ոլորտում, ձևաորել անհրաժեշտ հիմքեր ժամանակակից SՀS-ը կիրառելու ուսումնական գործընթացում, առկատ տեղեկատվական համակարգերի և տեխնոլոգիաների օգնությամբ ստեղծել նոր տեղեկատվական ռեսուրսներ մասնագիտական ոլորտում: Դասընթացի խնդիրները. 1. Ուսանողներին ծանոթացնել ժամանակակից SՀS հնարավորությունների հետ: 2. Բացահայտել SՀS-ի կիրառման կարևորությունը ուսումնական գործընթացում: 3. Ծանոթացնել ուսուցման գործընթացում կիրառվող ՀՀ և միջազգային SՀS-ին : 4. Զարգացնել հմտություններ SՀS-ը ուսումնական գործընթացում կիրառելու համար:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ <i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i> 1. թվարկելու ուսումնական գործընթացում ՀՀ-ում հասանելի և կիրառվող SՀS-ները: 2. բացատրելու կիրառվող հիմնական SՀS-ների ֆունկցիոնալ հնարավորությունները: 3. ուսանողը ունակ կլինի ընտրել անհրաժեշտ ռեսուրսը և ստեղծելու ու հրապարակելու նոր տեղեկատվական նյութեր: <i>բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ</i> 1. օգտագործելու ՀՀ-ում հասանելի և ուսումնական գործընթացում կիրառվող SՀS հնարավորությունները: 2. կատարելու ուսումնական գործընթացում իր առջև դրված խնդիրները առցանց և անցանց SՀS-ների միջոցով: 3. էլեկտրոնային աղյուսակով կատարելու հաշվարկային աշխատանքներ՝ կիրառելով ստանդարտ ֆունկցիաներ և տրամաբանական գործողություններ: 4. կիրառելու ՀՀ և միջազգային SՀS գործիքները զեկուցումների, ռեֆերատների, ավարտական աշխատանքների և այլ նյութերի ստեղծման և ներկայացման համար: <i>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</i> 1. պահպանելու մասնագիտական գործունեության էթիկայի նորմերը առցանց և անցանց ռեժիմներում:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառնություններ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության		

ուղիները որոշելու համար: Գ8. կիրառելու SՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. Դասախոսություններ,   2. Գործնական աշխատանքներ,   3. Տնային, ինքնուրույն և ստուգողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր.
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.   Թեմա 1. Ներածություն: Ժամանակակից SՀS: SՀS կիրառման կարևորությունը և վտանգները, կիրառությունը, հեռանկարները: Գլոբալիզացիան և SՀS: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները և դրանց հիմնադրույթները: SՀS-ի բնութագրումը: SՀS կազմակերպումը տարբեր ռեժիմներում: Ինֆորմացիոն անվտանգություն և ինֆորմացիայի պահպանում: Ուսումնական գործընթացում կիրառվող SՀS: Թեմա 2. Առցանց SՀS: Արձուողական համակարգերի աշխատանքի սկզբունքը Google-ի օրինակով: Google-ի հավելվածներ, ուսումնական գործընթացում հիրառվող միջազգային SՀS և հայկական SՀS : Մասնագիտական ոլորտում պահանջարկի ուսումնասիրումը SՀS-ի միջոցով: Անհրաժեշտ ինֆորմացիայի փնտրումը համացանցում: Ինֆորմացիայի հավաքագրումը առցանց տեխնոլոգիաների միջոցով: Կրթական ոլորտում կիրառվող սոցիալական ցանցեր, կարևորությունը՝ առանձնահատկությունները, հնարավորությունները, վտանգները: Թեմա 3. Ուսումնական գործընթացում կիրառվող մոբայլ տեխնոլոգիաներ՝ հնարավորությունները, կիրառությունները, վտանգները: Թեմա 4. Անցանց SՀS: Համակարգիչներում և այլ խելացի սարքավորումներում ուսման գործընթացում կիրառվող ծրագրերը և դրանց նշանակությունը:
Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Հովակիմյան Ա., Սարգսյան Ս., Խաչոյան Լ., Իսպիրյան Ն., Մանուկյան Ա., Մկրտչյան Ն., Համակարգչային գրագիտություն, Մեթոդական ձեռնարկ, Երևան, 2012:   2. Բ. Ջանփոլադյան, Քոմփյուտերային կիրառական տեխնոլոգիաների հիմունքները, ՀՊՃՀ, Երևան, 2000:   3. Ս. Գյուլումյան, Ա. Գալանտերյան, Ս. Պողոսյան, Տեղեկատվական համակարգեր և տեխնոլոգիաներ: Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան 2016:   4. Ս. Բ. Կոստեմյան, Ms Excel աղյուսակային խմբագիր (գործնական ձեռնարկ): Ուսումնական ձեռնարկ: Երևան ՀԱԱՀ 2017:   5. Ս. Բ. Կոստեմյան, Ա. Ժ. Սմբատյան, Ինֆորմատիկա և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հիմունքներ (Ուսումնական ձեռնարկ), Երևան ՀԱԱՀ 2013:   6. В. Ф. Иконников, М. Н. Садовская, Информационные технологии в индустрии туризма : учеб.-метод. пособие /, Минск : РИПО, 2014.   7. Божко В.П., Власов Д.В., Гаспариан М.С. ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ЭКОНОМИКЕ И УПРАВЛЕНИИ: Учебно-методический комплекс. – М.: Изд. центр ЕАОИ. 2008.   8. Составители: Пегов А.А., Пьяных Е.Г. Использование современных информационных и коммуникационных технологий в учебном процессе (Краткий курс лекций) 2010.   9. А.Т. Хроленко, А.В. Денисов, Современные информационные технологии для гуманитария   а. [Электронный ресурс] : практическое руководство. 4-е изд., стер. — М. : ФЛИНТА, 2012.   10. https://www.weptrainer.com/   11. https://excelist.am/   12. http://www.asu.am/images/stories2/2020/pdf/TT%20-Krtakan%20Cragir%202019-2023-17.05.2021.pdf

1.0303/ B 01	2.Գործնական հոգեբանություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին զինել գիտելիքներով անձի զարգացման մեջ տեղ գտած		

շեղումների մեխանիզմների և օրինաչափությունների, դինամիկայի, հոգեբանական առանձնահատկությունների մասին:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. նկարագրելու անձի հոգեբանական զարգացման խանգարումների ախտորոշման տեսական և կիրառական մոտեցումները:
2. մեկնաբանելու անձի հոգեբանական զարգացման խանգարումների դասակարգումները:
3. նկարագրելու անձի հոգեբանական զարգացման առանձնահատուկ դիզոնտոգենեզով երեխաների հոգեբանական բնութագիրը:
5. մեկնաբանելու հաշմանդամություն ունեցող անձանց հոգեբանական ռեաբիլիտացիայի առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կիրառելու տեսական մասնագիտական գիտելիքները զարգացման խնդիրներով անձանց հետ աշխատանքի ընթացքում:
2. որոշելու զարգացման խանգարումների հոգեբանական կառուցվածքը՝ կիրառելով հատուկ հոգեբանական ախտորոշման մեթոդներ:
3. իրականացնելու հոգեբանական հետազոտություններ՝ խախտված հոգեֆիզիկական զարգացման բնութագրման նպատակով:
4. որոշելու հոգեֆիզիկական զարգացման առանձնահատկություններով երեխաների սոցիալիզացիայի պայմաններն ու չափանիշները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. վերլուծելու անձի ախտորոշման արդյունքները:
2. կազմակերպելու հոգեֆիզիկական զարգացման խնդիրներով անձանց հետազոտում՝ կիրառելով համապատասխան տեխնոլոգիաները, մեթոդներն ու միջոցները:
3. գնահատելու անձի հոգեֆիզիկական վիճակը՝ կիրառելով հոգեշտկողական ներգործության մեթոդները և միջոցները:
4. կազմակերպելու հոգեֆիզիկական զարգացման շեղումներով երեխաների բազմակողմանի ֆիզիկական և հոգեկան զարգացումը և գնահատելու այդ աշխատանքների արդյունքները:Ո

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները:

Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ:

Բ3. կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառնություններ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

Գ8. կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. ինտերակտիվ քննարկում
3. ստեղծագործական գործունեության արդյունքների վերլուծություն և մեկնաբանություն

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր առաջադրանք, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով:
- 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով:
- Ինքնուրույն աշխատանք. (2 առաջադրանք՝ առավելագույնը 4 միավոր արժեքով)

Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 8 միավոր արժեքով)	
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.	
Թեմա 1. Գործնական հոգեբանության առարկան, խնդիրները: Թեմա 2. Գործնական հոգեբանության մեթոդներն ու տեխնոլոգիաները: Թեմա 3. Հոգեախտորոշիչ աշխատանքը կրթության բնագավառում: Թեմա 4. Հոգեբանական պրակտիկ աշխատանքը դպրոցում: Թեմա 5. Հոգեշտկողական և թերապևտիկ աշխատանքը կրթության ոլորտում: Թեմա 6. Հոգեբանական աշխատանքը կրթության ոլորտի մասնագետների հետ:	
14.Հիմնական գրականության ցանկ.	
1. Сорокин В. М.Специальная психология: Учеб. пособие / Под научн. ред. Л. М. Шипицыной. — СПб.: «Речь». 2003.	
2. Специальная психология: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. И. Лубовский, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева и др.; Под ред. В. И. Лубовского. – 2-е изд., испр. – М.: Изд. центр «Академия», 2005.	
3. Шаповал И.А. Специальная психология: Учебное пособие. — М.: ТЦ Сфера, 2005.	
4. Трофимова Н. М., Дуванова С. П., Трофимова Н. Б., Пушкина Т. Ф. Основы специальной педагогики и психологии. — СПб.: Питер, 2005.	
5. Основы специальной психологии: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений/ Л.В.Кузнецова, Л.И.Переслени, Л.И.Соднцева и др.; под ред. Л.В.Кузнецовой. - 2-ое изд. стер.-М.: Изд.центр «Академия», 2005.	

1.0303/B01	2.Գործնական մանկավարժություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ընդլայնել ուսանողների մասնագիտական առարկայական գիտելիքները, մանկավարժական պրակտիկ կարողությունների և հմտությունների շրջանակը, նպաստել ուսանողների մասնագիտական կոմպետենտության ձևավորմանը: Դասընթացի խնդիրները. 1. ճանաչել ներառական դպրոցներում դասավանդվող առարկայի ծրագիրը, ուսումնասիրվող նյութի բովանդակությունը, դրա դասավանդման մեթոդները, 2. բացատրել առարկայի դասավանդման շտկողական-դաստիարակչական և մեթոդական առանձնահատկությունները հանրակրթական / ներառական / դպրոցում:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. նկարագրելու գործնական մանկավարժություն առարկան, ներկայացնելու նրա նպատակը, խնդիրները և առարկայի տեղն ու դերը մանկավարժական գիտությունների համակարգում, կապը այլ գիտությունների հետ: 2. թվարկելու գործնական մանկավարժության հետազոտման մեթոդները և բացատրելու նրանց առանձնահատկությունները: 3. ներկայացնելու և մեկնաբանելու ուսուցչի գործունեության ոլորտները, թվարկելու դասղեկի պարտականությունները: 4. բացատրել հաղորդակցման առանձնահատկություններն ու արդյունավետության պայմանները: 5. ներկայացնելու ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաները, մանկավարժական դեկլարման ոճերը, առանձնացնելու և բնութագրելու մանկավարժի կողմից ուսումնառողներին ճանաչելու միջոցներն ու մեթոդները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. պլանավորելու և իրականացնելու մանկավարժական գործունեություն, կատարելու մանկավարժական ախտորոշում և կանխատեսում: 2. գործնականում ապահովելու տեսության և պրակտիկայի կապը, կատարելու մանկավարժական գործունեության նախագծում և մոդելավորում: 3. կազմելու թեմատիկ, օրվա դասի, ուսումնադաստիարակչական, աշխատանքային և այլ պլաններ: 4. կրթական գործընթացում կիրառելու ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաներ: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. խնդրահարույց իրավիճակներում լուծելու առաջացած մանկավարժական խնդիրները: 2. մասնագիտորեն ճիշտ հաղորդակցվելու մանկավարժական միջավայրում, համագործակցելու ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում: 3. դրսևորելու և զարգացնելու անձնային համապատասխան մասնագիտական որակներ և		

գործիմացություն: 4. պահպանել մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա3. սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը, Բ1. պլանավորելու, կազմակերպելու, իրականացնելու, ղեկավարելու, վերահսկելու, գնահատելու կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը, Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, Բ3. կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա, Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:		
Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դիտում 2. զրույց 3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն 4. մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր առաջադրանք, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով: 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանք. (2 առաջադրանք՝ առավելագույնը 4 միավոր արժեքով): Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 8 միավոր արժեքով):		
Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Գործնական մանկավարժության առարկան, նպատակը, խնդիրները: Թեմա 2. Մանկավարժական վարպետություն: Թեմա 3. Կրթական հաստատությունների կառավարում: Թեմա 4. Դպրոցի կառավարման հիմունքներ:		
Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Մանուկյան Ս., Մանկավարժական և աշակերտական դասանպատակներ: Եր., «Լուսաբաց», 2003, 188 էջ: 2. Մանուկյան Ս., Մտավոր գործունեության ձևերը կրթության բովանդակության կազմում: Եր., «Զանգակ-97», 2000, 80 էջ: 3. Մանուկյան Ս., Մանկավարժագիտություն: Եր., «Զանգակ-97», 2002, 512 էջ: 4. А.Кузнецов, Принципы активной педагогики. -М.; Академия, 2001, 120 с.		

1.0303/B47	2.Հատուկ հոգեբանություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ընդլայնել ուսանողների մասնագիտական առարկայական գիտելիքները, մանկավարժական պրակտիկ կարողությունների և հմտությունների շրջանակը, նպաստել ուսանողների մասնագիտական կոմպետենտության ձևավորմանը: Դասընթացի խնդիրները. 1. Ճանաչել ներառական դպրոցներում դասավանդվող առարկայի ծրագիրը, ուսումնասիրվող նյութի բովանդակությունը, դրա դասավանդման մեթոդները,		

2. բացատրել առարկայի դասավանդման շտկողական-դաստիարակչական և մեթոդական առանձնահատկությունները հանրակրթական / ներառական / դպրոցում:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. նկարագրելու անձի հոգեբանական զարգացման խանգարումների ախտորոշման տեսական և կիրառական մոտեցումները:
2. մեկնաբանելու անձի հոգեբանական զարգացման խանգարումների դասակարգումները:
3. նկարագրելու անձի հոգեբանական զարգացման առանձնահատուկ դիագնոստիկական երեխաների հոգեբանական բնութագիրը:
4. մեկնաբանելու հաշմանդամություն ունեցող անձանց հոգեբանական ռեաբիլիտացիայի առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կիրառելու տեսական մասնագիտական գիտելիքները զարգացման խնդիրներով անձանց հետ աշխատանքի ընթացքում:
2. որոշելու զարգացման խանգարումների հոգեբանական կառուցվածքը՝ կիրառելով հատուկ հոգեբանական ախտորոշման մեթոդներ:
3. իրականացնելու հոգեբանական հետազոտություններ՝ խախտված հոգեֆիզիկական զարգացման բնութագրման նպատակով:
4. որոշելու հոգեֆիզիկական զարգացման առանձնահատկություններով երեխաների սոցիալիզացիայի պայմաններն ու չափանիշները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. վերլուծելու անձի ախտորոշման արդյունքները:
2. կազմակերպելու հոգեֆիզիկական զարգացման խնդիրներով անձանց հետազոտում՝ կիրառելով համապատասխան տեխնոլոգիաները, մեթոդներն ու միջոցները:
3. գնահատելու անձի հոգեֆիզիկական վիճակը՝ կիրառելով հոգեշտկողական ներգործության մեթոդները և միջոցները:
4. կազմակերպելու հոգեֆիզիկական զարգացման շեղումներով երեխաների բազմակողմանի ֆիզիկական և հոգեկան զարգացումը և գնահատելու այդ աշխատանքների արդյունքները:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2.բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները:

Բ2.լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ:

Բ3.կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա:

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5.կառավարելու մասնագիտական գործառնություններ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ6.տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. ինտերակտիվ քննարկում
3. ստեղծագործական գործունեության արդյունքների վերլուծություն և մեկնաբանություն

Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դիտում
2. զրույց
3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն
4. մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր առաջադրանք, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով: 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանք. (2 առաջադրանք՝ առավելագույնը 4 միավոր արժեքով) Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 8 միավոր արժեքով)
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Հատուկ հոգեբանության առարկան, խնդիրները, մեթոդները, միջառարկայական կապերը: Թեմա 2. Հոգեկան զարգացման հապաղումների դասակարգումը: Թեմա 3. Փոխհատուցումը, աղապտացիան, շտկումը և ռեաբիլիտացիան՝ որպես ժամանակակից հատուկ հոգեբանության ֆունդամենտալ կատեգորիաներ: Թեմա 4. Մտավոր հետամնացություն: Թեմա 5. Լսողության խանգարումներով երեխաների հոգեկան զարգացում: Թեմա 6. Տեսողության խանգարումներով երեխաների հոգեկան զարգացում: Թեմա 7. Հոգեկան զարգացման հապաղումով երեխաների հոգեկան զարգացում: Թեմա 8. Խոսքի խանգարումներով երեխաների հոգեբանական առանձնահատկությունները: Թեմա 9. Հուզականային ոլորտի և վարքի խանգարումներով երեխաների հոգեկան զարգացում: Թեմա 10. Հոգեբանական շտկման բովանդակությունն ու ուղղությունները հատուկ կրթության համատեքստում:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Сорокин В. М. Специальная психология: Учеб. пособие / Под научн. ред. Л. М. Шипицыной. — СПб.: «Речь». 2003. 2. Специальная психология: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. И. Лубовский, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева и др.; Под ред. В. И. Лубовского. – 2-е изд., испр. – М.: Изд. центр «Академия», 2005. 3. Шаповал И.А. Специальная психология: Учебное пособие. — М.: ТЦ Сфера, 2005. 4. Трофимова Н. М., Дуванова С. П., Трофимова Н. Б., Пушкина Т. Ф. Основы специальной педагогики и психологии. — СПб.: Питер, 2005. 5. Основы специальной психологии: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений/ Л.В.Кузнецова, Л.И.Переслени, Л.И.Соднцева и др.; под ред. Л.В.Кузнецовой.- 2-ое изд. стер.-М.: Изд.центр «Академия», 2005.

1.0303/B43	2. Հատուկ մանկավարժություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ընդլայնել ուսանողների մասնագիտական առարկայական գիտելիքները, մանկավարժական պրակտիկ կարողությունների և հմտությունների շրջանակը, նպաստել ուսանողների մասնագիտական կոմպետենտության ձևավորմանը: Դասընթացի խնդիրները. - Ճանաչել ներառական դպրոցներում դասավանդվող առարկայի ծրագիրը, ուսումնասիրվող նյութի բովանդակությունը, դրա դասավանդման մեթոդները, - բացատրել առարկայի դասավանդման շտկողական-դաստիարակչական և մեթոդական առանձնահատկությունները հանրակրթական / ներառական / դպրոցում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն - նկարագրելու անձի մանկավարժական զարգացման խանգարումների ախտորոշման տեսական և կիրառական մոտեցումները: - մեկնաբանելու անձի մանկավարժական զարգացման խանգարումների դասակարգումները: - նկարագրելու անձի մանկավարժական զարգացման առանձնահատուկ դիզոնտոգենեզով երեխաների հոգեբանական բնութագիրը: - մեկնաբանելու հաշմանդամություն ունեցող անձանց հոգեբանական ռեաբիլիտացիայի առանձնահատկությունները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ - կիրառելու տեսական մասնագիտական գիտելիքները զարգացման խնդիրներով անձանց հետ աշխատանքի ընթացքում: - որոշելու զարգացման խանգարումների հոգեբանական կառուցվածքը՝ կիրառելով հատուկ հոգեբանական ախտորոշման մեթոդները - իրականացնելու հոգեբանական հետազոտություններ՝ խախտված հոգեֆիզիկական զարգացման բնութագրման նպատակով		

4. որոշելու հոգեֆիզիկական զարգացման առանձնահատկություններով երեխաների սոցիալիզացիայի պայմաններն ու չափանիշները: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   1. վերլուծելու անձի ախտորոշման արդյունքները: 2. կազմակերպելու հոգեֆիզիկական զարգացման խնդիրներով անձանց հետազոտում՝ կիրառելով համապատասխան տեխնոլոգիաները, մեթոդներն ու միջոցները: 3. գնահատելու անձի հոգեֆիզիկական վիճակը՝ կիրառելով հոգեշտկողական ներգործության մեթոդները և միջոցները: 4. կազմակերպելու հոգեֆիզիկական զարգացման շեղումներով երեխաների բազմակողմանի ֆիզիկական և հոգեկան զարգացումը և գնահատելու այդ աշխատանքների արդյունքները:
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.   Ա2. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները: Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ: Բ3. կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. դիտում   2. զրույց   3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն   4. մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր առաջադրանք, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով: 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանք. (2 առաջադրանք՝ առավելագույնը 4 միավոր արժեքով)   Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 8 միավոր արժեքով)
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.   Թեմա 1. Հատուկ մանկավարժության առարկան և խնդիրները: Թեմա 2. Հատուկ կրթության հիմնախնդիրները, տեխնոլոգիաներն ու մեթոդները: Թեմա 3. Հատուկ կարիքով երեխաների սոցիալ մանկավարժական օգնությունը: Թեմա 4. Հատուկ մանկավարժության խնդիրները մտավոր հետամնացության դեպքում: Թեմա 5. Խոսքի խանգարումներ: Աշխատանքը խոսքի խանգարումների դեպքում: Թեմա 6. Տեսողության խանգարումներ: Աշխատանքը տեսողության խանգարումների դեպքում: Թեմա 7. Լսողության խանգարումներ: Աշխատանքը լսողության խանգարումների դեպքում: Թեմա 8. Մանկական աուտիզմ Թեմա 9. Հենաշարժողական համակարգի խանգարումներ: Հատուկ մանկավարժական աշխատանքի առանձնահատկությունները: Թեմա 10. Մանկական ուղեղային կաթված:□
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Сорокин В. М. Специальная психология: Учеб. пособие / Под научн. ред. Л. М. Шипицыной. — СПб.: «Речь». 2003.   2. Специальная психология: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. И. Лубовский, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева и др.; Под ред. В. И. Лубовского. – 2-е изд., испр. – М.: Изд. центр «Академия», 2005.   3. Шаповал И.А. Специальная психология: Учебное пособие. — М.: ТЦ Сфера, 2005.

4. Трофимова Н. М., Дуванова С. П., Трофимова Н. Б., Пушкина Т. Ф. Основы специальной педагогики и психологии. — СПб.: Питер, 2005.

5. Основы специальной психологии: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений/ Л.В.Кузнецова, Л.И.Переслени, Л.И.Соднцева и др.; под ред. Л.В.Кузнецовой.- 2-ое изд. стер.-М.: Изд.центр «Академия», 2005.

1.0302/B55	2. Գրականագիտության հիմունքներ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին գիտելիքներ հաղորդել գրականագիտական հիմնական հասկացությունների, գրական ուղղությունների, մեթոդների, սեռերի ու ժանրերի, արձակի և չափածոյի առանձնահատկությունների վերաբերյալ: Ներկայացնել բանահյուսությունը, հայ նոր և նորագույն շրջանի գրականությունը, պարբերականները, արկածային, գիտահանրամատչելի, ֆանտաստիկ գրական ժանրերը, ռուս և համաշխարհային թարգմանական գրականությունը: Դասընթացի խնդիրները. 1. ներկայացնել գրականագիտական հիմնական հասկացությունները, ըմբռնումները, տերմինները, տարբերակել գրական սեռերը, ժանրերը, ուղղությունները, 2. ուսումնասիրել հայ նոր և նորագույն շրջանի մանկական գրականությունը, 3. լուսաբանել ռուս և համաշխարհային թարգմանական մանկական գրականությունը:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. Տարբերակելու գրական ժանրերի երկերը: 2. Արժևորելու նշանավոր ստեղծագործությունները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. Գնահատելու ստեղծագործությունների գեղարվեստական նշանակությունը, գաղափարական առանձնահատկությունները, ուսուցողական-դաստիարակիչ դերը: 2. Վերլուծելու և գնահատելու գրականությունը, կարևորելու գրականության դերը մանուկ սերնդի գաղափարական դաստիարակության գործում: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 2. Արդյունավետորեն շփվելու և համագործակցելու ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա2.բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները, Բ2.լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, Բ5.մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն, Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5.կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6.տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:		
11.Գիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. գործնական աշխատանք 2. խմբային աշխատանք 3. շրջագայություն պատկերասրահում		

4. հնգյակ 5. ակրոստիքոս 6. խմբավորում 7. քարտեզագրում:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Ներածություն, գրականությունը որպես արվեստի տեսակ: Գրականության առանձնահատկությունները: Թեմա 2. Գրական սեռեր և ժանրեր: Հեքիաթի և առակի ժանրերը: Գիտահանրամատչելի, արկածային և ֆանտաստիկ ժանրի մանկական ստեղծագործությունները: Թեմա 3. Հայ հասարակական-քաղաքական կյանքը 20-րդ դարի սկզբին, գրական ուղղություններ, հոսանքներ: Իսահակյանի, Դեմիրճյանի, Ջորյանի, Հայրապետյանի մանկական ստեղծագործությունները: Թեմա 4. Նորագույն շրջանի մանկական արձակը. Խանգաղյան, Անանյան, Գյուլնազարյան, Գալշոյան, Մաթևոսյան: Թեմա 5. Արտասահմանյան մանկական գրականություն. Դեֆո, Անդերսեն, Շյուլ Կեռն, Գրիմմ եղբայրներ, Մարկ Տվեն, Պերրո:
14.Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Գասպարյան Մ., Գրականության տեսության ուսուցումը հանրակրթական դպրոցի միջին և ավագ դասարաններում, Ե., 2003: 2. Գասպարյան Մ., Քալանթարյան Ժ., Հայ գրականություն 11, հումանիտար հոսք, Ե., 2010: 3. Գասպարյան Մ., Քալանթարյան Ժ., Հայ գրականություն 12, հումանիտար հոսք, Ե., 2011: 4. Դոլուխանյան Ա., Հայ գրականության դասավանդման մեթոդիկա, Ե., 2006: 5. Դոլուխանյան Ա., Պատմավեպի ուսուցումը ավագ դպրոցում, Ե., 2004: 6. Կիրակոսյան Վ., Ավետիսյան Զ., Գրականություն 11, Ե., 11, 2010:

1.0303/B56	2.Կայուն զարգացման հիմնախնդիրներ	3.6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել և ուսանողներին բացատրել բնության ու հասարակության ազդեցությունը անձի կենսագործունեության վրա: Դասընթացի խնդիրները. 1. բացատրել կայուն զարգացման բնորոշումը, 2. ունենալ հանգամանակից տեղեկություններ «բնություն» և «Հասարակություն» գեոհամակարգերի փոխներգործության վերաբերյալ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. ներկայացնելու կայուն զարգացման գլոբալ հիմնախնդիրները: 2. բացատրելու կայուն զարգացման ռազմավարության հիմնական սկզբունքները: 3. նկարագրելու կայուն զարգացմանն առնչվող միջազգային կոնվենցիաները և բնութագրելու նրանց դերը շրջակա միջավայրի զարգացման գործում: 4. ընկալելու շրջակա միջավայրը որպես կայունության հիմք: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 2. արդյունավետորեն շփվելու և համագործակցելու ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Մ4.մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը, Բ2.լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, Բ4.վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		

- գործնական աշխատանք   - խմբային աշխատանք   - շրջագայություն պատկերասրահում   - հնգյակ   - ակրոստիքոս   - խմբավորում   - քարտեզագրում:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.   Թեմա 1. «Կայուն զարգացում» հասկացության բնորոշումը: Թեմա 2. «Բնություն» և «Հասարակություն» գեոհամակարգերի փոխներգործությունը: Թեմա 3. Գլոբալ հիմնախնդիրների տեսակները: Թեմա 4. Կայուն զարգացման ռազմավարության հիմնական սկզբունքները: Թեմա 5. Կայուն զարգացման հիմնական նախադրյալները: Թեմա 6. Շրջակա միջավայրը որպես կայունության հիմք: Կայուն զարգացմանն առնչվող միջազգային կոնվենցիաները:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   - Бобылев С.Н., Гирусов Э.В., Перелет Р.А., Экономика устойчивого развития. Учебное пособие. Изд-во Ступени, Москва, 2004, 303 сс., ISBN 5-94713-046-7   - Гвишиани Д.М., Мосты в будущее. Институт системного анализа, УРСС, Москва, 2004   - Р.Перелет, Экологическая дипломатия. Международная жизнь, 10, 1988 http://www.xserver.ru/user/ekobp/   - Устойчивое экологобезопасное развитие: Курс лекций/ Под ред. А. Д. Урсула. - М.: Издательство РАГС, 2001   «Наше общее будущее»: Доклад Международной комиссии по окружающей среде и развитию (МКОСР): Пер. с англ./Под ред. и с послесл. С. А. Евтева и Р. А. Перелета/—М.:Прогресс, 1989.

1.0303/B53	2.Ներառական կրթություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.3 Ժամ/շաբ	5.30/30/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողների մոտ դաստիարակել կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների կրթության, դաստիարակության ռազմավարական ուղղությունների գիտակցում, աջակցել ներառման սկզբունքների և քաղաքականության մասին գիտելիքների յուրացմանը: Դասընթացի խնդիրները. - Ծանոթացնել կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների հավասար իրավունքներին, - Ծանոթացնել կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների հատուկ մանկավարժական, առողջապահական, հոգեբանական, սոցիալական և այլ ծառայություններից օգտվելու հիմնախնդիրներին՝ անկախ նրանց ընտրած ուսումնական հաստատության տիպից, - Ծանոթացնել երեխայի համակողմանի բնականոն զարգացմանը, նրա կրթության կազմակերպմանը առանց ընտանիքից և հասարակությունից նրա առանձնացմանը:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն - ներկայացնելու ներառական կրթության կազմակերպման սկզբունքները, քաղաքականության հիմնական ուղղությունները: - բացատրելու դպրոցի առաքելությունը և բոլոր երեխաներին կրթության մեջ ներառելու քաղաքականության իրագործման հոգեբանամանկավարժական սկզբունքները, մեկնաբանելու դրա իրավական և բարոյաէթիկական հիմնավորումը: - ներկայացնելու առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների դաստիարակության և նրանց ուսուցման մեթոդները, տեխնոլոգիաները, հնարները և միջոցները: - բացատրելու և հիմնավորելու առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների դաստիարակության և նրանց ուսուցման գործում դպրոցի և ընտանիքի համատեղ գործունեության		

կարևորությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ուսումնասիրելու և վեր հանելու կրթական հաստատություններում կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների ուսուցման և դաստիարակության գործընթացում առկա խնդիրները, դժվարությունները և շեղումները, իրականացնելու նրանց ուսուցման և դաստիարակության գործընթացները:
2. կոնկրետ իրավիճակներում առանձնացնելու երեխաների բարոյական, գեղագիտական և գաղափարական դաստիարակության խնդիրները և առաջարկելու դրանց լուծման ճանապարհներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
2. արդյունավետորեն շփվելու և համագործակցելու ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2.բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,

Ա3.սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,

Ա4.մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը.

Բ1.պլանավորելու, կազմակերպել, իրականացնել, ղեկավարել, վերահսկել, գնահատել կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,

Բ4.վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով,

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրայինում:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5.կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ6.տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. գործնական աշխատանքներ
3. քարտեզագրում
4. քառաբաժան
5. մտազրոհ
6. պրիզմա
7. խորանարդում
8. շրջագայություն պատկերասրահում
9. հնգյակ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:

2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր:

Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր:

Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներառման քաղաքականությունը և սկզբունքները: **Թեմա 2.** Երեխաների ներառումը կրթության մեջ: **Թեմա 3.** ՀՀ օրենսդրությունը ներառման քաղաքականության մասին: **Թեմա 4.** Ներառման քաղաքականության իրագործումը Հայաստանում: **Թեմա 5.** Ներառման քաղաքականության շարունակականության ապահովումը ՀՀ կրթական համակարգում: **Թեմա 6.** Ներառական կրթության

ազգային ռազմավարական ծրագրի մշակումը որպես հատուկ և հանրակրթական համակարգի միասնական գործառնության ապահովման իրավական հիմք: **Թեմա 7.** Ներառման քաղաքականության իրականացման մշտադիտարկումը: **Թեմա 8.** Ներառական կրթության կազմակերպումը: **Թեմա 9.** Ներառական կրթությունը որպես մանկավարժական հիմնախնդիր: **Թեմա 10.** Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների ուսուցման սկզբունքները: **Թեմա 11.** Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների ուսուցման մեթոդներն ու կազմակերպման ձևերը: **Թեմա 12.** Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների արդյունավետ ուսուցման տեխնոլոգիաները: **Թեմա 13.** Դաստիարակության գործընթացի կազմակերպումը ներառական կրթության պայմաններում: **Թեմա 14.** Դպրոցի և ընտանիքի համագործակցությունը կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքներ ունեցող երեխաների դաստիարակության գործում: **Թեմա 15.** Ուսուցչի շարունակական մանկավարժական կատարելագործումը որպես ներառական կրթության արդյունավետ կազմակերպման միջոց, ներառական կրթության որակի կառավարումը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Հաշմանդամություն ունեցող անձանց զբաղվածության և մասնագիտական կրթությանը վերաբերող ՀՀ օրենսդրության վերլուծություն, Հաշմանդամություն ունեցող անձանց կենսամակարդակի բարելավում զբաղվածության խթանման միջոցով (LIFE) ծրագիր, 2012 թ.
2. Հանրային կարծիքի հետազոտության վերլուծություն հաշմանդամություն ունեցող անձանց զբաղվածության վերաբերյալ: Հաշմանդամություն ունեցող անձանց կենսամակարդակի բարելավում զբաղվածության խթանման միջոցով (LIFE) ծրագիր, Երևան, 2012թ.
3. Հաշմանդամություն ունեցող անձանց զբաղվածությունը Հայաստանում. Կարիքներ և խոչընդոտներ. Ձեկույց որակական հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ: «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց կենսամակարդակի բարելավում զբաղվածության խթանման միջոցով (LIFE)» ծրագիր և «Հարավային Կովկասում ականներից տուժածների սոցիալ-տնտեսական վերաինտեգրման ծրագիր», Երևան, 2013թ.
4. «ՀՀ-ում ներառական կրթության իրականացման գնահատումը հետազոտությունը: Կրթական հետազոտությունների և խորհրդատվությունների կենտրոն, 2013թ.
5. Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հետ աշխատելու ձեռնարկ: Նախնական/արհեստագործական և միջին մասնագիտական հաստատությունների դասավանդողների համար: «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց կենսամակարդակի բարելավում զբաղվածության խթանման միջոցով (LIFE)» ծրագիր, Երևան, 2013թ.

1.0302/B52	2.Մանկական գրականություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին գիտելիքներ հաղորդել գրականագիտական հիմնական հասկացությունների, գրական ուղղությունների, մեթոդների, սեռերի ու ժանրերի, արձակի և չափածոյի առանձնահատկությունների վերաբերյալ: Ներկայացվում են մանկական բանահյուսությունը, հայ նոր և նորագույն շրջանի մանկական գրականությունը, մանկական պարբերականները, արկածային, գիտահանրամատչելի, ֆանտաստիկ գրական ժանրերը, ռուս և համաշխարհային թարգմանական մանկական գրականությունը: Դասընթացի խնդիրները. 1. ուսումնասիրել մանկագրության հետ առնչվող բանահյուսական ժանրերը, 2. ուսումնասիրել մանկական գրականությունը, 3. ծանոթանալ ճանաչված մանկագիրների գործերին,		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. Մատնանշելու հայ մանկագրության առանձնահատկություններն ու տարբերակելու զարգացման փուլերը: 2. Թվարկելու և արժևորելու նշանավոր մանկագիրներին և նրանց ստեղծագործությունները: 3. Տարբերակելու գրական ժանրերի մանկական երկերը, ներկայացնելու հայ մանկագրության գեղարվեստական արժեքները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. Կատարելու ցանկացած մանկական ստեղծագործության գրականագիտական վերլուծություն: 2. Մեկնաբանելու մանկական գրականության ժանրային առանձնահատկությունները: 3. Կարևորելու մանկական գրականության դերը մանուկ սերնդի գաղափարական		

դաստիարակության գործում: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. Հաղորդակցվելու մասնագիտական հանրության հետ: 2. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա3.սահմանել երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը, Բ3.կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա, Բ6.տարբերակել դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությունում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ5.կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6.տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. գործնական աշխատանք 2. խմբային աշխատանք 3. շրջագայություն պատկերասրահում 4. ակրոստիքոս 5. խմբավորում 6. քարտեզագրում:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. 19-րդ դարի հայ մանկագրությունը: Աբովյանի, Թումանյանի, Աղայանի, Խնկոյանի մանկական ստեղծագործությունները: Թեմա 2. Նորագույն շրջանի հայ մանկական գրականության առանձնահատկություններն ու զարգացման միտումները: Հայ մանկագրությունը Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներին: Թեմա 3. Նորագույն շրջանի մանկական պոեզիան. Սևակ, Կապուտիկյան, Մահյան, Դավթյան, Էմին: Թեմա 4. Ժամանակակից մանկական գրականությունը. Ս.Սուրադյան, Պ.Խաչատրյան, Է.Միլիտոնյան, Լ.Սարգսյան, Ե.Պետրոյան, Յու.Սահակյան: Թեմա 5. Թարգմանական մանկական գրականության առանձնահատկությունները: Ռուս մանկագրությունը. Պուշկին, Կոլիլով, Լերմոնտով, Մարշակ:		
14.Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Բախչինյան Հ., Մարինյան Ս., Հայ գրականություն 10, Եր., 2009: 2. Դոլոխանյան Ա., Հայ գրականության դասավանդման մեթոդիկա, Եր., 2006: 3. Կիրակոսյան Վ., Ավետիսյան Զ., Գրականություն 11, Եր., 2010:		

1.0303/B45	2.Առաջին բուժօգնություն և երեխայի առողջության պահպանման հիմունքներ	3.6 ECTS կրեդիտ
8 ժամ/շաբ.	30/30/0	
6-րդ կիսամյակ	Առանց եզրափակիչ գնահատում	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին տալ գիտելիքներ հիվանդներին և տուժվածներին գրագետ և ճիշտ օգնություն կազմակերպելու, ինչպես նաև զարգացնել անհրաժեշտ հմտություններ և		

կարողություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին օգնություն ցույց տալու, վիճակը վերահսկելու համար և տեղափոխելու համար, ուսանողների մոտ զարգացնել բժշկա-հիգիենիկ դաստիարակություն, պատրաստել նրանց պրակտիկ աշխատանքի արտակարգ իրավիճակների պայմաններում, ճիշտ կազմակերպել խնամք և տեղափոխում հիվանդների և վիրավորների նկատմամբ:

Դասընթացի խնդիրները.

1. Զարգացնել անհրաժեշտ հմտություններ և կարողություններն աղետների տուժածներին առաջին օգնություն ցույց տալու, վիճակը վերահսկելու համար և տեղափոխելու համար:
2. Պատրաստել նրանց պրակտիկ աշխատանքի արտակարգ իրավիճակներին պայմաններում, ճիշտ
3. Կազմակերպել խնամք և տեղափոխում հիվանդների և վիրավորների նկատմամբ:Ո

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու բժշկա-հիգիենիկ դաստիարակության կանոնները:
2. թվարկելու երեխայի առողջության պահպանման մեխանիզմները, բնութագրելու դրանց առանձնահատկությունները:
3. թվարկելու տարբեր վտանգավոր իրավիճակներում տուժածի քննության և առաջին բուժօգնության ձևերը:
4. թվարկելու երեխաների տարբեր տարիքային խմբերի համար ռիսակյի հանդիսացող վարակիչ և ոչ վարակիչ հիվանդությունները և ներկայացնելու դրանց դեմ պայքարելու ձևերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ցուցադրելու և կիրառելու հիգիենայի պահպանման կանոնները պրակտիկ աշխատանքում:
2. ցուցադրել առաջին բուժօգնության հնարները (վիրակապում, բեկակալի տեղադրում, ջերմաչափում, պուլսի որոշում) գործնական ստեղծած իրավիճակներում:
3. համապատասխան վայրերում իրականացնելու տուժածների առաջին բուժօգնություն (ստամոքսի լվացում, հոգնա, այրվածքի մակերեսի և խորության որոշում և այլն)Ո
4. կազմակերպելու և ցուցաբերելու առաջին օգնություն ցրտահարված տուժածներինՈ

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. անհրաժեշտության դեպքում կիրառելու առաջին բուժօգնության հնարները հասարակական վայրերում:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Ա2.բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները:

Բ1.պլանավորելու, կազմակերպելու, իրականացնելու, ղեկավարելու, վերահսկելու, գնահատելու կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը:

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5.կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ6.տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

Գ7.կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. քննարկում
3. բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր առաջադրանք, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք. (2 առաջադրանք՝ առավելագույնը 8 միավոր արժեքով)

Ընթացիկ ստուգումներ (2 առաջադրանք՝ առավելագույնը 4 միավոր)Ո

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Հասկացություն հիվանդության մասին: Տուժաժի քննության մեթոդները: Թեմա 2. Վերակենդանացման միջոցառումներ: Թեմա 3. Թունավորումներ: Թեմա 4. Վնասվածքներ: Թեմա 5. Ջերմային խանգարումներ: Թեմա 6. Արյունահոսություններ: Թեմա 7. Վիրակապություններ: Վիրակապություններ: Թեմա 8. Առողջ ապրելակերպի կանոնները: Թեմա 9. Ինֆեկցիոն հիվանդություններ: Թեմա 10. Սեռավարակներ: Անվտանգ սեռական կապեր: Պրոֆեսիոնալ հիվանդություններ:
14.Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Բոյինսկիյ Մ. Մ, Կատովսկիյ Գ. Բ. Оказание доврачебной помощи, Медицина, М., 1981.

1.0303/B45	2.Երեխայի իրավունքները և երեխայի իրավունքների պաշտպանության սոցիալական ինստիտուտներ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.8 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ՀՀ-ում անչափահաս երեխայի իրավունքների պաշտպանությունը ՀՀ-ում գործող օրենսդրության համաձայն, նրանց պաշտպանությունը հասարակությունում և պետության մեջ, անչափահասի դերը հասարակությունում և նրա իրավունքներն ու պարտականությունները: Դասընթացի խնդիրները. 1. բնորոշել ՀՀ երեխաների իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ գործող օրենսդրական հիմնական նորմատիվ իրավական ակտերը:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. դասակարգելու Մարդու և քաղաքացու իրավունքներն ու պարտականությունները՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության: 2. բացատրելու երեխաների իրավունքների պաշտպանությունն առարկայի կապը իրավունքի այլ ճյուղերի հետ: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. համադրելու իրավունքի տարբեր ճյուղերի փոխհամագործակցությունը երեխաների իրավունքների պաշտպանության հարցում: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. աշխատել թիմում: 2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Մ3.սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը, Մ4.մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը. Բ3.կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա, Գ5.կառավարելու մասնագիտական գործառույթներն ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6.տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դասախոսություն 2. համագործակցային աշխատանք 3. ինքնուրույն առաջադրանքներ/ ռեֆերատ, աշխատանք գական երկերի վրա, էսսե, շարադրություն և այլն/ 4. սլայդների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		

1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր առաջադրանք, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով: 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանք. (2 առաջադրանք՝ առավելագույնը 8 միավոր արժեքով)   Ընթացիկ ստուգումներ (2 առաջադրանք՝ առավելագույնը 4 միավորով)
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.   Թեմա 1. Երեխաների իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ ՀՀ գործող օրենսդրական ակտերը: «Երեխայի իրավունքների մասին» ՀՀ օրենքը: Թեմա 2. Երեխայի իրավունքները, դրանց պաշտպանությունը ընտանիքում, հասարակության և պետության կողմից: Թեմա 3. Ընտանիք հասկացությունը, կազմը: Ծնողների իրավունքները և պարտականությունները երեխաների նկատմամբ: Թեմա 4. Ընտանիքի մյուս անդամների իրավունքները և պարտականությունները երեխաների նկատմամբ: Թեմա 5. Անչափահասը քաղաքացիական իրավունքնում, նրա իրավասուբյեկտությունը: Գործունակություն, անգործունակություն, էմանսիպացիա: Թեմա 6. Երեխայի իրավունքների պաշտպանությունը խնամակալության, հոգեբարձության մարմինների գործունեության միջոցով: Խնամակալություն, հոգեբարձություն, պատրոնաժ: Թեմա 7. Անչափահասը քրեական իրավունքում: Անմեղսունակություն: Անչափահասի նկատմամբ նշանակվող պատժի տեսակները: Թեմա 8. Երեխայի իրավունքների պաշտպանության սոցիալական ինստիտուտները, նրանց գործունեության նպատակներն ու խնդիրները: Թեմա 9. Երեխայի իրավունքների պաշտպանությունը գործող միջազգային իրավունքի նորմերով: «Երեխայի իրավունքների կոնվենցիան» ընդունված 1989թ. նոյեմբերի 20-ին:
14.Հիմնական գրականության ցանկ.   1. ՀՀ Սահմանադրություն 27.11.2005թ. :   2. Բարսեղյան Ս., բուհական դասագիրք 1-ին հատոր, Երևան, 2010-2011թթ.:   3. Ղազիկյան Գ., Քրեականիրավունք, բուհական դասագիրք, Երևան, 2010-2011թթ. :   4. ՀՀ ընտանեկան օրենսգիրք 09.11.2004թ.:   5. ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք 09.11.2004թ.:   6. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրք 05.05.1998թ. :   7. ՀՀ քրեական օրենսգիրք 18.04.2003թ.:

1.0303/B45	2.Կրտսեր դպրոցականի հոգեկանի զարգացման հիմնախնդիրները	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին կրտսեր դպրոցականի հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունների, անձնային ուղղվածության, կրտսեր դպրոցականի հույզերի, զգացմունքների, հոգեկան գործընթացների զարգացման նորմերի մասին: Դասընթացի խնդիրները. 1. ծանոթացնել կրտսեր դպրոցականի հուզականային ոլորտին, 2. ծանոթացնել կրտսեր դպրոցականի բնավարությանը, 3. ծանոթացնել կրտսեր դպրոցականի խառնվածքի ձևավորմանը, 4. ծանոթացնել կրտսեր դպրոցականի խոսքի զարգացմանը, 5. ծանոթացնել կրտսեր դպրոցականի միջանձնային փախհարաբերություններին:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. ներկայացնելու կրտսեր դպրոցական տարիքի ընդհանուր բնութագիրը: 2. թվարկելու և բնութագրելու կրտսեր դպրոցականի իմացական պրոցեսները: 3. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի հուզականային ոլորտը: 4. հիմնավորելու ուսման առաջատարությունը կրտսեր դպրոցականի գործունեության մեջ: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. ուսումնասիրելու կրտսեր դպրոցականի հոգեբանության հիմնախնդիրները: 2. ինքնուրույն հետազոտելու կրտսեր դպրոցական տարիքում դրսևորվող հոգեկան գործընթացները: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. աջակցելու կրտսեր դպրոցականին իմացական պրոցեսների զարգացմանը: 2. նպաստելու կրտսեր դպրոցականի հուզականային ոլորտի ձևավորմանը և զարգացմանը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա2.բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման		

առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները, Մ3. սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը, Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն, Գ5. կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6. տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դասախոսություններ (պրոբլեմային դասախոսություն, դասախոսություն երկուսով, դասախոսություն պրես-կոնֆերանս, դասախոսություն սադրանք, դասախոսություն խաղային մեթոդների կիրառմամբ), 2. թիմային աշխատանքներ, 3. քննարկումներ, 4. հետազոտական սեմինարներ:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր առաջադրանք, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով: 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանք. (2 առաջադրանք՝ առավելագույնը 8 միավոր արժեքով) Ընթացիկ ստուգումներ (2 առաջադրանք՝ առավելագույնը 4 միավոր)՝		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Կրտսեր դպրոցականի հոգեբանության առարկան, նպատակը, մեթոդները: Թեմա 2. Կրտսեր դպրոցականի անատոմիան ֆիզիոլոգիական և հոգեբանական առանձնահատկությունները: Թեմա 3. Դպրոցական կյանքին երեխայի սկզբնական հարմարման առանձնահատկությունները: Թեմա 4. Կրտսեր դպրոցականի մոտ հոգեբանական նորագոյացությունները: Թեմա 5. Խաղը կրտսեր դպրոցական տարիքում: Թեմա 6. Ուսումը որպես կրտսեր դպրոցականի առաջատար գործունեության ձև: Թեմա 7. Կրտսեր դպրոցականի անձի ձևավորումը: Թեմա 8. Կրտսեր դպրոցականի միջանձնային փոխհարաբերությունները: Թեմա 9. Կրտսեր դպրոցականների մոտ իմացական գործընթացների զարգացումը: Թեմա 10. Կրտսեր դպրոցականի հուզականային ոլորտի զարգացումը: Թեմա 11. Կրտսեր դպրոցականի բնավորության ձևավորումը: Թեմա 12. Ուսուցչի դերը կրտսեր դպրոցականի ուսուցման և դաստիարակության գործում: Թեմա 13. Կրտսեր դպրոցականի հոգեկանի ուսումնասիրման մեթոդները: Թեմա 14. Երեխաների հոգեբանությանը վերաբերող տեսություններ:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Ջաքարյան Է.Ա., Դասընթացների ուսումնական ծրագիր, ԵՊՀ հրատ., Երևան, 2009թ., 41 էջ: 2. Г.С.Абрамова, Возрастная психология: Учеб. пособие для студентов вузов. – М.: Академия, 1997. 3. Г.С.Абрамова, Психология человеческой жизни: Исследования геронтопсихологии: Учеб. пособие для студентов психол. фак. вузов. – М.: Изд. центр "Академия", 2002. 4. Н.С.Глуханюк, Т.Б.Гершкович, Поздний возраст и стратегии его освоения. – М., 2003. 5. Крайг Грейс, Психология развития. – С-Пб, 2000. 6. И.Ю.Кулагина, Возрастная психология: развитие ребенка от рождения до 17 лет. – М., 1998.		

1.0303/B48	2. Կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական դաստիարակության մեթոդիկա	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հաղորդել ինչպես տեսական գիտելիքներ, այնպես էլ մեթոդական պատրաստվածություն ֆիզիկական կուլտուրայի առարկայի դասավանդման, մարզական կազմակերպման գործում: Դասընթացի խնդիրները. 1. ուսումնասիրել աշակերտի ադապտացումը դպրոցական գործունեությանը,		

2. ներկայացնել ֆիզիկական կուլտուրայի առողջարարական կարևորությունը, նրանով զբաղվելու վարժությունների ձևերը և դրանց կատարման անվտանգության ապահովումը:
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն   1. բացատրելու ֆիզիկական դաստիարակության առարկայի դերը հանրակրթական դպրոցներում, ներկայացնելու դասի կառուցվածքը, դասի կազմակերպման ձևերը: 2. բնութագրելու ֆիզիկական դաստիարակության դասերի ճիշտ կազմակերպման և անցկացման մեթոդները: 3. ըմբռնելու ֆիզիկական դաստիարակության նշանակությունը ընդհանուր դաստիարակության համակարգում: 4. տարբերակելու ֆիզիկական կուլտուրայի առարկայի դասավանդման բնորոշ առանձնահատկություններն ու ձևերը: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ   1. աջակցելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական հմտությունների զարգացմանը: 2. զարգացնելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական ակտիվությունը: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա2.բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները, Բ6.տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում: Գ5.կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, ղեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: Գ6.տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. դասախոսություն   2. գործնական աշխատանքներ   3. քառաբաժան   4. մտազրոհ   5. խորանարդում շրջագայություն պատկերասրահու   6. հնգյակ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր առաջադրանք, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով: 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանք. (2 առաջադրանք՝ առավելագույնը 8 միավոր արժեքով) Ընթացիկ ստուգումներ (2 առաջադրանք՝ առավելագույնը 4 միավոր)՝
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Հասկացություն ֆիզիկական դաստիարակության մասին: Թեմա 2. Ֆիզիկական դաստիարակության տեսության և մեթոդիկայի առարկան: Թեմա 3. Ֆիզիկական դաստիարակության նպատակը, խնդիրները և սկզբունքները: Թեմա 4. Ֆիզիկական դաստիարակության միջոցները: Թեմա 5. Ֆիզիկական դաստիարակության մեթոդները: Թեմա 6. Ֆիզիկական դաստիարակության պարապմունքների կազմակերպման ձևերը: Թեմա 7. Դասի մանկավարժական վերլուծություն: Թեմա 8. Ֆիզիկական կուլտուրա առարկայի դասավանդման առանձնահատկությունները: Թեմա 9. Ֆիզիկական դաստիարակության ձևավորման ուղղությունների հնարավորությունների օգտագործումը: Թեմա 10. Ֆիզիկական կուլտուրայի դասավանդման ձևերն ու մեթոդները: Թեմա 11. Ֆիզիկական կուլտուրայի դասի մանկավարժական վերլուծությունը: Թեմա 12. Ֆիզկուլտուրան դպրոցի ուսուցանվող առարկաների համատեքստում: Թեմա 13. Բնության և հասարակության առկա միջոցների ու հնարավորությունների օգտագործումը ֆիզիկական դաստիարակության ապահովման համար: Թեմա 14. Ֆիզիկական դաստիարակությունը և դաստիարակության մյուս բաղադրամասերի միասնությունը:
14.Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Ղազարյան Ֆ.Գ., Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն, Երևան, 2003:   2. Նահապետյան Ս.Ս. ,Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Երևան, 1988:   3. Խիզանցյան Ռ.Մ., Մարմնամարզությունը դպրոցում, ՈՒՒՄՆԱԿԱՆ ձեռնարկ, Երևան, 2012:

4. Խիզանցյան Ռ.Մ., Մարմնամարզություն, Երևան, 2009 թ.:
5. Մինասյան Հ.Ս., Հ.Հ.Գաբրիելյան, Ֆիզիկական կուլտուրա, Գնահատումը հանրակրթական դպրոցում, ՈՒսուցչի ձեռնարկ, Երևան, 2012:
6. Գրիգորյան Յու., Հ.Մինասյան, Ֆիզիկական կուլտուրա, Չափորոշիչներ և ծրագրեր, Ավագ դպրոց, 2009:

1.0303/B60	2.Էթիկա և էթիկետ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4Ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին էթիկետի պատմության, էթիկետի տեսակների, մարդկային հարաբերությունները կարգավորող վարքի կանոնների հետ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. ներկայացնելու բարոյագիտության զարգացման պատմությունը, թվարկելու նրա կատեգորիաները: 2. նշելու էթիկայի հիմնական սկզբունքները, էթիկական մշակույթի և համամարդկային բարոյականության նորմերը: 3. թվարկելու էթիկետի տեսակները, բնութագրելու նրանց առանձնահատկությունները: 4. բացահայտելու մոդայի զարգացման արդի միտումները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. մեկնաբանելու վարվեցողության կուլտուրան և նրա դրսևորումները մարդու անհատականությունից կախված: 2. գնահատելու տարբեր իրավիճակներում էթիկայի նորմերի պահպանման կամ խախտման դրսևորումները: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա3. սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը, Բ3. կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա, Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դասախոսություն 2. համագործակցային աշխատանք 3. ինքնուրույն առաջադրանքներ / ռեֆերատ, աշխատանք գական երկերի վրա, էսսե, շարադրություն և այլն/ 4. սլայդների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում 5. մտազրոհ և այլն:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. գրավոր առաջադրանք, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով: 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանք. (2 առաջադրանք՝ առավելագույնը 8 միավոր արժեքով) Ընթացիկ ստուգումներ (2 առաջադրանք՝ առավելագույնը 4 միավոր)՝		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Էթիկայի առարկան և խնդիրները: Թեմա 2. Հին Արևելքի և անտիկ աշխարհի բարոյագիտական ուսմունքների համառոտ պատմություն: Թեմա 3. Միջնադարի և նոր ժամանակների բարոյագիտական ուսմունքների համառոտ պատմություն: Թեմա 4. Բարոյագիտության կատեգորիաներն ու հիմնական հասկացությունները: Թեմա 5. Վարվեցողության կուլտուրան և մարդու անհատականությունը: Թեմա 6. Հայոց գաղափարաբանության բարոյական հիմքերը: Թեմա 7. Հաղորդակցման կանոններ: Խոսքի կուլտուրա: Թեմա 8. Դիվանագիտական էթիկետ: Թեմա 9. Վարքի կանոններ: Թեմա 10. Հյուրասիրության եւ հյուրընկալության կանոններ: Թեմա 11. Մոդան որպես երևույթ. դրա էությունն ու զարգացման		

միտումները:
14. Հիմնական գրականության ցանկը 1. Ամիրջանյան Յու., Բարոյագիտական գրույցներ, Երևան, 1988: 2. Байбурин А., Топорков А., У истоков этикета. Л., 1990. 3. Гусейнов А., Апрусян Р., Этика. Москва, 1999. 4. Пост Э., Этикет: классическое руководство, пер. М.Гурвиц. 3-е изд. М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2003. - 816 с. 5. Еланская А., Секреты твоего успеха. Этикет и искусство общения - М.: Махаон, 2006. 192 с.

1.0303/B60	2. Կիրառական սոցիոլոգիա	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին անհատների, սոցիալական խմբերի, դասակարգերի, մարդկային այլ խմբերի գործունեության մեջ հասարակական ընդհանուր օրինաչափությունների դրսևորման ձևերին և գործողության մեխանիզմներին տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում: Դասընթացի խնդիրները. 1. ձևավորել համակարգված պատկերացում կիրառական սոցիոլոգիայի ընդհանուր կառուցվածքի վերաբերյալ, 2. ուսումնասիրել սոցիալական խմբերի ընդհանուր օրինաչափությունները, դրսևորման ձևերը և գործողության մեխանիզմները տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. ներկայացնելու գիտության մեջ «սոցիոլոգիա» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները: 2. ներկայացնելու սոցիոլոգիայի կառուցվածքը, թվարկելու նրա բաղադրիչները, բնութագրելու տիպաբանությունը: 3. սահմանելու և բնութագրելու սոցիոլոգիական մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները: 4. թվարկելու և մեկնաբանելու տեղեկատվության հավաքման և վերլուծության մեթոդները: 5. թվարկելու կիրառական սոցիոլոգիայի հետազոտության մեթոդների տեսակները, փուլերը և մեկնաբանելու դրանք: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. ընտրելու և դասակարգելու սոցիալական խմբերը, կազմելու նրանց որոշակի խնդիրների ուսումնասիրման հարցաշարեր: 2. կազմակերպելու տեղեկատվության հավաքագրում՝ կիրառելով կիրառական սոցիոլոգիայի տարբեր մեթոդներ: 3. կատարելու հավաքագրված տվյալների հետազոտություն և վերլուծություն: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. աշխատելու թիմում: 2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա2. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները, Ա3. սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը, Բ3. կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա, Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դասախոսություն 2. քննարկումներ		

3. բանավեճեր 4. ռեֆերատներ 5. զեկուցումներ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Եզրափակիչ քննություն`</b> առավելագույն 8 միավոր:  <b>Ինքնուրույն աշխատանք.</b> ( 2 առաջադրանք` առավելագույնը 8 միավոր արժեքով) Ընթացիկ ստուգումներ (2 առաջադրանք` առավելագույնը 4 միավոր)՝
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Կիրառական սոցիոլոգիա առարկայի նպատակը, խնդիրները: Թեմա 2. Տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները: Թեմա 3. Դիտման մեթոդ, հարցման մեթոդ, հարցազրույցի մեթոդ, փաստաթղթերի վերլուծության մեթոդ, Ֆոկուս խումբ: Թեմա 4. Հարցաշարի կառուցվածքը, տեսակները: Թեմա 5. Սոցիոլոգիական հետազոտության փուլերը, ծրագիրը, ընտրանքը:
14. Հիմնական գրականության ցանկը.   1. Бабосов Е.М., Прикладная социология. ТетраСистемс, 2001. ISBN 985-6577-74-8   2. Горшков М.К., Шереги Ф.Э., Прикладная социология. Методология и методы. Москва: Альфа-М; Инфра-М, 2011. ISBN 978-5-98281-155- 4   3. Горшков М.К., Шереги Ф.Э., Прикладная социология. Методология и методы. Интерактивное уч. пособ. На CD-ROM. 2012 г.   4. Долгоруков А.М., От замысла к действию. Стратегическое управление. ДИСКУРС, 2011. ISBN 978-5-905369-01-8   5. Ельмеев В. Я., Овсянников В.Г., Прикладная социология: Очерки методологии. СПб.: СПбГУ, 1994 г. (1-е изд.)   6. Кравченко А.И., Прикладная социология и менеджмент: Хрестоматия. М.: МГУ, 1998, ISBN 5-211-03988-2

1.0303/B61	2.Սխալների կանխարգելման և հաղթահարման ուղիները մաթեմատիկայի ուսուցման գործընթացում	3.6 ECTS կրեդիտ
4. 8 ժամ/շաբ.	5.45/15/0	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող կարևորագույն մեծությունների, ինչպես նաև հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին: Դասընթացի խնդիրները. 1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն, 2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում, 3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն, 4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում, 5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի` ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. Նկարագրելու մաթեմատիկական սխալների առաջացման պատճառները, ներկայացնելու դրանց կանխարգելման ու հաղթահարման ուղիներին վերաբերող մեթոդները: 2. Մաթեմատիկայի դասավանդման ավանդական ու ժամանակակից մեթոդների կիրառմամբ բացահայտելու սխալների առաջացման պատճառները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. Մաթեմատիկայի դասավանդման ավանդական ու ժամանակակից մեթոդների կիրառմամբ ուղղելու սխալները: 2. Կիրառելու սխալների կանխարգելման և հաղթահարման ուղիները խնդիրները լուծելու ժամանակ: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. Մասնագիտական միջավայրում ներկայացնելու և վերլուծելու տարական դպրոցի մաթեմատիկայի դասընթացի խնդիրների լուծման ժամանակ տարածված սխալները, առաջարկելու դրանց հաղթահարման մոտեցումներ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		

Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,   Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,   Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,   Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,   Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությամբ: Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. դիտում,   2. զրույց,   3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն,   4. մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Ինքնուրույն աշխատանք. առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով (2 առաջադրանք՝ յուրաքանչյուրը՝ առավելագույնը 2 միավոր արժեքով):   Ընթացիկ ստուգում. տարաբնույթ առաջադրանքեր՝ առավելագույնը՝ 7 միավոր արժեքով: Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 9 միավոր արժեքով (3 հարց՝ յուրաքանչյուրը՝ առավելագույնը 3 միավոր արժեքով):
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.   Թեմա 1. Միավորների կանխարգելման և հաղթահարման ուղիները տարրական դասարանների մաթեմատիկայի դասավանդման գործընթացում: Թեմա 2. Բնորոշ սխալները թվաբանական գործողությունների ուսուցման գործընթացում: Թեմա 3. Բնորոշ սխալները մեծությունների ուսուցման գործընթացում: Թեմա 4. Բնորոշ սխալները գործողությունների կատարման կարգի ուսուցման ընթացքում: Թեմա 5. Բնորոշ սխալները երկրաչափական նախագիտելիքների ուսուցման գործընթացում: Թեմա 6. Բնորոշ սխալները խնդիրների լուծման գործընթացում:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Իսկանդարյան Ս.Ա., Իսկանդարյան Ս.Ս., «Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան»: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Երևան: «Զանգակ», 2014թ., 136 էջ: 2. Իսկանդարյան Ս.Ս., Իսկանդարյան Ս.Ա., «Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան»: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Երևան: «Զանգակ», 2014թ., 78 էջ: 3. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ: 4. Ս.Ա. Իսկանդարյան, Ս.Ս. Իսկանդարյան, «Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը»: Երևան «Զանգակ-97», 2010.   5. Истомина Н.Б., «Методика обучения математике в начальных классах». -М., LINKA-PRESS, 1997.   6. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):

1.0303/B60	2.Գործնական գրությունների ուսուցում	3.6 կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.45/15/0	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հայերենի գործնական գրությունների տեսակներին՝ նամակ, արտագրություն, դիմում, կենսագրություն և այլն: Դասընթացի խնդիրները. 1. ուսանողներին ներկայացնել գործնական գրությունների առանձնահատկությունները, 2. բացատրել նրանց բաղադրիչների ձևակերպման ձևերը, 3. մշակել գործնական գրություններ շարադրելու կարողություններ:		

9.Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. ձևակերպելու և ներկայացնելու հայերենի գործնական գրությունների համակարգը: 2. մեկնաբանելու գործնական գրություններ գրելու կրտսեր դպրոցականի կարողության ձևավորման մեթոդական քայլաշարը: 3. ճիշտ գործածելու գործնական գրությունների բովանդակության բաղադրիչներն ու բառապաշարը: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. գրելու տարաբնույթ գործնական գրություններ՝ պահպանելով ակադեմիական գրագիտության կանոնները: 2. կրտսեր դպրոցականներին սովորեցնելու տարրական դասարանների մայրենիի ծրագրով նախատեսված գործնական գրություններ գրելու կարողություններ: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ 1. մշակելու հիմնախնդրի վերաբերյալ տարբեր աղբյուրներից հայթայթած տեղեկույթը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն, Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. ակտիվ դասախոսություն 2. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 3. համագործակցային աշխատանք 4. սահիկաշարի գործածություն 5. մտազրոհ 6. ռեֆերատներ:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ինքնուրույն աշխատանք. առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով (2 առաջադրանք՝ յուրաքանչյուրը՝ առավելագույնը 2 միավոր արժեքով): Ընթացիկ ստուգում. տարաբնույթ առաջադրանքեր՝ առավելագույնը՝ 7 միավոր արժեքով: Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 9 միավոր արժեքով (3 հարց՝ յուրաքանչյուրը՝ առավելագույնը 3 միավոր արժեքով):		
13.Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը. Թեմա 1. Դիմում, նպատակներն ու բովանդակային բաղադրիչները: Թեմա 2. Ինքնակենսագրություն, բառապաշար ու լեզվառճական ինքնատիպություն: Թեմա 3. Նամակ, կառուցվածքը, բաղադրիչներն ու նշանակությունը, բառապաշարի առանձնահատկությունները: Թեմա 4. Արտագրություն, քաղվածք: Կառուցվածքն ու բաղադրիչների ձևակերպումը:		
14.Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Գյուլամիրյան Ջ., Խոսքի զարգացում, Չանգակ, 2014: 2. Գյուլամիրյան Ջ., «Գրավոր նյութերի ժողովածու», Չանգակ, 2014: 3. Մարության Ա., Ոճագիտություն, Չանգակ 2014:		

1.0303/B60	2.Մայրենիի ուսումնասիրման փոխգործուն մեթոդներ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.8 ժամ/շաբ.	5.45/15/0	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մայրենիի դասերին կիրառվող փոխգործուն		

մեթոդների համալիր: Դասընթացի խնդիրները.   1. Ձևավորել մայրենիի դասերի տարբեր փուլերում փոխգործուն մեթոդներ կիրառելու ուսանողների կարողությունները: 2. Ձևավորել աշակերտակենտրոն դասեր վարելու անհրաժեշտությունը գիտակցելու ուսանողների համոզմունքները և դրանց կիրառման կարողությունները:
9.Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները   Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝   ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն   1. ներկայացնելու փոխգործուն մեթոդների էությունն ու մայրենիի դասերին նրանց կիրառման արդյունավետությունը::   2. մեկնաբանելու ԽԻԿ համակարգով կազմակերպվող մայրենիի դասերի ընթացքում փոխգործուն մեթոդների կիրառման նպատակահարմարությունը: 3. բացահայտելու փոխգործուն մեթոդների կրթադաստիարակչական նշանակությունը: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ   1. մայրենիի դասի բոլոր փուլերում կիրառելու փոխգործուն մեթոդներ,   2. հիմնավորելու իր կիրառած փոխգործուն մեթոդների անհրաժեշտությունը դասի տվյալ փուլում: գ. քննիչանքական /փոխանցելի կարողություններ   1. ներկայացնելու փոխգործուն մեթոդների կիրառման հիմնավորումները ԽԻԿ համակարգով իրականացվող դասերի երեք փուլերում: 2. իրականացնելու հետազոտություններ փոխգործուն մեթոդների արդյունավետությունը հիմնավորելու համար, ներկայացնելու սեփական վարկածը:
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները   Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝   Ա1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,   Բ1. պլանավորելու, կազմակերպելու, իրականացնելու, ղեկավարելու, վերահսկելու, գնահատելու կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,   Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,   Բ5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,   Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրայինում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. ակտիվ դասախոսություն   2. փոխգործուն մեթոդներով ուսումնասիրություններ   3. համագործակցային աշխատանք   4. սահիկաշարերի քննարկում   5. փորձարարական դասերի վարում և քննարկում   6. ռեֆերատներ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Ինքնուրույն աշխատանք. առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով (2 առաջադրանք՝ յուրաքանչյուրը՝ առավելագույնը 2 միավոր արժեքով):   Ընթացիկ ստուգում. տարաբնույթ առաջադրանքեր՝ առավելագույնը՝ 7 միավոր արժեքով: Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում, առավելագույնը՝ 9 միավոր արժեքով (3 հարց՝ յուրաքանչյուրը՝

առավելագույնը 3 միավոր արժեքով):
13.Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Փոխգործուն մեթոդների կրթադաստիարակչական հնարավորությունները և կազմակերպման եղանակները: Թեմա 2. Փոխգործուն մեթոդների ներկայացում և կիրառում: Թեմա 3. Փոխգործուն մեթոդների մշակում ըստ մայրենիի տարրական դասընթացի: Թեմա 4. Փոխգործուն մեթոդների կիրառման տեսակների մշակում և ներկայացում:
14.Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Գյուլամիրյան Ջ., Մայրենիի ուսուցման մեթոդիկա, Երևան, Զանգակ, 2018: 2. Գյուլամիրյան Ջ., Խմբային աշխատանքը՝ որպես ուսուցման ստեղծագործական-հետազոտական ուղղվածության ապահովման միջոց, իրականացման մեթոդիկան, «Նախաշավիղ», 2001, թիվ 7,8: 3. Ալեքսանյան Լ., Թորոսյան Ն., Պետրոսյան Մ., Ուսուցման ինտերակտիվ մեթոդների տեսությունն ու պրակտիկան, Երևան, 2004: 4. Ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ, հնարներ, վարժություններ: Կրթության ազգային ինստիտուտ, Լոռու մասնաճյուղ, Վանաձոր, 2008:

ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՅԼ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐ

1.0303/B62	2. Մանկավարժական պրակտիկա – 1	3.6 կրեդիտ
4.6-րդ կիսամյակ	5.Մտուցաբք	
6.Պրակտիկայի նպատակն է ձեռք բերել հանրակրթության ժամանակակից պահանջներին համապատասխան տեսական, մանկավարժական հմտություններ, ուսանողների մոտ ձևավորել դպրոցավարության, դասի պլանավորման և կազմակերպման վերաբերյալ տեսամեթոդաբանական, պրակտիկ գիտելիքներ: <i>Ուսանողներին հնարավորություն տալ</i> ▪ ծանոթանալ ուսումնական հաստատությանը, կառուցվածքին, գործունեության պայմաններին,ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների և միջոցառումների համալիր և հեռանկարային պլաններին, տարբեր ստորաբաժանումների գործառնություններին ու աշխատանքային ծրագրերին, պլաններին, ուսուցման գործընթացի կազմակերպման սկզբունքներին, ուսումնամեթոդական աշխատանքների իրականացման ընթացակարգերին, դպրոցի փաստաթղթավարման և մատենավարության հիմունքներին ▪ իրականացնել մանկավարժների և աշակերտների գործունեության, հոգեկան և մտավոր զարգացման գործընթացների, վարքի, դասարանի և դպրոցի հոգեբանական մթնոլորտների, ուսուցման գործընթացի պայմանների դիտումներ, ▪ համագործակցել դասվարի, առարկայական ուսուցչների հետ արտադպրոցական, արտադասարանական միջոցառումների և էքսկուրսիաների կազմակերպման ու անցկացման ժամանակ: ▪ պրակտիկայի ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքները կիրառել գործնականում՝ աշխատանքային միջավայրում, ▪ ամբողջացնել ակադեմիական գիտելիքները և մասնագիտական հմտությունները, ▪ զարգացնել մասնագիտական աշխատանքային հմտությունները, ▪ ծանոթանալ պոտենցիալ գործատուներին, ▪ ծանոթանալ դպրոցավարությանը, ▪ ծանոթանալ դասվարի կրթական, կազմակերպչական, մեթոդական աշխատանքներին, ձեռք բերել աշխատանքային փորձ:		
7.Մանկավարժական պրակտիկայի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. կիրառելու մասնագիտական գիտելիքները աշխատանքային գործընթացներում: 2. կատարելու գործնական-աշխատանքային առաջադրանքներ: 3. ստուգելու սեփական գիտելիքները: 4. հավաքելու մասնագիտական տեղեկույթ դպրոցի մասին: 5. ներկայացնելու ու մեկնաբանելու դասավանդման օրինաչափությունները: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ. 1. կատարելու ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքներ և առաջադրանքներ: 2. ներկայացնելու, նկարագրելու, մեկնաբանելու ու գնահատելու տարրական մանկավարժության և մեթոդիկայի հարցեր: 3. կառավարելու մասնագիտական գործառնություններ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշակերտական դասարան, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների		

մասնագիտական գործունեության համար:
8. Մանկավարժական պրակտիկական ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.   Բ1. պլանավորելու, կազմակերպել, իրականացնել, դեկլարել, վերահսկել, գնահատել կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,   Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,   Բ3. կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,   Բ4. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով,   Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում,   2. խմբային աշխատանքներ և քննարկումներ:
10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգաք՝ հիմնված անհատական հաշվետվության կազմման և պաշտպանության վրա:
11. Մանկավարժական պրակտիկական բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.   1. նախապատրաստման   2. իրագործման   3. ավարտման:
12. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Ամիրջանյան Յու., Մանկավարժություն, Եր., 2005:   2. Ղույումյան Գ.Ե., Մանկավարժություն, գիրք 1, Եր., 2005:   3. Пидкасистый П. И., Педагогика, Юрайт, Москва, 2011.   4. Подласый И.П., Педагогика, 2002.   5. Учебник для бакалавров, Юрайт, Москва, 2012.   6. Տարիքային հոգեբանություն և մանկավարժական հոգեբանություն դասընթացների ուսումնական ծրագրեր Է.Ա.Զաքարյան: Դասընթացների ուս. ծրագիր, Եր., 2009:   7. Խուրդյան Ս., Անձի զարգացման ճգնաժամային տարիքները, Եր., 2004.

1.0303/B63	2. Մանկավարժական պրակտիկա - 2	3.6 ECTS կրեդիտ
4.7-րդ կիսամյակ	5. Ստուգաք	
6. Պրակտիկայի նպատակն է ձեռք բերել հանրակրթության ժամանակակից պահանջներին համապատասխան գործնական, մանկավարժական հմտություններ, ուսանողների մոտ ձևավորել դասավանդման մանկավարժահոգեբանական հմտություններ, դասի կազմակերպման ունակություն, ինչպես նաև մանկավարժական հմտությունների և կարողությունների ձևավորում: Ուսանողներին հնարավորություն տալ. ▪ իրականացնել աշակերտական կոլեկտիվների կառավարման գործառնությունը դասավարդ գործունեության շրջանակում, մասնակցել դաստիարակչական կողմից ծնողների հետ տարվող աշխատանքներին, ծնողական ժողովներին, ▪ կատարել դասալսույթի պրակտիկայի խմբի հետ, մասնակցի դասերի վերլուծություններին, քննարկումներին, դրանց վերաբերյալ ներկայացնի վերլուծությունների համառոտ նկարագրեր, ▪ անց կացնել փորձնական դասեր ▪ պրակտիկայի ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքները կիրառել գործնականում՝ աշխատանքային միջավայրում, ▪ ամբողջացնել ակադեմիական գիտելիքները և մասնագիտական հմտությունները, ▪ զարգացնել մասնագիտական աշխատանքային հմտությունները և կարողությունները,		

- ծանոթանալ պոտենցիալ գործատուներին,
- ձեռք բերել աշխատանքային փորձ,
- ձեռք բերել անհրաժեշտ տեղեկույթ մասնագիտության պրակտիկ բնագավառի մասին:

7. Մանկավարժական պրակտիկայի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կիրառելու մասնագիտական գիտելիքները աշխատանքային գործընթացներում:
2. կատարելու գործնական-աշխատանքային առաջադրանքներ:
3. վարելու գործնական դասեր մայրենի և թվաբանություն առարկաներից, պրակտիկայում կիրառելու մանկավարժական և դասավանդման տարբեր տեխնոլոգիաներ և մեթոդներ:
4. իրականացնելու դասավանդման առաջադրանքներ կրտսեր դպրոցական տարիքի խմբերում:
5. ստուգելու սեփական գիտելիքները, գնահատելու իր մանկավարժական հմտությունները:
6. հավաքելու մասնագիտական տեղեկույթ պրակտիկ աշխատանքի վերաբերյալ:

գ. քննհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. ներկայացնելու, նկարագրելու, մեկնաբանելու ու գնահատելու տարրական մանկավարժության և մեթոդիկայի հարցեր:
2. ինքնուրույն կամ ղեկավարի օգնությամբ ծավալելու մանկավարժի մասնագիտական գործունեություն:
3. ղեկավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր և կազմելու հաշվետվություններ:
4. ղեկավարելու աշակերտական կոլեկտիվներ և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
5. ղշխատելու թիմում:
6. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

8. Մանկավարժական պրակտիկական ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Բ1. պլանավորելու, կազմակերպելու, իրականացնելու, ղեկավարելու, վերահսկելու, գնահատելու կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,

Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,

Բ3. կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,

Բ4. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով,

Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ8. կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

Գ9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:

9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում,
2. խմբային աշխատանքներ և քննարկումներ:

10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարք՝ հիմնված անհատական հաշվետվության կազմման և պրակտիկայի պաշտպանության վրա:

11. Մանկավարժական պրակտիկական բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.

1. նախապատրաստման,
2. վերլուծական,
3. ավարտման:

12. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ամիրջանյան Յու., Մանկավարժություն, Եր., 2005:
2. Ղուլումյան Գ.Ե., Մանկավարժություն, գիրք 1, Եր., 2005:
3. Пидкасистый П. И., Педагогика, Юрайт, Москва, 2011.

4. Подласый И.П., Педагогика, 2002.
 5. Учебник для бакалавров, Юрайт, Москва, 2012.
 6. Տարիքային հոգեբանություն և մանկավարժական հոգեբանություն դասընթացների ուսումնական ծրագրեր Է.Ա.Զաքարյան:
 7. Դասընթացների ուս. ծրագիր, Եր., 2009:
 8. Խուղոյան Ս., Անձի զարգացման ճգնաժամային տարիքները, Եր., 2004.

1.0303/B64	2.Մանկավարժական պրակտիկա - 3	3.3 ECTS կրեդիտ

4.8-րդ կիսամյակ	5.Ստուգարք

6. Պրակտիկայի նպատակն է ձեռք բերել հանրակրթության ժամանակակից պահանջներին համապատասխան գործնական, մանկավարժական հմտություններ, ուսանողների մոտ ձևավորել դասավանդման մանկավարժահոգեբանական հմտություններ, դասի պլանավորման և կազմակերպման ունակություն, ինչպես նաև մանկավարժական հմտությունների և կարողությունների ձևավորում, դասավանդման հմտությունների զարգացում: Ինչպես նաև զարգացնելու դասավանդման փորձը, կիրառելու մանկավարժահոգեբանական կարողությունների ու դասավանդման մեթոդաբանական հմտությունները: Ձեռք բերել մանկավարժական գործնական հմտություններ: Ձևավորել մասնագիտական և անձնային աշխատանքային կոմպետենցիաներ:

Ուսանողներին հնարավորություն տալ.

- Ինքնուրույն վարելու դասեր և դասերին կիրառելու դասավանդման մեթոդիկային վերաբերող սեփական փորձը,
- հնարավորություն ընձեռել պրակտիկայի ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքները կիրառել գործնականում՝ կրթական միջավայրում,
- ամբողջացնել ակադեմիական գիտելիքները և մասնագիտական հմտությունները,
- զարգացնել մասնագիտական աշխատանքային հմտությունները և կարողությունները,
- ծանոթանալ կրթության՝ հատկապես տարրական կրթության բնագավառին,
- ձեռք բերել մանկավարժական աշխատանքային փորձ,
- ձեռք բերել անհրաժեշտ տեղեկույթ մասնագիտության գործնական բնագավառի մասին:

7. Մանկավարժական պրակտիկայի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կիրառելու մասնագիտական գիտելիքները աշխատանքային գործընթացներում:
2. կատարելու գործնական-աշխատանքային առաջադրանքներ:
3. վարելու գործնական դասեր մայրենի և թվաբանություն առարկաներից, պրակտիկայում կիրառելու մանկավարժական և դասավանդման տարբեր տեխնոլոգիաներ և մեթոդներ:
4. իրականացնելու դասավանդման առաջադրանքներ կրտսեր դպրոցական տարիքի խմբերում:
5. ստուգելու սեփական գիտելիքները, գնահատելու իր մանկավարժական հմտությունները:
6. հավաքելու մասնագիտական տեղեկույթ պրակտիկ աշխատանքի վերաբերյալ:

բ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ներկայացնելու, նկարագրելու, մեկնաբանելու ու գնահատելու տարրական մանկավարժության և մեթոդիկայի հարցեր:
2. ինքնուրույն կամ ղեկավարի օգնությամբ ծավալելու մանկավարժի մասնագիտական գործունեություն:
3. ղեկավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր և կազմելու հաշվետվություններ:
4. ղեկավարելու աշակերտական կոլեկտիվներ և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
5. աշխատելու թիմում:
6. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

8. Մանկավարժական պրակտիկայի ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

- Բ1.** պլանավորելու, կազմակերպելու, իրականացնելու, ղեկավարելու, վերահսկելու, գնահատելու կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,
Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,
Բ3. կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,
Բ4. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով,
Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և

հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ8. կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար: Գ9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:
9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   1. հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում   2. խմբային աշխատանքներ և քննարկումներ:
10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Ստուգարք՝ հիմնված անհատական հաշվետվության կազմման և պաշտպանության վրա:
11. Մանկավարժական պրակտիկան բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.   1. նախապատրաստման   2. իրագործման   3. ավարտման
12. Հիմնական գրականության ցանկ.   1. Ամիրջանյան Յու., Մանկավարժություն, Եր., 2005:   2. Ղույումյան Գ.Ե., Մանկավարժություն, գիրք 1, Եր., 2005:   3. Пидкасистый П. И., Педагогика, Юрайт, Москва, 2011.   4. Подласый И.П., Педагогика, 2002.   5. Учебник для бакалавров, Юрайт, Москва, 2012.   6. Տարիքային հոգեբանություն և մանկավարժական հոգեբանություն դասընթացների ուսումնական ծրագրեր Է.Ա.Չաքարյան: Դասընթացների ուս. ծրագիր, Եր., 2009:   7. Խուղոյան Ս., Անձի զարգացման ճգնաժամային տարիքները, Եր., 2004.

1.0303/B66	2. Ավարտական աշխատանք	3.12 ECTS կրեդիտ
4.8-րդ կիսամյակ	5. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
6. Ավարտական աշխատանքի նպատակն է՝ արտացոլել տվյալ մասնագիտության շրջանակներում ուսանողի ձեռք բերած գիտելիքները կիրառելու և մասնագիտական ոլորտին առնչվող խնդիրներ բարձրացնելու ու լուծումներ առաջադրելու հմտությունները: Գիտականորեն վերլուծել և համադրել մասնագիտական գրականության տեսական ուսումնասիրությունները:		
7. Ավարտական աշխատանքի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ <i>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</i> 1. բացահայտելու ավարտական թեմային վերաբերվող նոր գիտելիքներ՝ տեսություններ, հայեցակարգեր, մոտեցումներ, սկզբունքներ: 2. ներկայացնելու դասավանդման մեթոդիկայի գնահատման մեթոդաբանական ուղղությունները: 3. ներկայացնելու մանկավարժության և հոգեբանության գնահատման մեթոդաբանական ուղղությունները: 4. իրականացնել հետազոտական աշխատանք: <i>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</i> 1. ձևակերպելու գիտական խնդիրներ: 2. մշակելու հետազոտական աշխատանքի պլան: 3. կատարելու գիտագործնական առաջարկներ՝ մասնագիտական խնդիրները լուծելու համար: 4. համացանցից, սկզբնաղբյուրներից, մանկավարժահոգեբանական տարաբնույթ աղբյուրներից հավաքագրելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկային վերաբերող տեղեկատվություն, ստացված տվյալները շարադրելու, խմբագրելու, մշակելու, պահպանելու և փոխանցելու, փաստագրելու և համակարգելու, ցուցաբերելու քննական մոտեցում մանկավարժական փաստերի նկատմամբ: 5. համադրելու մանկավարժական հետազոտությունների արդյունքները համապատասխան գիտական		

տեսության հետ, հիմնավորելու մանկավարժական հետազոտության համար ընտրված մեթոդաբանական արդյունավետությունը: գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ   1. ինքնուրույն կամ համապատասխան ղեկավարման ներքո ծավալելու մանկավարժի գործունեություն: 2. արտահայտվելու մասնագիտորեն և քննադատաբար: 3. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր և գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությամբ: 4. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
8. Ավարտական աշխատանքը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.   Բ1. պլանավորելու, կազմակերպելու, իրականացնելու, ղեկավարելու, վերահսկելու, գնահատելու կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,   Բ2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,   Բ3. կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,   Բ4. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով,   Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ: Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությամբ: Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Գ4. ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը: Գ8. կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար: Գ9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսևորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:
9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.   Խորհրդատվություններ / ուղղորդում
Եզրափակիչ քննություն. 20 միավոր առավելագույն արժեքով
11. Ավարտական աշխատանքի կատարումը բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.   1. թեմայի որոշում և հաստատում   2. հետազոտական պլանի մշակում   3. տեսական և էմպիրիկ հետազոտություն   4. արդյունքների համակարգում   5. վերլուծություն   6. նախապաշտպանություն   7. աշխատանքի կազմում   8. պաշտպանություն:
12. Հիմնական գրականության ցանկ.   ԵՊՀ ԻՄ-ում բակալավրի ավարտական աշխատանքի պատրաստման և գնահատման կարգ: